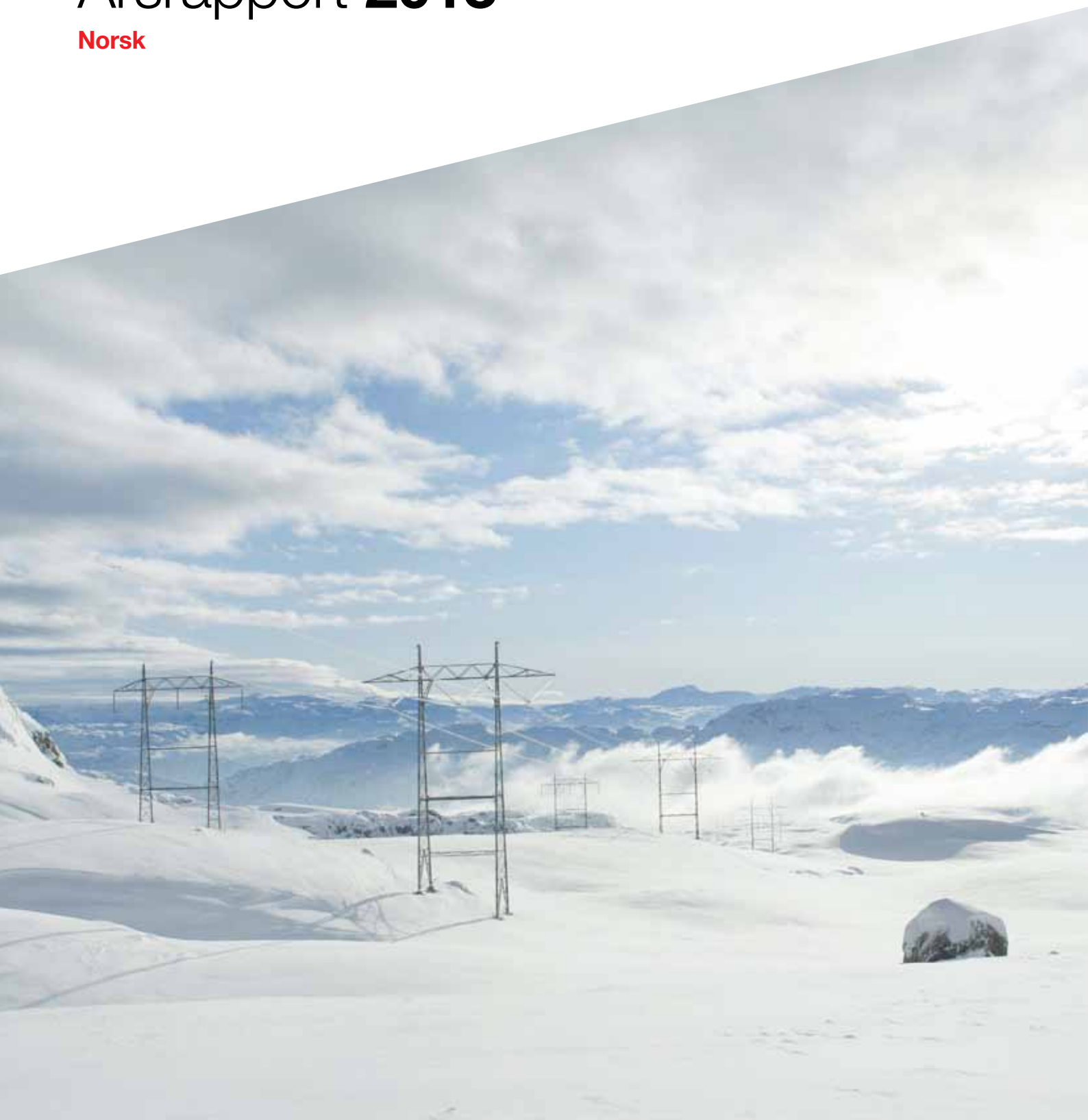

Statnett

Årsrapport **2013**

Norsk

Innhold

Oppsummering fra konsernsjefen	4
Statnetts organisasjon og konsernledelse	6
Høydepunkter 2013	9
Sima-Samnager er ferdigstilt	9
Varangerbotn-Skogfoss er idriftsatt	9
Nye sjøkabler i Ytre Oslofjord	9
Endelig konsesjon tildelt for Ofoten-Balsfjord	10
Konsesjon søkt for to mellomlandsforbindelser	10
Ny fremdriftsplan vedtatt for Ørskog-Sogndal	10
Nytt hovedkontor	11
Lyse Sentralnett	11
Nettutviklingsplan 2013	11
Tilførsel av egenkapital	11
Finansielle rammebetingelser	12
Statnetts inntekter	12
Nøkkeltall	15
Samfunnsansvar 2013	16
Statnetts rapportering om samfunnsansvar	16
Organisering av samfunnsansvar	16
Statnett og samfunnet	17
Miljø og klima	23
Våre medarbeidere	30
GRI	33

Foretaksstyring	38
Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse	38
Virksomhet	39
Selskapskapital og utbytte	40
Likebehandling av eiere og transaksjoner med nærstående	41
Fri omsettelighet	41
Foretaksmøtet	41
Valgkomité	42
Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet	42
Styrets arbeid	42
Risikostyring og intern kontroll	43
Godtgjørelse til styret	44
Godtgjørelse til ledende ansatte	44
Informasjon og kommunikasjon	44
Selskapsovertakelse	45
Revisor	45
Risiko	46
Operasjonell risiko	46
Finansiell risiko	49
Styrets beretning	50
Forsyningssikkerhet	51
Investeringer	53
Oversikt over større investeringsprosjekter	54
Viktige hendelser vedrørende prosjekter i 2013	55
Forskning, utvikling og kompetansebygging	56
Økonomiske resultater	56
Risiko og internkontroll	59
Medarbeidere og organisasjon	59
Samfunnsansvar	61
Miljø og klima	61
Foretaksstyring	62
Fremtidsutsikter	62
Erklæring fra styret og konsernsjef	64
Styret	65
Finansiell rapportering	68
Totalresultatregnskap	68
Balanse	69
Oppstilling av endringer i egenkapital	70
Kontantstrømpoppstilling	71
Noter	72
Revisors beretning	130

Oppsummering fra konsernsjefen

I løpet av 2013 ferdigstilte Statnett 140 km med ledning og investeringsnivået passerte seks milliarder kroner.

2013 var året da Statnett for alvor begynte å se resultatene av det som innen 2030 skal bli neste generasjon sentralnett. Flere store prosjekt ble slutført, og prosjektene ble ferdigstilt på tid og budsjett. Vi presenterte også i oktober revidert nettutviklingsplan. Denne bekrefter et investeringsnivå på fem til syv milliarder kroner i nye ledninger og stasjoner hvert år de neste ti årene. Det betyr at Statnett i fjor nådde marsjfarten for investeringer kommende år.

Vi har i løpet av de siste årene gjort grep for å sette bedriften i stand til å løfte de store prosjektene som er i gang og som kommer. Vi har økt bemanningen og kompetansen i takt med de nye utfordringene, og jobbet aktivt med leverandørmarkedet med tanke på kvalitet, kostnader og helse, miljø og sikkerhet. En sammenligning gjennomført av Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser at Statnett er blant de mest effektive nettselskapene i Europa. Samtidig har vi fokus på å bli mer effektive og har i løpet av 2013 vedtatt ytterligere justeringer i organisasjonen, og et program for å øke effektiviteten med fem prosent per år de neste tre årene. Statnett investerer også betydelig i forskning og utvikling med mål om å finne ny og bedre teknologianvendelse som kan bidra til å gjennomføre våre utbyggingsprosjekter, og drifte kraftsystemet mer effektivt.

At Statnett i 2013 ble tilført ny egenkapital fra Olje- og energidepartementet (OED) setter oss dessuten økonomisk i stand til å løfte de mange og store prosjektene, som skal trygge forsyningssikkerhet, legge til rette for samfunnsutviklingen og gode klimaløsninger.

Drift og utvikling

Samtidig med at Statnett investerer skal vi sørge for sikker strømforsyning, her og nå. En krevende oppgave i et kraftsystem som ikke bare bygges om, men som også opplever store variasjoner på forbruks- og produksjonssiden.

I 2013 opplevde vi at kraftsituasjonen store deler av året var god, med unntak av en periode i april/mai som følge av lite nedbør den siste delen av vinteren. Det har vært varierende tilsig til vannmagasinene gjennom året, med høyt tilsig utover høsten og tidlig vinter, samtidig som det har vært relativt mildt for årstiden.

Vi har i år ferdigstilt flere prosjekt. Den nye ledningen mellom Sima og Samnanger trykker forsyningen til Bergens-området, samtidig som ny ledning mellom Varangerbotn og Skogfoss styrker forsyningen til Øst-Finnmark. Men vi har også det siste året opplevd utfall av kraftforsyningen eksempelvis på Nord-Vestlandet og i Nord-Norge som fremhever at nye investeringer i ledninger, transformatorstasjoner og oppgraderingsprosjekt er påkrevet for å sikre strømforsyningen for

Auke Lont
Konsernsjef

fremtiden. Det er imidlertid ikke nok å bygge ut og oppgradere. Nettet skal også driftes. Året rundt og døgnet rundt. Kommunikasjon er helt avgjørende for å drive et så avansert kraftsystem som vi har. Vi har flere FoU-prosjekt for å utvikle mer effektive løsninger, som satsing på Smart Grid. Dette er et prosjekt for å automatisere overvåkning, styring og drift av kraftsystemet. Alle skal få automatiske strømmålere (AMS) hjemme, og vi jobber med en elhub som blir viktig i innføringen av de nye målerne.

Kraftsystemet er i tillegg avhengig av et velfungerende kraftmarked. Det nordiske markedet er del av et stadig mer integrert europeisk marked. Fra februar 2014 ble det en del av den nordvest-europeiske markedskoplingen, som omfatter 75 prosent av kraftforbruket i Europa. Dette legger til rette for økt handel over landegrensene, riktigere prisdannelse på kraft og et mer klimavennlig kraftsystem. I dette perspektivet er det også vesentlig at Statnett er i gang med utviklingen av nye mellomlandsforbindelser i samarbeid med National Grid i England og TenneT i Tyskland.

Fremtidsutsikter

Det internasjonale klimapanelet IPCC stadfestet i 2013 behovet for mer CO₂-fri energi. Og vi ser at det bygges ny fornybar kraft i Norge og i enda større grad i andre deler av Europa. I Tyskland installeres det eksempelvis 200 MW ny vindkraft hver måned. Samtidig ser vi at kraftforbruket øker. I 2013 ble det satt ny norsk forbruksrekord. Samtidig kjøpte nær 8 000 nordmenn elbil i året som gikk, dobbelt så mange som i 2012. Dette er bakgrunnsteppet når vi ser fremover.

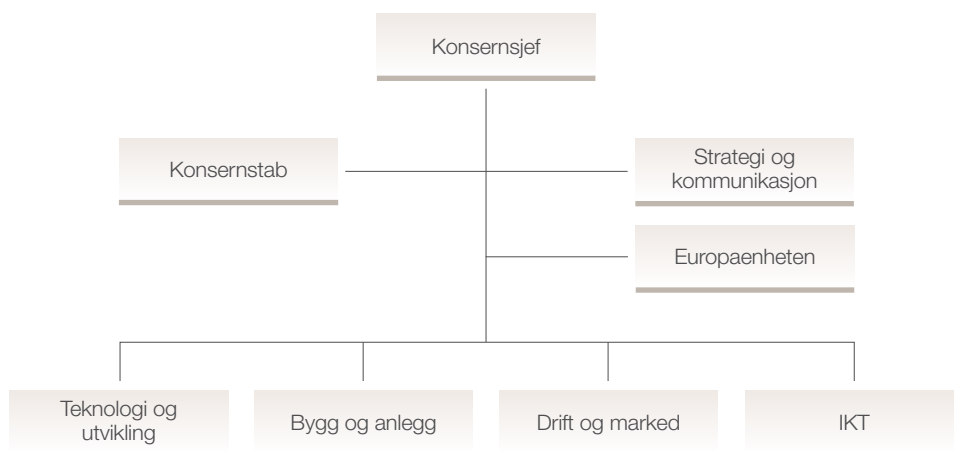
For Statnett blir det i første omgang viktig å befeste aktivitetsnivået som vi nådde i 2013. I 2014 ferdigstilles flere store prosjekt som forbindelsen over Ytre Oslofjord og Skagerrak 4-forbindelsen mellom Norge og Danmark. Nå venter nye store oppgaver. Vi skal igangsette omfattende oppgraderingsprosjekt i Sør-Norge samtidig som vi drifter nettet. Det nærmer seg også oppstart på et av de største ledningsprosjektene i Norge, fra Ofoten til Hammerfest. Vi har fått endelig konsesjon på første delstrekning fra Ofoten til Balsfjord, og oppstart er planlagt i mai. I løpet av 2014 forbereder vi passering av viktige milepæler for de store kabelprosjektene til Tyskland og England, samt at vi skal klargjøre Statnett for å håndtere konsekvensene av at Norge nå innfører EUs tredje el-markedspakke. I høringsforslaget fra Olje- energidepartementet legges det opp til at Statnett skal overta eierskapet til de resterende deler av sentralnettet som så langt har vært eid av et 20-talls ulike selskaper i kraftbransjen.

Helse, miljø og sikkerhet er også en kjerneutfordring for bransjen, og i Statnett setter vi HMS først. Dette er nødvendig siden drift og utbygging av kraftsystemet omfatter flere arbeidsoperasjoner som kan innebære en sikkerhetsrisiko. Vi forventer at aktørene i bransjen og leverandørindustrien etablerer felles, høye ambisjoner og realiserer disse.

Statnett har i løpet av 2013 nådd marsjfarten for investeringer i nett og anlegg. Dette skal innen 2030 gi oss neste generasjon sentralnett. Et nett som skal legge til rette for en fremtid vi forventer vil bli stadig mer avhengig av sikker tilgang på strøm. Men det er langt til 2030, nå skal vi ha fokus på de nærmeste årene. Kursen er satt – vi er i gang.

Statnetts organisasjon og konsernledelse

Statnetts virksomhet er organisert i fire divisjoner i tillegg til stab for Strategi og kommunikasjon og Konsernstab. Auke Lont er konsernsjef.

Teknologi og utvikling

Teknologi og utvikling skal planlegge sentralnettet og utvikle prosjektene. Divisjonen er også ansvarlig for porteføljestylingen samt utarbeide analyser av kraftsystemet. Avdeling for FoU er en del av divisjonen.

Bygg og anlegg

Divisjonen har som hovedoppgave å gjennomføre Statnetts utbyggingsprosjekter, og innehar rollen som byggherre. Divisjonen utfører også beredskapsoppdrag ved feil på ledninger.

Drift og marked

Divisjonen ivaretar forsyningssikkerheten i foretaket. Ansvaret ligger i å utøve systemansvaret i det norske kraftsystemet og forvalte eierskapet til Statnetts nettanlegg og sørge for effektiv drift og beredskap. Divisjonen skal også sørge for et velfungerende kraftmarked.

IKT

IKT-divisjonen drifter, vedlikeholder og utvikler systemer som overvåker og styrer kraftnettet, systemdriften og avregningen.

Strategi og kommunikasjon

Stabsenheten har ansvaret for virksomhetens strategi, kommunikasjon og samfunnskontakt, samt oppfølging av kunderelasjoner, tariffstrategi og internasjonal rådgivning.

Konsernstab

Konsernstaben skal sikre enhetlig konsernstyring og tjenesteleveranser innenfor HMS, foretaksstyring, juridisk rådgivning, HR, økonomi og finans. I tillegg har konsernstab ansvar for nettransaksjoner.

Europaenheten

Europaenheten er nyopprettet og har ansvar for å styrke og koordinere Statnetts aktiviteter i EU og mot det europeiske markedet. Lederen for enheten rapporterer til konsernsjef.

Presentasjon av Konsernledelsen

Bente M. Haaland

Konserndirektør Strategi og kommunikasjon

Haaland er utdannet sivilingeniør fra Universitetet i Aberdeen og har en mastergrad i ledelse fra Handelshøyskolen BI. Hun har 20-års erfaring fra energibransjen, 15 av disse i Statnett. Haaland har tidligere arbeidet for Statkraft og Eclipse Energy Group. Haaland var medlem i Statnetts Brukerråd på vegne av EBL i tidsrommet 2008-2010 og har også vært styremedlem i selskapet Statnett Forsikring. I januar 2014 tiltrådte Haaland som konserndirektør for strategi og kommunikasjon.

Håkon Borgen

Konserndirektør Teknologi og utvikling

Borgen har en mastergrad i Elektroteknikk fra Norges Tekniske Høgskole (NTNU) og Technische Hochschule Darmstadt (THD) i Tyskland, og har fullført en mastermodul i prosjektledelse ved Handelshøyskolen BI i 2000. Borgen har 21 årserfaring fra energibransjen og 18 av disse er i Statnett. Han har tidligere hatt flere lederstillinger i Statnett og BKK, og har hatt en rekke styreverv i bransjen.

Elisabeth Vike Vardheim

Konserndirektør Bygg og Anlegg

Vardheim er sivilingeniør innenfor petroleumsgnologi/-økonomi fra NTNU, bedriftsøkonom samt en mastermodul i styrearbeid fra BI. Hun kommer fra stillingen som direktør for prosjekteierenheten i Statnett, og har hatt flere lederstillinger siden hun ble ansatt i 2007. Vardheim har mange års erfaring som leder i offentlig forvaltning innenfor ulike sektorer, prosjektansvarlig for flere utbyggingsprosjekter samt erfaring som prosjektstyringsleder i byggherreorganisasjonen for Lillehammer-OL '94.

Auke Lont

Konsernsjef

Lont har en mastergrad i økonomi fra Universitetet i Vrije i Amsterdam. Han tiltrådte som konsernsjef i februar 2009 etter å ha vært administrerende direktør for konsulentfirmaet Econ Pöry Analysis i Norge. Lont har tidligere innehatt stillinger som konserndirektør i Statoil og Nordic Energy, sjefsøkonom og administrerende direktør i Econ Analysis, Cape Town og administrerende direktør i Naturkraft AS. Han har mer enn 20 års erfaring fra energisektoren. Auke Lont er styreformann i Institutt for energiteknikk.

Øivind K. Rue

Konserndirektør Drift og marked

Rue er utdannet Cand. Polit. ved Universitetet i Oslo. Han har vært i Statnett siden 2007, og har hatt flere lederstillinger i foretaket. Rue leder Regional Group Nordic i ENTSO-E medansvar for samordning av driften i det nordiske synkronområdet. Han har tidligere vært direktør i Saga Petroleum AS og underdirektør i Nærings og handelsdepartementet. Han er styremedlem i Eksportkreditt. Rue er beredskapsleder i Statnett.

Peer Olav Østli

Konserndirektør IKT

Østli har master i informatikk og har også videreutdanning i ledelse fra Henley Business School. Han har over 20 års erfaring i teknologiledelse fra telekommunikasjons-, media- og IT-bransjen, inkludert forskjellige stillinger i Telenor og Schibsted. Østlie kom til Statnett i 2007.

Knut Hundhammer

Konserndirektør CFO og stabssjef

Hundhammer har sin utdannelse fra Hærens Krigsskole og har en MBA fra Wharton School of Business i USA. Han ble ansatt i Statnett i mai 2011. Han har tidligere vært konserndirektør/CFO i Finansbanken ASA og i Høegh Autoliners. Han har også vært konsernsjef for den kommersielle shippingdivisjonen i Klaveness-gruppen, og har arbeidet som konsulent for McKinsey & Co.

Høydepunkter 2013

Sima-Samnanger er ferdigstilt

I desember 2013 ble den nye 420 kV-ledningen Sima-Samnanger satt i drift. Prosjektet ble slutført innen tidsfristen og i henhold til de budsjettrammene som ble satt ved endelig investeringsbeslutning.

Ledningen er viktig både for forsyningsikkerheten i store deler av Hordaland og for mulighetene til å bygge ut ny fornybar kraft i området.

Gjennom kalde og tørre vintre har strømforsyningen inn til deler av Hordaland og Bergen vært svært sårbar. Situasjonen har vært slik at feil på en av ledningene har kunnet medføre omfattende og langvarige strøbrudd. Den nye forbindelsen Sima-Samnanger har økt forsyningsikkerheten i området.

Varangerbotn-Skogfoss er idriftsatt

Den nye 132 kV-linjen mellom Varangerbotn og Skogfoss ble idriftsatt i oktober 2013, og høyspentanleggene i Varangerbotn og Skogfoss har blitt ombygget. Prosjektet vil ferdigstilles sensommeren 2014, da mindre arbeider ved stasjonene gjenstår. Byggingen har pågått siden mars 2010, og flere lokale bedrifter har vært underleverandører.

Kraftlinjen i Finnmark er en del av neste generasjon sentralnett, og med den nye ledningen øker forsyningsikkerheten i Øst-Finnmark. Dette er av særlig stor betydning for Kirkenes-området, som er et av de fremtidige vekstsentra for industri i nord.

Nye sjøkabler i Ytre Oslofjord

I november 2013 ble anlegget Ytre Oslofjord idriftsatt med seks av ni nye kabler. De tre siste oljekablene vil bli installert i 2014. Sjøkabelforbindelsen er viktig for forsyningsikkerheten i østlandsregionen, og er en fornyelse av et anlegg fra 1981. Det nye sjøkabelanlegget i ytre Oslofjord er en del av 420 kV forbindelsen Rød-Hasle.

Endelig konsesjon tildelt for Ofoten-Balsfjord

I august fikk Statnett endelig konsesjon til å bygge en ny 420 kV-linje fra Ofoten til Balsfjord. Kraftledningen blir 150 kilometer lang og er første del av en planlagt forbindelse til Skaidi/Hammerfest. Ledningen vil bedre forsyningsikkerheten i Nord-Norge og legge til rette for økt verdiskaping i landsdelen. Byggestart er planlagt våren 2014.

Den nye kraftledningen vil eliminere en flaskehals i sentralnettet mellom Nordland og Troms, og er helt nødvendig for å sikre en god strømforsyning nord for Ofoten. Allerede i dag, er det perioder der ledningsnettet drives med redusert sikkerhet. Forsterkningen er også nødvendig i forbindelse med forventet forbruksøkning og planer om større industriell aktivitet i Nord-Norge.

Konsesjon søkt for to mellomlandsforbindelser

Statnett har signert samarbeidsavtaler om mellomlandsforbindelser til både Tyskland og Storbritannia, og sendte søknad til Olje- og energidepartementet om utenlandskonsesjon for begge prosjektene i mai 2013. Statnett har gjennom flere år utviklet de to kabelprosjektene som etter planen skal ferdigstilles i løpet av henholdsvis 2018 og 2020.

Forbindelse til Tyskland

NordLink, som eies 50 prosent av Statnett og 50 prosent av tyske TenneT og KfW, skal knytte sammen det norske og tyske energisystemet gjennom en 1 400 MW sjøkabel. Partnerne på tysk side har inngått avtale med regionale myndigheter i den tyske delstaten Schleswig-Holstein om rask gjennomføring av prosessene frem til konsesjon kan gis for omformeranlegg og trasé for landkabel og sjøkabel innenfor en 12-milsgrense fra kysten i Tyskland.

Forbindelse til England

Kabelprosjektet North Sea Network (NSN) skal utvikles og eies 50 prosent av Statnett og 50 prosent av det britiske selskapet National Grid. Den undersjøiske kabelen vil ha en kapasitet på 1 400 MW, og gå mellom Kvilldal i Rogaland og Blyth i Storbritannia. I 2013 inngikk selskapene en samarbeidsavtale om prosjektet, og fikk fornyet anleggskonsesjon fra norske myndigheter. Kabelen vil bli verdens lengste undersjøiske strømkabel.

Ny fremdriftsplan vedtatt for Ørskog-Sogndal

Den planlagte 420 kV-linjen mellom Ørskog og Sogndal er av stor betydning for forsyningsikkerheten til Midt-Norge og realiseringen av ny fornybar energiproduksjon i Sogn og Fjordane.

Statnett har hatt som mål å ferdigstille forbindelsen Ørskog-Sogndal innen utgangen av 2015, men manglende tillatelser på deler av traséen har medført forsinkelser. Statnett har vedtatt en ny fremdriftsplan, hvor strekningen Ørskog-Høyanger skal settes i drift i løpet av 2015, og strekningen Høyanger-Sogndal ferdigstilles i 2016.

Prosjektet vil løpende legge til rette for å realisere fornybarprosjekter etter hvert som ledningen ferdigstilles fra nord og sørover.

Nytt hovedkontor

I mars 2013 flyttet Statnetts hovedkontor fra Huseby til Nydalen i Oslo. I mai overtok Statnett eierskapet til det nye hovedkontoret i Nydalen Allé 33 gjennom å erklære kjøpsopsjon som ble fremforhandlet i forbindelse med opprinnelig leieavtale med Avantor.

Hovedkontoret er et nytt bygg på 22 000 m² med rom for 800 arbeidsplasser. Bakgrunnen for flyttingen var behov for mer plass og mer fleksible lokaler som følge av økt aktivitetsnivå. Det nye bygget har energiklasse A-standard.

Lyse Sentralnett

Statnett og Lyse Elnett AS inngikk i 2013 en avtale om at Statnett skal overta 50 prosent eierandel i Lyse Sentralnett AS. Transaksjonen ble gjennomført 3. februar 2014. Partene har avtalt at Statnett skal ha bestemmende innflytelse i Lyse Sentralnett AS.

Lyse Sentralnett eier sentralnettsanleggene i Lyseområdet. Som et ledd i å trygge forsyningssikkerheten til Stavanger-området har Lyse Sentralnett har søkt om konsesjon for ny 420 kV-ledning Lyse-Støleheia. Statnett skal stå for byggingen av den nye linjen.

Statnett har opsjon på å overta ytterligere 25 prosent av Lyse Sentralnett AS når konsesjon er gitt for linjen Lyse-Støleheia, og de resterende 25 prosent ved ferdigstilling.

Nettutviklingsplan 2013

Nettutviklingsplanen (NUP) viser hvordan Statnett skal realisere planene for neste generasjon sentralnett. Statnett bekrefter investeringsplanene på fem til syv milliarder kroner årlig i ny nettkapasitet de kommende ti årene. Planleggingshorisonten er 20 år, og innenfor den første tiårsperioden er det konkrete planer for hvilke ledninger og stasjoner som skal bygges.

Tilførsel av egenkapital

2. januar 2014 fikk Statnett tilført 3,25 milliarder kroner i egenkapital. Det ble besluttet i et ekstraordinært foretaksmøte 17. desember 2013. I statsbudsjettet for 2014 er det også lagt opp til at det ikke betales utbytte i 2014, i samsvar med Statnetts søknad. Videre er det lagt opp til 25 prosent utbytte i 2015-2017, som er halvparten av eiers langsiktige utbyttepolitikk. Kapitaltilførselen bidrar til å sikre utbyggingen av neste generasjon sentralnett.

Finansielle rammebetingelser

Statnetts inntekter

Statnetts rapporterte inntekter i finansregnskapet består av fastsatt nettleie fra kundene i sentralnettet og flaskehalsinntekter. Flaskehalsinntekter oppstår som følge av at det overføres kraft fra områder med lav kraftpris til områder med høy kraftpris i Norden og mellom Norge og Nederland. Nettleien (tariffen) fastsettes i forkant av hvert kalenderår.

Inntektene reguleres og kontrolleres av myndighetene ved Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), og det fastsettes årlig en tillatt inntekt. Tillatt inntekt skal dekke kostnadene knyttet til å utvikle nettet og holde det ved like, samt gi en rimelig avkastning på investeringene i nettet. Forutsetningen er at overføringsnettet driftes, utnyttes og utvikles effektivt.

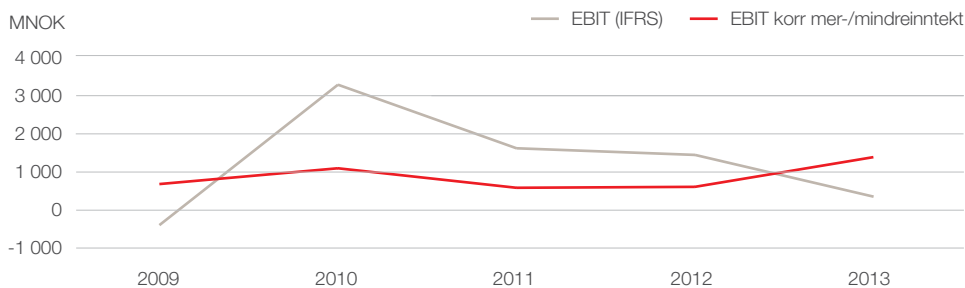
Dersom det oppstår et avvik mellom de faktiske inntekter og tillatt inntekt oppstår en mer- eller mindreinntekt. I henhold til forskrifter fra NVE skal mer-/mindreinntekten utjevne seg over tid ved justering av fremtidig nettleie. Mer-/mindreinntekt representerer derfor midlertidige størrelser i Statnetts regnskaper.

For å få en bedre forståelse for Statnetts underliggende resultat, presenteres en del nøkkeltall korrigeret for mer-/mindreinntekt.

Utvikling inntekter og resultat

Statnett har siden 2009 hatt betydelige mer-/mindreinntekter. Dette har gitt store svingninger i Statnetts regnskapsførte driftsinntekter og driftsresultat. Inntekter og resultat justert for mer-/mindreinntekt viser at underliggende virksomhet er langt mer stabil enn regnskapstall inkludert mer-/mindreinntekt viser. For 2013 var underliggende inntekter og resultat, vesentlig høyere enn året før. Dette skyldes i hovedsak endret modell for beregning av NVE-renten som gir økt avkastning på nettkapital, samt økt anleggsmasse.

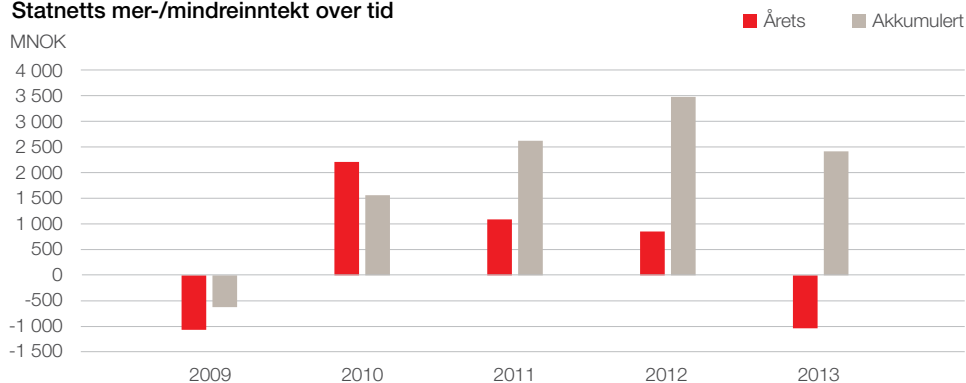
Driftsresultat (EBIT) justert for mer-/mindreinntekt

Utvikling mer-/mindreinntekt

Statnett fikk i 2013 en mindreinntekt, etter flere år med merinntekt. Dette skyldes planlagt reduksjon i akkumulert merinntekt ved nedjustering av tariffer, samtidig som flaskehalsinntektene ble lavere enn forutsatt. Ved utgangen av 2013 var akkumulert merinntekt inkludert renter 2 413 millioner kroner.

Statnetts mer-/mindreinntekt over tid

2009: I dette året ble flaskehalsinntektene lave på grunn av skade på NorNed kabelen, og Statnett fikk en mindreinntekt på 1 061 millioner kroner.

2010: For å dekke mindreinntekten fra året før ble nettleien i 2010 økt i forhold til 2009. I 2010 var dessuten flaskehalsinntektene høyere enn forutsatt i et normalår. Samlet sett førte dette til merinntekter på 2 187 millioner kroner.

2011: På grunnlag av at den akkumulerte merinntekten ved utgangen av 2010, 1 554 millioner kroner, ble det fastsatt noe lavere tariff for 2011. Flaskehalsinntektene ble imidlertid også i 2011 høyere enn forventet, og merinntekten ble på 1 064 millioner kroner. Ved utgangen av 2011 var akkumulert merinntekt inkludert renter 2 617 millioner kroner.

2012: På bakgrunn av akkumulert merinntekt ble tariffen redusert ytterligere i 2012. Med høyere flaskehalsinntekter enn forutsatt, fikk Statnett en merinntekt på 838 millioner kroner i 2012. Ved utgangen av 2012 var akkumulert merinntekt inkludert renter 3 455 millioner kroner.

2013: På bakgrunn av den høye akkumulerte merinntekten ved utgangen av 2012, ble det i 2013 fastsatt vesentlig lavere tariffer. Dette, i tillegg til lavere flaskehalsinntekter enn forutsatt og en endring knyttet til nullstilling av estimatavvik på pensjoner per 1.1.2013, bidro til en mindreinntekt på 1 042 millioner kroner i 2013. Ved utgangen av 2013 var akkumulert merinntekt inkludert renter 2 413 millioner kroner.

Tilbakebetaling av merinntekt

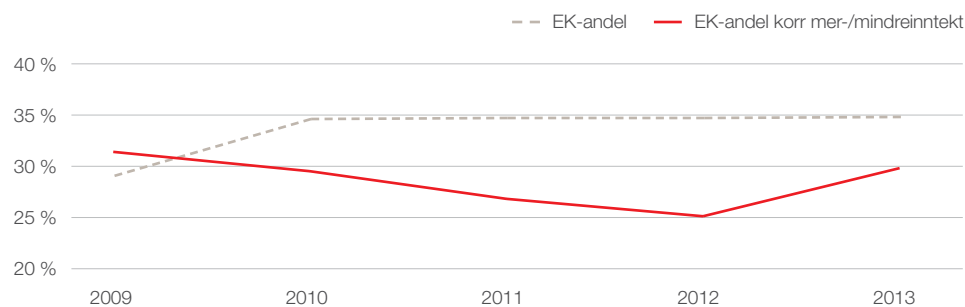
Statnett har utformet en prisstrategi som legger føringer for fastsettelse av den årlige sentralnettstariffen. I tråd med retningslinjer fra NVE legger Statnett vekt på hensynet til jevne og forutsigbare tariffer over tid. Som et resultat vil tilbakebetaling av merinntekt fordele seg over flere år.

Investeringsnivået påvirker inntektene og balansen

Ferdigstilte investeringer inngår som en del av grunnlaget for Statnetts regulerte inntekter, mens anlegg under utførelse ikke inngår. Investeringene har vist en jevn økning siden 2009, og i 2013 ble investeringer doblet i forhold til året før. Varige driftsmidler har ikke økt tilsvarende da det er store prosjekter under gjennomføring, og mye av økningen ligger fortsatt bokført under anlegg under utførelse. Netto rentebærende gjeld har derfor økt.

Statnetts egenkapital rapportert i finansregnskapet inkluderer akkumulert mer-/mindreinntekt. For å se Statnetts reelle egenkapital justeres egenkapitalen for akkumulert mer-/mindreinntekt etter skatt. Ettersom investeringene har økt de senere årene, har den justerte egenkapitalandelen blitt redusert. I desember 2013 ble det besluttet å øke Statnetts egenkapital med 3 250 millioner kroner, og i januar 2014 ble Statnett tilført den nye egenkapitalen. Egenkapitalandel, inklusiv 3 250 millioner kroner i ny egenkapital og justert for akkumulert mer-/mindreinntekt etter skatt, er 30 prosent ved utgangen av 2013.

Utvikling i egenkapitalandel

Nøkkeltall

Hovedtall (beløp i mill. kr)	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Rapporterte tall						
Driftsinntekter	4 561	5 334	5 497	7 247	2 862	4 256
Driftsresultat før avskrivninger (EBITDA)	1 394	2 260	2 426	3 945	259	1 722
Driftsresultat (EBIT)	346	1 433	1 628	3 279	-403	1 194
Resultat før skattekostnad	89	1 162	1 357	3 058	-668	1 742
Årsresultat	82	837	1 000	2 198	-480	1 517
Justeringer						
Akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-)	2 413	3 455	2 617	1 554	-633	428
Endring i akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-)	-1 042	838	1 064	2 187	-1 061	721
Underliggende tall						
Driftsinntekter	5 603	4 496	4 433	5 060	3 923	3 535
Driftsresultat før avskrivninger (EBITDA)	2 436	1 422	1 362	1 758	1 320	1 001
Driftsresultat (EBIT)	1 388	595	564	1 092	658	473
Resultat før skattekostnad	1 131	324	293	871	393	1 021
Årsresultat	832	234	234	623	284	998
Hovedtall balanse (beløp i mill. kr)						
Investeringer	6 415	3 152	2 384	1 892	1 278	2 620
Varige driftsmidler	21 472	17 805	17 396	16 396	15 870	14 850
Netto rentebærende gjeld, justert for verdiskringer	19 355	13 458	11 826	10 629	11 784	10 811
Egenkapital	12 135	8 852	8 277	7 628	5 618	6 585
Egenkapital justert for mer-/mindreinntekt etter skatt	10 374	6 364	6 393	6 509	6 072	6 277
Totalkapital	34 897	25 794	23 881	22 070	19 342	20 919
Sysselsatt kapital	27 017	21 807	19 739	17 836	16 640	15 541
Finansielle nøkkeltall						
Avkastning sysselsatt kapital før skatt, justert for mer-/ mindreinntekt	5,7 %	2,9 %	3,0 %	6,3 %	4,1 %	7,3 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	0,8 %	9,8 %	12,6 %	33,2 %	-7,9 %	25,0 %
Egenkapitalprosent	34,8 %	34,3 %	34,7 %	34,6 %	29,0 %	31,5 %
Egenkapitalprosent, justert for mer-/mindreinntekt etter skatt	29,8 %	24,7 %	26,8 %	29,5 %	31,4 %	30,0 %
Operasjonelle nøkkeltall						
Ansatte, totalt	1 079	994	928	913	839	
Km luftledning	10 100	9 839	9 839	9 808	Ikke tilgj.	
Km jordkabel og sjøkabel	703	703	703	703	Ikke tilgj.	
Sykefravær %	3,1 %	3,6 %	3,8 %	3,8 %	4,2 %	
Skader, egne ansatte	5	8	18	12	9	
Utslipp av klimagasser (CO ₂ -ekvivalenter)	12 462	12 871	9 831	10 981	25 382	
Timer med utilfredsstillende forsyningsikkerhet	1 221	1 586	2 820	4 368	Ikke målt	
Kundetilfredshet (score)	70	69	71	64	59	

Samfunnsansvar 2013

Statnetts rapportering om samfunnsansvar

Samfunnsansvar i Statnett innebærer integrasjon av sosiale og miljømessige hensyn i den daglige driften og overfor interessenter. Statnett har gjennom sitt oppdrag et betydelig samfunnsansvar og definerer samfunnsansvar som en del av verdigrunnlaget. Samfunnsansvaret er integrert i foretakets virksomhetsstyring og forankret i ledelse og organisasjon.

Regjeringen legger til grunn at statlig eide bedrifter utøver samfunnsansvar ved å integrere sosiale og miljømessige hensyn i sin daglige drift. Samfunnsansvar i Statnett handler om å forstå omgivelsenes forventninger, og å forholde seg til disse på en måte som skaper gjensidig respekt. Slik bidrar samfunnsansvar i Statnett til gjennomslagskraft og gjennomføringsevne og derved til at foretaket kan nå hovedmålene.

Samfunnsansvar er en del av Statnetts verdigrunnlag. Verdigrunnlaget er kjernen i foretakets styringssystem og utgjør fundamentet for å skape en positiv, ansvarlig og sunn bedriftskultur med tillit og samarbeid på alle nivåer. Statnetts hovedmål og verdier er omtalt under beretning om Foretaksstyring.

Gjennom dette rammeverket ønsker Statnett å gi en overordnet og balansert oversikt over hvordan samfunnsansvar følges opp på de mest sentrale områdene for virksomheten. Statnett gjennomfører årlig rapportering etter GRI. I GRI-tabellen er det henvist til hvor informasjon om de enkelte indikatorene finnes og i hvilken grad disse er besvart. Statnett anser at rapporteringen dekker de krav som er nedfelt i utvidelsen av Regnskapsloven § 3-3c, som ble vedtatt i 2013.

Rapporteringen om samfunnsansvar omfatter hele Statnetts virksomhet, inkludert heleide datterselskaper, der ikke annet er presisert. Generelt er data innhentet og sammenstilt slik at fremstillingen blir enhetlig og hensiktsmessig. Det er lagt vekt på å sikre at opplysningene er fullstendige og korrekte, men det kan likevel være noe usikkerhet knyttet til deler av dataene.

Organisering av samfunnsansvar

Bedrifter med statlig eierskap skal være ledende i å utøve samfunnsansvar (Stortingsmelding nr. 10 (2008-2009)). Statnetts grunnleggende styringsprinsipper bidrar til at foretaket imøtekommer de krav og forventninger som settes av eier, ansatte, kunder, leverandører og andre interessenter. Enhver medarbeider har ansvar for å gjøre seg kjent med Statnetts styringssystem og etterleve relevante krav i sitt daglige arbeid. Se nærmere beskrivelse av Statnetts styringssystem under beretning om Foretaksstyring.

Samfunnsansvar er en integrert del av Statnetts foretaksstyring. Statnett har en funksjonspolicy for samfunnsansvar. Formålet med policyen er å konkretisere hvilke prinsipper Statnett skal legge til grunn for å ivareta sitt samfunnsansvar innenfor de rammer som eier, lovgiver og samfunnet setter til Statnett.

Det er utarbeidet styringspolicyer for etiske retningslinjer internt og etiske retningslinjer for våre leverandører. I tillegg omtales samfunnsansvar i policy om Statnetts verdigrunnlag.

Statnett og samfunnet

Sikker strømforsyning

Statnett har som oppgave å bidra til sikker strømforsyning. Gjennom godt vedlikehold, god beredskap og betydelige investeringer i tilstrekkelig kapasitet legger Statnett til rette for forsyningssikkerhet og for utbygging av fornybar kraft. På denne måten bidrar Statnett til verdiskapning for kunder og samfunnet og tilrettelegger for realisering av Norges klimamål.

Statnett investerte for 6 415 millioner kroner i nettanlegg i 2013. De største investeringene i nett og stasjoner er omtalt under styrets beretning og på Statnetts hjemmeside.

Statnett har som hovedregel at det skal være to alternativer for strømtilførsel til et område, såkalt N-1-forsyning. Statnett måler ikke-tilfredsstillende forsyningssikkerhet gjennom å registrere perioder der det kun er én barriere mot strømbrydd i sentralnettet, N-0. Målingene viser hvilke områder som er sårbare og legges til grunn for prioritering av fremtidig nettvikling. Idriftsettelse av Sima-Samnanger i desember 2013 har redusert N-0 drift mot Bergen og BKK-området. Prosjekter som skal ferdigstilles i kommende år vil styrke forsyningssikkerheten ytterligere, blant annet i Midt-Norge og i Østlandsområdet.

Forsyningssikkerhet	Enhet	2013	2012	2011
Større avbrudd i Statnetts anlegg ¹	Antall	2	0	3
Frekvensavvik ²	Minutter	11 410	11 574	12 216
Perioder med utilfredsstillende forsyningssikkerhet (N-0) ³	Timer	1 221	1 600	2 820

Beredskap

En sentral del av forsyningssikkerheten er god beredskap, som handler om å forebygge og håndtere ekstraordinære hendelser. Uvær er en særlig utfordring, men forsyningssikkerheten kan også bli påvirket av uhell, teknisk eller menneskelig svikt og bevisst skadeverk.

Statnett skal sikre best mulig håndtering av ulike hendelser som kan oppstå, både innenfor drift og prosjektgjennomføring. Tre viktige tiltak er implementert for å nå denne målsettingen. Det er etablert en policy for sikkerhet og beredskap som tydeliggjør ansvar og er førende for de ulike prosedyrene for god beredskap. Foretaket har etablert en beredskapsenhet som har et fagansvar innenfor beredskapsarbeid, og som sikrer gode beredskapsrutiner og -retningslinjer i Statnett. I tillegg har Statnett styrket den operative beredskapen i de enkelte enheter gjennom økt bemanning og avtaler med leverandører. Som en del av beredskapsarbeidet er det i 2013 gjennomført flere beredskapsøvelser på ulike nivåer i organisasjonen.

Statnett er pålagt transportberedskap for norsk kraftforsyning. Det heleide datterselskapet Statnett Transport skal sikre en kostnadseffektiv gjennomføring av disse forpliktelsene.

Tabell

- 1 Hendelser med ikke levert elektrisitet (ILE) mer enn 2 timer eller > 1000 MWh som følge av feil i Statnetts anlegg.
- 2 Standardisert måling utført av Svenske Kraftnet målt med en sampling av frekvens per minutt.
- 3 Registrert antall timer med N-0 tilstand (tid hvor kun én barriere mot strømbrydd)

Dialog med interessenter

Statnetts samfunnsansvar omfatter eksternt og intern dialog med ulike interessenter. Dette kan være kunder, leverandører, myndigheter, bransje- og fagforeninger, interesseorganisasjoner, offentligheten generelt og egne medarbeidere.

Statnett har som mål å legge til rette for idéutveksling, konstruktive diskusjoner og fremtidsrettede løsninger for energiforsyning og samfunnsutvikling. Dette gjøres ved tidlig å involvere lokale kunder, lokale myndigheter, lokalt næringsliv, grunneiere, ikke-statlige organisasjoner (NGO-er) og andre interesseorganisasjoner. Statnett legger opp til en åpen dialog med disse gruppene og sørger for involvering også utover de myndighetsstyrte prosessene knyttet til konseptvalg og konsesjon.

Statnett fører en aktiv dialog med interessentene, både som del av daglig virksomhet og gjennom aktiviteter og prosjekter. Dialogen er omfattende og skjer blant annet gjennom faste møter, høringer i forbindelse med nettutvikling og konkrete utbyggingsprosjekter.

For å bedre kommunikasjonen med brukerne av sentralnettet ytterligere, ble det i 2013 opprettet et markeds- og driftsforum hvor et representativt utvalg av kundene deltar. Hovedformålet med markeds- og driftsforumet er å gi kundene en mulighet til å gi Statnett innspill og råd i forbindelse med saker knyttet til plan-, drifts- og markedsforhold, på et strategisk nivå. Det legges vekt på å ta opp saker der Statnett skal treffe prinsipielle og strategiske beslutninger. Forumet har ikke besluttsmyndighet men vil kunne gi direkte råd til Statnetts administrasjon og styre. Gjennom arbeidet med prosjektene skal interessentene inviteres inn i en reell dialog fra start til slutt, slik at beslutningsunderlagene og løsningene blir best mulig. Statnett bruker ulike virkemidler for å bidra til at relevant og riktig informasjon gjøres tilgjengelig for berørte interessenter. Dette kan være ved å nå interessentene gjennom de rette informasjonskanalene og møtepunktene, samt å legge opp til møteplasser og andre arenaer hvor interessentene kan gi formelle og uformelle former for innspill. Eksempler på virkemidler er systematisk invitasjon til ulike møter, rutiner for å gjøre informasjon tilgjengelig på web, i brosjyreform, i form av annonser og gjennom aktiv kontakt med lokale medier. I tillegg arrangeres det lokalt dager med åpent kontor, der grunneiere og andre interessenter kan møte representanter fra Statnett som besvarer spørsmål, utveksler innspill, deler informasjon og diskutere løsninger ansikt til ansikt.

Godt samspill med kunder, leverandører og andre samarbeidspartnere i miljø- og sikkerhetsspørsmål er viktig for å fremme sikkerhet og mest mulig miljøvennlige løsninger i et kortsiktig og langsiktig perspektiv.

Hvert andre år utgis Nettutviklingsplanen, ett av de sentrale plandokumentene for Statnett. For å fange opp behov og innspill til planens innhold, arrangerer Statnett åpne møter i ulike deler av landet. Det avholdes møter med ulike NGO-er, og miljø og interesseorganisasjoner for å informere om virksomheten og planer, og fange opp deres synspunkter.

I rollen som arbeidsgiver opplever Statnett et godt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene. Med ca. 1 100 medarbeidere og en fagforeningsgrad på over 70 prosent er god dialog mellom partene viktig for å ivareta godt samarbeidsklima. Dette gjelder så vel lovpålagte drøftinger og forhandlinger, som personalsaker og interessekonflikter. Det gjensidige tillitsforholdet som er bygget opp mellom partene over flere tiår er mye av grunnen til at Statnett og arbeidstakerorganisasjonene, med svært få unntak, finner gode løsninger sammen og unngår unødvendige tvister. Videre er en god dialog og relasjon med arbeidstakerorganisasjonene og deres sentrale fagforbund vik-

tig for å sikre at utenlandske entreprenører overholder norske lønns- og arbeidsvilkår og norske arbeidstidsbestemmelser når de utfører oppdrag for Statnett.

Fordeling av verdiskaping

Statnetts virksomhet skaper verdier både direkte og indirekte. Den direkte verdiskapingen fremgår av foretakets regnskaper og fordeles til eier, myndigheter, ansatte og långivere.

Indirekte verdiskaping skjer blant annet gjennom økt aktivitet i andre selskaper som følge av Statnetts investeringer i infrastruktur og Statnetts innkjøp av varer og tjenester. I 2013 ble det kjøpt varer og tjenester i forbindelse med investeringer for 5 867 millioner kroner, sammenlignet med 2 749 millioner kroner i 2012. Det ble foretatt innkjøp av varer og tjenester for å støtte den operative virksomheten på 892 millioner kroner, mot 981 millioner kroner i 2012.

Skattekostnad for 2013 er lavere enn året før som følge av at resultat før skatt var 89 millioner kroner i 2013, sammenlignet med 1 162 millioner kroner i 2012.

Foreslått utbytte for 2013 er null. Dette ble lagt til grunn av eier da det ble besluttet at Statnett skulle tilføres ny egenkapital på 3,25 milliarder kroner i starten av 2014.

Fordeling av verdiskaping	Enhet	2013	2012	2011
Ansatte - lønn og sosiale ytelser ¹	Mill. kr	651	679	555
Stat og kommune - skatter og avgifter ²	Mill. kr	288	589	592
Långivere - renter	Mill. kr	478	430	374
Eier - utbytte ³	Mill. kr	0	117	117
Selskapet - Tilbakeholdt egenkapital	Mill. kr	150	678	649

Tabell

- 1 Netto lønnskostnad (ekskl. arbeidsgiveravgift)
- 2 Skattekostnad, eiendomsskatt og arbeidsgiveravgift.
- 3 Foreslått utbytte 2013

Anskaffelser

Statnett krever at samfunnsansvaret også ivaretas i anskaffelsesaktiviteter. Kravene er nedfelt i prosessbeskrivelser og anskaffelsespolicy, samt i foretakets kontrakter. I tillegg er det utarbeidet etiske retningslinjer for anskaffelser både i egen organisasjon og for leverandører. Retningslinjene for leverandører omfatter hensynet til menneskerettigheter.

Den sentrale anskaffelsesenheten har ansvar for håndtering av anskaffelsesprosessen for alle anskaffelser med estimert verdi over 500.000 kroner. Anskaffelser under denne verdien og avrop på rammeavtaler utføres av den enkelte fagavdeling. Anskaffelsesenheten er ansvarlig for opplæring og etterlevelse av anskaffelsesregelverket i Statnett.

Statnett bruker Sellihca som kvalifikasjonsordning for å sikre effektiv gjennomføring av anskaffelser, god tilgang på leverandører og som et første ledd for ivaretagelse av samfunnsansvar. Gjennom Sellihca gjennomføres det revisjoner av leverandører som skal bidra til å øke transparens og redusere risiko. Revisjonene er tilgjengelige for alle oppdragsgivere i Sellihca og er viktige for Statnetts oppfølging av leverandører og underleverandører.

Statnett gjennomfører også egne revisjoner av foretakets leverandører og entreprenører. Revisjonene bidrar til å forbedre leveransene og gjør Statnett til en bedre kravstiller. Funksjonspolicy for kvalitetsstyring og internrevisors instruks regulerer revisjonsområdet.

I 2014 vil Statnett innføre et nytt fagsystem for anskaffelsesenheter til bruk for gjennomføring av konkurranser og kontraktsoppfølging. Dette vil gjøre Statnett bedre i stand til å følge opp leverandørenes forpliktelser når det gjelder miljø, samfunnsansvar og HMS. Det er også iverksatt et eget arbeid for å styrke kontrollen mot entreprenører og deres underentreprenører, som skal sikre at Statnetts krav til lønns- og arbeidsvilkår etterleves.

For å sikre god konkurranse i anskaffelsene arbeider Statnett aktivt for at både internasjonale, nasjonale og lokale leverandører kommer i konkurranseposisjon. For å styrke informasjonsutveksling med lokalt næringsliv har Statnett blant annet gjennomført HMS-seminarer for leverandører og holdt egne presentasjoner av prosjekter for lokale leverandører.

Omdømme og synlighet

Et viktig mål for Statnetts kommunikasjonsstrategi er å bygge kunnskap og kjennskap om virksomheten. Med de store investeringene i sentralnettet i årene fremover, øker behovet for at befolkningen har kunnskap om Statnetts rolle i kraftforsyningen og om planene for utbyggingen. Bred kjennskap og godt omdømme er også avgjørende i rekrutteringssammenheng.

Statnetts generalsponsorat i Norges Skøyteforbund (NSF) og samarbeid med Norsk Teknisk Museum er, sammen med Statnetts øvrige kommunikasjonsarbeid, viktige elementer i arbeidet for å styrke kjennskapet til virksomheten på landsbasis. Sponsoratet med NSF løper ut skøytesesongen 2013/2014, mens samarbeidet med Norsk Teknisk Museum ble inngått ved utgangen av 2013, med en varighet på to år.

Statnett ønsker å bidra positivt i lokalsamfunn og støtter lokal aktivitet. Tildeling av lokale midler til kultur og barne- og ungdomsarbeid foregår via foretakets lokale kontorer og stasjoner rundt om i Norge.

Statnett gjennomfører jevnlig omdømmemålinger. Statnetts omdømme påvirkes hovedsakelig av hvordan omverdenen bedømmer foretakets produkter og tjenester, ledelse, miljøhensyn og arbeidsforhold. Statnett har ansvaret for prosjekter som de siste årene har vekket stor offentlig debatt. Dette har utfordret foretakets omdømme og tillit i befolkningen. I dag har 56 prosent av befolkningen tillit til at Statnett sørger for sikker leveranse av strøm. Statnetts mål er 80 prosent innen 2016.

For kunder som er direkte knyttet til sentralnettet, har tilfredsheten vært relativt stabil, med en score på rundt 70 av 100 poeng de siste årene. Et godt samarbeid med kundene er viktig for at Statnett skal kunne gjennomføre kjerneoppgavene effektivt. Statnett vil arbeide for å oppnå fortsatt fremgang i kundetilfredsheten.

Statnett legger også vekt på at bedriften har en meget høy medarbeitertilfredshet og anses for å være en av Norges beste arbeidsplasser. Dette er beskrevet nærmere under Medarbeitertilfredshet.

Omdømme og kundetilfredshet	Enhet	2013	2012	2011
Omdømme - Andel av befolkningen som har tillit til at Statnett sørger for sikker leveranse av strøm ¹	Prosent	56	53	47
Hjulpet kjennskap til ansvarlig aktør for sentralnettet ²	Prosent	60	57	56
Uhjulpet kjennskap til ansvarlig aktør for sentralnettet ²	Prosent	36	33	37
Kundetilfredshet ³	Score	70	69	71

Innovasjon og FoU-arbeid

Statnett arbeider innovativt og fremtidsrettet og bruker forskning og utvikling (FoU) som et strategisk virkemiddel for verdiskaping og nyskaping. FoU-strategi for perioden 2012-2014 ble implementert i 2012. FoU-strategien er direkte koblet til Statnetts overordnede konsernstrategi.

I perioden 2012-2014 vil Statnetts FoU-innsats fokuseres innen følgende programområder:

- Smart Grid
- Ny teknologi og løsninger for fremtidens sentralnett
- Prioriterte satsinger
 - Miljøkonsekvenser
 - Samfunnsaksept for Statnetts samfunnsoppdrag

Statnett samarbeider nært med kompetansemiljøer i Norge og internasjonalt. Eksempler på slike miljøer er andre nettselskaper i Norden og Europa, leverandørindustrien og ENTSO-E (European Network of Transmission System Operators for Electricity). Sammen med ulike Europeiske TSO-er og andre aktører er Statnett involvert i flere internasjonale prosjekter under EUs rammeprogram (FP7) for forskning og utvikling.

Statnett samarbeider også nært med utdanningsinstitusjoner og forskningsmiljøer både i Norge og internasjonalt. Universiteter og høyskoler er viktige samarbeidspartnere for gjennomføring av FoU-arbeid. I tillegg er samarbeidet viktig for rekruttering, tilgang på kompetanse, å finne doktorgradstudier som virksomheten ønsker å støtte, samt å synliggjøre og profilere Statnett.

Statnetts utgifter til FoU var 43 millioner kroner i 2013, seks millioner kroner høyere enn foregående år.

Smart Grid

Smart Grid-programmet fokuserer på utforming av fremtidens kraftnett. Statnett har en overordnet målsetting om utvikling av smarte løsninger for systemdrift i en tidshorisont på fem til ti år, dette er forankret i strategi og handlingsplaner. Statnett satser på prosjekter som omfatter utvikling av kommunikasjonsløsninger og applikasjoner for effektiv systemdrift i fasene langtidsplanlegging, driftsplanlegging og operasjonell drift knyttet til smart overvåking og styring. Smart Grid-teknologi og nye løsninger kan gi Statnett flere verktøy for en samfunnsrasjonell drift av kraftsystemet over hele landet. Statnett vil utrede løsninger som kan bidra til bedre forsyningsikkerhet både før, under og etter bygging av neste generasjon sentralnett.

Høsten 2013 ble Pilotprosjekt Nord-Norge (Pilotprosjektet) offisielt lansert. Hovedmålet er å installere, teste og validere løsninger som er utviklet i forutgående FoU-prosjekter i et reelt brukermiljø. Pilotprosjektets aktiviteter har fokus på utfordringer som operatører knyttet til Regionsentral Nord

Tabell

- 1 Prosentandel som har meget eller ganske godt totalinntrykk av Statnett blant gruppen profesjonelle (omfatter kommunedordførere og rådmenn, rikspolitiske miljøer, offentlig forvaltning, finansmiljøer, fagmiljøer og medier) og gruppen befolkningen for øvrig. Kilde: Synovate omdømmemåling
- 2 Prosentandel som har kjennskap til Statnett som ansvarlig for det landsdekkende hovednettet for strømforsyning i Norge. Kilde: YouGov mot deres internettpanel på oppdrag fra Statnetts via mediebyrået Mindshare.
- 3 Score på siste gjennomførte kundetilfredshetsundersøkelse. Kilde: TNS Gallup AS og OPINION|PERDUCCO

står overfor knyttet til forsyningssikkerhet, leveringskvalitet og systemkostnader. Pilotprosjektet er en utviklingsplattform for testing og kvalifisering av nye løsninger og applikasjoner i samarbeid med aktører i region nord. Prosjektet er et nasjonalt demonstrasjonsanlegg tilknyttet Smart Grid-senteret.

Ved lansering av Pilotprosjektet er følgende fokusområder inkludert:

- Fleksibel forbrukslast (industri/næringsliv)
- Automatisk diagnose av kraftsystemet
- Dokumentasjon av risikonivået i kraftsystemet
- Bruk av Wide Area-teknologi
- Visualisering og håndtering av dynamisk stabilitet og spenningsstabilitet

Løsninger og applikasjoner som utvikles med fokus på Nord-Norge vil være nyttige for Statnett i andre deler av kraftsystemet.

Teknologi og løsninger for neste generasjon sentralnett

Teknologiprogrammet har fokus på å utvikle ny teknologi og nye løsninger for neste generasjon sentralnett. Viktige områder er ny teknologi for master, stasjoner og ledninger, kabelteknologi og effektive løsninger for ledninger.

I prosjektet Lean Line arbeider Statnett med å utvikle nye løsninger for ledninger og master. Målet er å øke kvaliteten og sikkerheten samtidig som utbyggingstiden og kostnadene reduseres med 20 prosent innen 80 prosent av porteføljen av nye prosjekter. I 2013 ble det blant annet arbeidet med å finne nye løsninger for komposittmaster, alternative mastedesign, roterende betongtromler, høytemperaturliner og prefabrikkerte fundamenter. Muligheter for å spare helikopterbruk har også blitt vurdert. En prototype på et prefabrikkert fundament har blitt testet ut i full skala, og en prototype på en betongtrommel skal testes ut i begynnelsen av 2014.

Prioriterte satsninger

FoU-programmet "Samfunnsaksept" består av prosjekter som skal gi Statnett kunnskap om hvordan foretaket skal opptre for å få aksept for sitt samfunnsoppdrag. Prosjektene gjennomføres i samarbeid med Forskningscenter for miljøvennlig energi (FME) og KMB-prosjekter (kompetanseprosjekter med brukermedvirkning), som støttes av Norges forskningsråd. Forskningen utføres ved SINTEF, Universitetet i Oslo (UiO), Institutt for energiteknikk (IFE), Senter for internasjonal klima- og energipolitikk (CICEP) og Senter for forskning på miljøvennlig energi, Oslo (CREE), med flere.

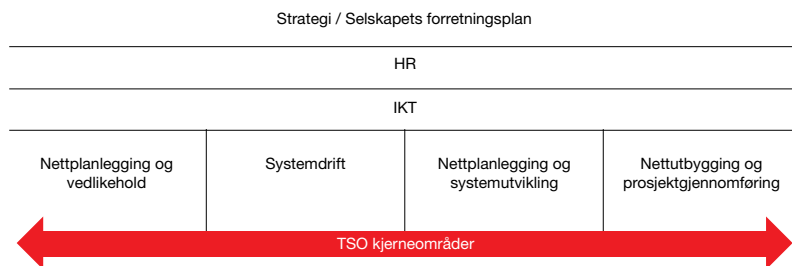
Gjennom FoU-programmet "Miljøkonsekvenser" søker Statnett å øke kunnskapen om kraftledningers virkning på biologisk mangfold. Dette omfatter flerårige prosjekter for forskning på fugl og vill- og tamrein. Arbeidet utføres i stor grad av Universitetet for miljø- og biovitenskap på Ås (UMB) og andre universitetsmiljøer i Norge.

Kompetansedeling

Statnett har gjennom flere år bidratt med langsiktig kompetanseoppbygging til systemansvarlige transmisjonsnettselskaper (TSO-er) i Øst-Afrika og det sørlige Afrika. Per i dag har Statnett langsiktig samarbeid med selskapene som har systemansvaret i Uganda, Tanzania, Kenya og Mosambik. Statnett har valgt å fokusere innsatsen innenfor kompetanseutvikling til et geografisk avgrenset område da dette har muliggjort støtte til etablering av et regionalt samarbeidsforum mellom selskapene i Kenya, Tanzania og Uganda. Dette arbeidet startet opp primo mars 2014.

Den form for institusjonssamarbeid som Statnett utøver, også kalt twinningprosjekt, er del av norske myndigheters satsing på å øke tilgangen til ren energi til en overkommelig pris, basert på lang-siktig forvaltning av naturressurser og effektiv energibruk i utviklingsland. Twinning er en velprøvd prosjektform som EU og Verdensbanken definerer som "process that pairs an organizational entity in a developing country with a similar but more mature entity in another country".

Hovedmålsettingen i Statnetts twinningprosjekter er å øke kompetansen og effektiviteten innenfor kjerneområdene hos virksomhetens twinningpartnere, både på individ- og institusjonsnivå. Figuren under illustrerer fagområder som ofte inngår i Statnetts twinningprosjekter.

Prosjektene er finansiert av Utenriksdepartementet representert ved ambassaden i samarbeidslandet.

I tillegg til twinningprosjektene bidrar også Statnett med energifaglig kompetanse inn i det bistandsfaglige arbeidet Norad selv er ansvarlig for. Dette arbeidet reguleres gjennom Rammeavtalen mellom Norad - Direktoratet for utviklingssamarbeid- og Statnett, inngått juni 2012.

Statnett ser det som viktig å støtte opp under norske myndigheters satsing på å utvikle energisektoren i utvalgte samarbeidsland. Ved å dele erfaring og kunnskap bidrar Statnett til en mer stabil elektrisitetsforsyning i selskapets samarbeidsland gjennom over tid bygge tillit til det systemansvarlige selskapet som har en avgjørende funksjon for at kraftsektoren skal fungere. Økt grad av elektrifisering i våre samarbeidsland bidrar på sikt ytterligere til å bekjempe fattigdom, legge til rette for næringsutvikling og i å styrke kvinners stilling.

Årlig bidrar ca. ti-tolv årsverk fra Statnett på twinningprosjekter. Prosjektene byr på spennende utfordringer og muligheter for Statnetts egne fagekspert.

Statnett har en reisepolicy som bidrar til å ivareta sikkerheten for de ansatte på reiser til land utenfor EU/EØS området. De ansatte som bidrar inn i twinningprosjekter må alle gjennomføre tilpasset opplæring.

Miljø og klima

Utvikling av sentralnettet er viktig for at Norge skal nå sine klimamål, blant annet ved at nettet tilrettelegger for innfasing av ny fornybar energi. Hensynet til klima er et av Statnetts tre strategiske hovedmål.

Samtidig er det viktig å ivareta hensynet til naturen i utvikling og drift av anlegg. Gjennom Statnetts miljøstrategi legges det føringer for å begrense miljøbelastningene som følger av virksomhetens handlinger.

Miljøpåvirkning fra egen virksomhet

Statnett har en HMS-policy som omfatter ytre miljø og som beskriver prinsipper og prosedyrer for å sikre at unødig miljøbelastning unngås. Virksomheten har en nullfilosofi med hensyn til alvorlige utslipp.

Miljøhendelser registreres og følges opp i Statnetts avvikssystem. I 2013 var det 178 hendelser, mot 67 året før. Økningen i innrapportering skyldes en kombinasjon av høyere aktivitet og økt fokus på rapportering av hendelser. Det har ikke vært hendelser med alvorlige utslipp (rød kategori). Statnett utfører forebyggende miljøarbeid som reduserer risikoen for alvorlige hendelser, fra tidlig planfase til ferdig bygget anlegg. Det er få hendelser med stort risikopotensial, men det er rapportert flere mindre utslipp av olje, vanligvis som følge av maskinfeil. I alle tilfellene er olje og eventuelt forurensede masser samlet opp og fjernet. Det har også vært hendelser med partikkelutslipp til vann og vassdrag som følge av avrenning fra byggeplasser. Det er nå blitt mer rutinemessig å anlegge sedimentasjonsbasseng forut for gravearbeider der avrenning til vassdrag er en risiko. Det har også vært hendelser som skyldes svikt i interne rutiner. Dette gjelder et kulturminne som ble ødelagt fordi transportplanen ikke var detaljert nok og terrengskader som følge av mangler i kontraktsdokumenter. I begge tilfeller er rutinene nå oppdatert.

Statnett arbeider kontinuerlig for å forbedre miljøprestasjonene. Foretaket har et miljøstyringssystem som er sertifisert etter ISO 14001:2004. Hovedkontoret i Oslo samt kontorbyggene for den administrative virksomheten i Alta, Trondheim og på Sunndalsøra er Miljøfyrtårnsertifisert, hvilket betyr at aktivitetene som utøves på disse stedene tilfredsstiller definerte krav til miljøledelse og miljøhåndling. Hovedkontoret i Oslo og Statnetts nye administrasjonsbygg i Trondheim har energiklasse A-standard. Energieffektivisering og nærhet til offentlig kommunikasjon var sterke og førende faktorer for valget av nytt hovedkontor i Nydalen.

Klima

Det viktigste bidraget fra Statnett til reduserte klimagassutslipp er utbygging av neste generasjon sentralnett, tilrettelegging for tilkobling av ny fornybar kraft, sanering av eksisterende strømmett og spenningsoppgradering av eksisterende strømmett for å få maksimal kapasitet og begrensede miljølempet. I tillegg arbeides det med utvikling av nye utenlandsforbindelser som muliggjør CO₂-reduksjoner gjennom tilrettelegging for ny fornybar energi.

Utslipp fra egen virksomhet

Statnetts egne utslipp av klimagasser kommer fra blant annet drift av reservegasskraftanlegg, SF₆-gassanlegg, og tjenestereising. Utslippene er kartlagt i et klimaregnskap for Statnett.

Reservegasskraftverkene til Statnett på Nyhamna i Aukra kommune og på Tjeldbergodden i Aure kommune er kvotepliktige, men er ikke tildelt klimavoter i det norske systemet. Statnett rapporterer utslipp til Miljødirektoratet årlig, slik at foretaket får utlignet klimavoter. Statnett har fått godkjenning fra Miljødirektoratet til å drifte anleggene i inntil åtte døgn per år for kontroll og vedlikehold. Anleggene er primært beregnet til bruk i forbindelse med en beredskapssituasjon. Et reservekraftanlegg ved drift vil ha et CO₂-utslipp på 2450 tonn per døgn (0,68 tonn/MWh). Foreløpige tall viser at reservegasskraftverkene til Statnett hadde et utslipp av klimagasser i 2013

tilsvarende 2 190 tonn CO₂-ekvivalenter. Endelige tall for 2013 foreligger først etter 1. april 2014, når innrapporterte data blir godkjent av fra Miljødirektoratet.

Utslipp av klimagasser (CO ₂ -ekvivalenter)	Enhet	2013	2012	2011
Fra reservegasskraftverk	Tonn	2 190	1 871	2 821
Fra utslipp av SF ₆	Tonn	7 385	8 461	5 030
Långivere - renter	Tonn	1 406	1 360	1 235
Fra tjenestereiser med fly	Tonn	1 481	1 179	1 175

Beholdningen av SF₆-gass økte i 2013. Økning i anleggsbeholdning kan skyldes økning av anleggsmasse, men også at kvaliteten på anleggsdata har blitt bedre. Samtidig ble utslippet av SF₆-gass fra SF₆-anleggene i Statnett redusert med 13 prosent i 2013 til 309 kg. Dette tilsvarer en miljøbelastning på 7 385 tonn CO₂-ekvivalenter i 2013.

Variasjon av utslipp fra år til år er normalt og skyldes blant annet hvilke år man etterfyller de ulike SF₆-anleggene. Utslippene for 2013 utgjorde 0,3 prosent av total beholdning, og ligger godt under normal lekkasje fra anlegg av denne typen.

Beholdning og utslipp av SF ₆	Enhet	2013	2012	2011
Beholdning per 31.12	kg	117 532	112 576	111 239
Utslipp av SF ₆	kg	309	354	210

Ansattes flyreiser var på totalt 10 399 079 km i 2013, som tilsvarer et totalt CO₂-utslipp på 1 481 tonn. Dette er en økning fra 2012, men økningen er lav i forhold til veksten i foretakets aktivitet.

Energibruk og nettap	Enhet	2013	2012	2011
Elektrisitet (ikke inkludert energitap i trafostasjoner og nett)	GWh	18	18	17
Naturgass til reservegasskraftverk	Tonn	804	641	1 040
Drivstofforbruk	m ³	533	516	468
Nettap	GWh	2 287	2 465	2 322

Klimatilpasning

Klimaendringer påvirker også Statnetts virksomhet. Statnett utarbeidet i 2008, i samarbeid med Meteorologisk Institutt og NGI, en rapport om klimaendringenes betydning for de fysiske påkjenningene på overføringsanleggene. I rapporten vurderes konsekvenser av klimaendringer i form av endringer i vindforhold, økt nedbør og flom, ising, ras, endringer i grunnvannstand osv. Resultatene fra rapporten brukes i arbeidet med å overvåke, vedlikeholde og utbedre overføringsanleggene til Statnett.

Biologisk mangfold og naturinngrep

Statnett har i miljøstrategien satt som mål å være en miljøansvarlig utbygger. Dette innebærer at det tas vesentlige hensyn til naturverdier i planlegging, valg av løsninger, og under bygging og i drift.

Statnett erkjenner samtidig at virksomhetens anlegg medfører naturinngrep med konsekvenser blant annet for natur det biologiske mangfoldet. Statnett tar har et ansvar ved å begrense for å minimalisere negative effekter ved valg av løsninger og ved avbøtende tiltak. Dette de negative konsekvensene, noe som vil har en kostnadskonsekvens. avveid mot krav om forsyningssikkerhet og som en del av vurderingen av samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Statnett er i lovgivningen underlagt strenge krav til detaljert utredning av omfang og konsekvenser for på blant annet naturmiljø og biologisk mangfold både i byggefasen og driftsfasen. Dette inkluderer studier av naturtyper og artsforekomster, med særlig fokus på å bevare truede og sårbare arter.

Landskap

Statnett bruker avanserte verktøy som laserscanning og tredimensjonal modellering av terrenget på et tidlig stadium i planleggingen av nye ledninger. Slik er det mulig å vise hvordan ledninger vil se ut i landskapet, tilpasse planene, og velge alternativer som tar hensyn til landskapets form og karakter.

Det enkleste og mest effektive tiltaket for å gjøre kraftledninger mindre synlige i landskapet er valg av trasé. Noen strekninger kan i tillegg kreve avbøtende tiltak for å minske tiltakets synlighet, dette kan blant annet være:

- Kamouflering av liner, master og isolatorer
- Utvikling av nye mastetyper
- Sanering av gamle anlegg

I 2013 ble det idriftsatt 261 km ledning. Samtidig ble det sanert 115 km ledning.

Linjenett og kabler ¹	Enhet	2013	2012	2011
Høyspent luftstrek	km	10 100	9 839	9 839
Jordkabel og sjøkabel	km	703	703	703
Luftlinjer i vernet område	km	259	259	259

Tabell

¹ Målt som km kraftgater og kabeltraséer

Elektromagnetiske felt

I 2001 definerte International Agency for Research on Cancer (IARC), elektromagnetiske felt som mulig kreftfremkallende. I 2011 ble også radiobølger (radiofrekvente felt, mobiltelefoner) definert inn under denne gruppen.

En arbeidsgruppe nedsatt av Statens Strålevern utarbeidet i 2005 rapporten "Forvaltningsstrategi om magnetfelt og helse ved høyspentanlegg". Der ble blant annet følgende sammenfattet:

"Kunnskapssituasjonen i dag er mer avklart enn tidligere og omfattende forskning kan sammenfattes med at det er en mulig risiko for utvikling av leukemi hos barn der magnetfelt i boligen er over 0,4 mikrotlesla, men den absolutte risikoen vurderes fortsatt som meget lav."

Kunnskapssituasjonen er ikke vesentlig endret i dag.

I Norge er det definert et utredningsnivå for magnetfelt nær høyspentanlegg på 0,4 μ T (gjennomsnittsnivå). Dette er ingen grenseverdi, heller ingen tiltaksgrænse.

Netteier skal ved oppføring av nye høyspentanlegg eller oppgradering av eksisterende anlegg, utrede om magnetfeltet i nærliggende bygg kan bli høyere enn 0,4 μ T. Alternative løsninger for å redusere felt skal i så fall vurderes. Det samme kravet gjelder for den som er ansvarlig for planlegging og oppføring av nye bygg nær eksisterende høyspentledninger, hovedsakelig skoler, barnehager og boliger.

Statnett følger myndighetenes anbefalinger i Forskrift om strålevern og bruk av stråling (strålevern-forskriften) hvor det blant annet er nedfelt at all eksponering av mennesker for ikke-ioniserende stråling skal holdes så lav som praktisk mulig.

Den Internasjonale kommisjonen for beskyttelse mot ikke-ioniserende stråling (ICNIRP) opererer med grenseverdier for magnetfelt som ligger høyt over de felt publikum kan bli utsatt for. Grenseverdiene for elektriske felt kan imidlertid bli overskredet under Statnetts 420 kV-ledninger der linene henger lavest. Her er grenseverdien fem kV/meter. De elektriske feltene kan oppleves ubehagelige, men regnes ikke som helseskadelige. De elektriske feltene skjermes normalt effektivt av vegetasjon og bygninger.

Ved planlegging av nye kraftledninger tilstreber Statnett å holde så stor avstand til eksisterende boligbebyggelse at det gjennomsnittlige magnetfeltet fra ledningen ikke vil overstige 0,4 mikrottesla i boligene. Dette vil kunne føre til at traseene berører verdifulle natur- og friluftsområder. Ofte utredes derfor alternative løsninger og endelig beslutning om valg av trasé tas av konsesjonsgivende myndighet.

Statnett sørger for å være oppdatert på forskning om eventuelle helsevirkninger av elektromagnetiske felt fra høyspentledninger. Statnett har også selv bidratt til økt kunnskap på dette området. I de senere år har det vært forsket mindre på mulige helsevirkninger og Statnett har konsentrert sitt FOU-arbeide om utvikling av tekniske løsninger som gir lavere magnetfelt, eksempelvis utvikling av den nye lavfeltmasten "Compact plus".

Miljø i FoU-arbeidet

Flere av Statnetts FoU-programmer har fokus på klima- og miljøutfordringer. Foretaket har i mange år bidratt til å finansiere uavhengig forskning om kraftlinjers effekt på biologisk mangfold.

FoU-programmet "Miljøkonsekvenser" har spesielt fokus på å øke kunnskapen om hvordan kraftledninger påvirker dyre- og planteliv (se tidligere omtale under Innovasjon og FoU-arbeid).

Statnett har bidratt til finansiering av forskning i regi av Centre for Environmental Design of Renewable Energy (CEDREN), et samarbeid mellom SINTEF Energi, Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) og NTNU. Forskningen har blant annet hatt fokus på kraftledninger og fuglekollisjon samt kraftgater som vilthabitat. CEDREN har også gjennomført et pilotprosjekt for utvikling av et GIS-verktøy for identifisering av egnede traseer for kraftledninger. Et annet program har undersøkt sammenhenger mellom utvikling av ledningsprosjekter, kommunikasjon med berørte, mediedekning og konsesjonsregimet.

FoU-prosjektet knyttet til Centre for Sustainable Energy Studies (CenSES) skal utføre forskning som kan bidra til et bedre faktagrunnlag for offentlige og private beslutningstakere i grenseflaten mellom klima, energi og industri for å kunne bidra til at Norge utvikles til et bærekraftig samfunn. Senter for internasjonal klima- og energipolitikk (CICEP) skal identifisere og utforme internasjonal politikk og internasjonale strategier som kan fremme en overgang til lavkarbonenergisystemer.

Hydrobalance undersøker mulighetene for økt bruk av norske magasiner til lagring av balansekraft som er nødvendig for å optimalisere ny fornybar produksjon, samt virkninger av effektkjøring av kraftverk på norske vassdragsmiljø.

Medarbeidere

Statnett er en attraktiv arbeidsplass som tilbyr ansatte utfordrende oppgaver. Riktig kompetanse er viktig for å nå virksomhetens mål. Statnett legger vekt på et tett og godt fellesskap på tvers i organisasjonen og et trygt og sikkert arbeidsmiljø.

Helse, miljø og sikkerhet

Statnett har som målsetting å unngå ulykker og skade på egne ansatte og andre som jobber for foretaket. Det er stor oppmerksomhet på risikofaktorer knyttet til foretakets operasjoner. Den 3. januar 2013 ble Statnett likevel rammet av en tragisk ulykke på et av Statnetts utbyggingsprosjekter. En ansatt hos en underentreprenør mistet livet under montasjearbeid. Ulykken etterforskes fremdeles av politiet. Statnett utførte en egen gjennomgang av ulykken og har iverksatt tiltak for å redusere risiko ved bruk av anleggsmaskiner.

Ambisjonen innenfor HMS er at Statnett, inkludert eksterne leverandører, innen utgangen av 2017 skal være den ledende TSO i Europa.

For å nå målet er det iverksatt tiltak innenfor:

- Sikkerhetskultur og krav til ledelse
- Risikovurderinger og utførelse av farlige operasjoner
- Kapasitet og kompetanse i arbeidslag og prosjektteam
- Leverandørkrav og tett oppfølging

Statnett stiller samme krav til leverandører som til egne ansatte. Foretaket har et godt styringssystem for HMS som omfatter policy og prosedyrer, rapportering og tiltak.

Hvert år gjennomføres sikkerhetskurs for alle som skal utføre arbeid i Statnetts elektriske anlegg. I tillegg gjennomføres forskriftsmessig HMS-opplæring. Alle Statnetts ansatte skal gjennomføre opplæring innen grunnleggende HMS, praktisk førstehjelp og el-sikkerhet. Foretaket øver jevnlig på beredskapssituasjoner og gjennomfører beredskapsøvelser på ulike nivåer i organisasjonen.

HMS er et fast første punkt på agendaen i alle ledermøter og dialogen i foretaket rundt HMS og risikoreduerende tiltak øker. Status på HMS-arbeidet og eventuelle hendelser rapporteres fast til ledelse og styret.

Statnett rapporterer uønskede HMS-hendelser og avvik både i egen organisasjon og hos entreprenører/ leverandører. Det ble i 2013 rapportert fem interne fraværsskader og 34 fraværsskader hos leverandører/entreprenører. Innrapporteringsgraden av uønskede HMS-hendelser og avvik har vært økende i løpet av 2013, noe som følger trenden fra foregående år. Rapporteringen er en viktig kilde til forbedring og reduisering av risiko for hendelser og ulykker.

Foretaket gjennomfører en årlig organisasjonsundersøkelse og har fått svært gode resultater fra medarbeidere på områdene sikker arbeidsplass, arbeidsglede og motivasjon.

Sykefraværet i 2013 var på 3,1 prosent, en nedgang fra 3,6 prosent i 2012. Det arbeides målrettet for å redusere sykefraværet ytterligere. Ulike sykefraværsreduserende tiltak er implementert, blant annet tilrettelegging på den enkelte arbeidsplass og helsefremmende tiltak som bruk av vernerunder og fysioterapitilbud. Det er inngått avtaler med ulike godkjente tilbydere av bedriftshelsetjenester som til sammen dekker det totale behovet foretaket har til bedriftshelsetjenester. Alle ansatte har anledning til aktivt å benytte tjenestene i ordningen.

Sykefravær	Enhet	2013	2012	2011
Totalt	Prosent	3,1	3,6	3,8
Kort-tid, 1 - 16 dager	Prosent	1,4	1,7	1,6
Langtid (> 16 dager)	Prosent	1,7	2,0	2,2
Kvinner	Prosent	4,6	5,7	6,5
Menn	Prosent	2,7	3,0	3,0

Fraværsskader ¹	Enhet	2013	2012	2011
Skader med fravær, egne ansatte	Antall	5	8	11
Skadefrekvens (H1-verdi) ² , egne ansatte	Frekvens	2,5	4,4	6,4
Skader med fravær, kontraktører	Antall	34	18	12

Skader ³	Enhet	2013	2012	2011
Skader, egne ansatte	Antall	16	17	18
Skadefrekvens (H2-verdi) ⁴ , egne ansatte	Frekvens	8,1	8,3	10,3

Dødsulykker	Enhet	2013	2012	2011
Dødsulykker, egne ansatte	Antall	0	0	0
Dødsulykker, kontraktører	Antall	1	0	1
Dødsulykker, tredjepart ⁵	Antall	0	0	0

Medarbeiderutvikling

Riktig og tilstrekkelig kompetanse er en forutsetning for å gjennomføre de store utbyggingsprosjektene Statnett har planlagt for de kommende årene. For å dekke behovene satser foretaket på utvikling, læring og rekruttering av medarbeidere i samsvar med Statnetts strategi og verdier.

Statnett legger vekt på et godt arbeidsmiljø med motiverte og engasjerte medarbeidere. Den strategiske kompetanseutviklingsprosessen (SKUP) er godt etablert i virksomheten. Prosessen bidrar til systematisk og enhetlig oppfølging av mål, prestasjoner og atferd, styrkede utviklingsmuligheter, samt sikrer at Statnett beholder og utvikler strategisk viktig kompetanse. Som del av SKUP gjennomføres det årlig utviklingssamtaler med alle ansatte og vurderingsmøter i ledergruppene. I løpet av 2013 har karriereutviklingsmodellen i Statnett fått godt fotfeste. Denne vil sette ytterligere fokus på individuell utvikling for Statnetts medarbeidere i årene som kommer.

Tabell

- 1 Arbeidsrelatert skade som medfører fravær utover den dagen skaden skjedde
- 2 Antall fraværsskader per million arbeidede timer
- 3 Arbeidsrelaterte skader totalt
- 4 Antall skader per million arbeidede timer
- 5 Registrerte dødsulykker blant tredjepart, oppstått på eller i forbindelse med Statnetts anlegg.

For andre år på rad er det gjennomført organisasjonsundersøkelse i regi av Ennova. Undersøkelsen gir informasjon om medarbeidernes tilfredshet, arbeidsglede, motivasjon og engasjement. Medarbeiderne får mulighet til å gi uttrykk for sin mening om Statnett som arbeidsgiver og arbeidsplass. Statnett følger opp organisasjonsundersøkelsen ved å iverksette forbedringstiltak basert på resultater for den enkelte leder og enhet samt tiltak som bidrar til økt samarbeid på tvers.

Resultatene for undersøkelsen i 2013 var jevnt over gode og ligger gjennomgående over bransjebenchmark og til dels betydelig over benchmark for Norge. Sammenlignet med 2012, er det fremgang på viktige områder som arbeidsglede, lojalitet, konsernledelsen, omdømme, nærmeste leder og samarbeid i egen enhet.

Intern mobilitet og rekruttering

Statnett legger stor vekt på å bygge og spre kompetanse på tvers av bedriften. I 2013 skiftet 53 medarbeidere stilling internt i foretaket, mot 57 i 2012. SKUP-prosessen bidrar til å øke den interne mobiliteten. Foretaket har et langsiktig mål om å dreie flere årsverk mot strategisk viktige oppgaver i prosjektgjennomføring eller drift.

I 2013 ble det rekruttert 143 nye personer i Statnett, mot 132 i 2012. Turnover, ikke medregnet pensjonsavgang, var 3,7 prosent i 2013, mot 3,3 prosent i 2012. Bemanningsveksten kombinert med moderate avgangstall betyr en netto økning på 319 årsverk de fire siste årene.

For å tiltrekke talenter fra universiteter og høyskoler har Statnett en løpende traineeordning. I 2013 har Statnett hatt ti traineer i egen traineeordning. I tillegg har det vært en trainee innom Statnett fra et traineesamarbeid mellom SINTEF, NVE og nettselskaper i bransjen. To Statnett-traineer har vært på utveksling ved Svenska Kraftnät og Energinet.dk, samtidig som Statnett har hatt traineer fra disse selskapene på utveksling ved hovedkontoret i Oslo. Statnett satser bevisst på samarbeid med universiteter og høyskoler for å øke sin attraktivitet blant aktuelle studentmiljøer. Jobbmesser, bedriftspresentasjoner og sponsoraktiviteter arrangert av studenter er de mest vanlige tiltakene. Statnett tilrettelegger også for sommerjobber, prosjektoppgaver og masteroppgaver. Statnett har sterke søkere til traineestillingene og hadde i november 2013 rekruttert samtlige traineer for 2014-kullet.

Statnett har gjennom 2013 videreført en sterk satsing på lærlinger, fortrinnsvis innenfor energimontørfaget. I løpet av året har virksomheten også blitt godkjent som lærebedrift innen IKT-faget. Utvidelser til andre fagområder vurderes, i tråd med intensjonene både fra politiske myndigheter og arbeidslivets organisasjoner. 2013 har også blitt brukt til å vinne erfaring med inntak av praksiskandidater.

Statnetts attraktivitet hos avgangsstudenter, rangering Universum¹

	Enhet	2013	2012	2011
Blant nyutdannede, teknisk utdanning	Rangering	32	32	39
Blant profesjonelle, teknisk utdanning	Rangering	25	31	34
Blant nyutdannede, økonomisk utdanning	Rangering	83	95	76
Blant profesjonelle, økonomisk utdanning	Rangering	94	74	62
Blant nyutdannede, IKT utdanning	Rangering	-	-	-
Blant profesjonelle, IKT utdanning	Rangering	41	25	37

Tabell

¹ Plassering i Universum (The Norwegian Professional Survey) om foretrukket arbeidsgiver for henholdsvis avgangsstudenter og for de med 5 års yrkeserfaring, plassering kun opp til 100 (50 for nyutdannede innenfor IKT).

Likestilling og mangfold

Statnett ønsker mangfold og variasjon i organisasjonen. I alle stillingsannonser oppfordres personer, uavhengig av etnisk bakgrunn, kjønn eller alder, om å søke stilling i virksomheten. I 2013 var 9,1 prosent av de som ble rekruttert av ikke-norsk etnisk bakgrunn. Statnett hadde ved utgangen av 2013 ca. 60 medarbeidere med ikke-norsk etnisk bakgrunn.

Statnett har gjennom mange år arbeidet systematisk med å få flere kvinner inn i ledende og tekniske stillinger. I perioden 2005-2011 økte andelen kvinner i lederstillinger fra ca. 20 til 25 prosent. Etter en liten nedgang i 2012 var andelen 26,1 prosent ved utgangen av 2013. Andelen kvinner totalt har også økt, fra 24,1 prosent i 2012, til 25,0 prosent i 2013. Statnett vil fortsette arbeidet for å oppnå en mer balansert kjønnsfordeling. Foretaket har et godt styringssystem for HMS som omfatter policy og prosedyrer, rapportering og tiltak. Foretaket ønsker å fremme kvinners deltakelse i konsernets styrer og ser positivt på at kvinnelige ansatte blir valgt inn i styrer i andre bedrifter. Kvinneandelen i konsernledelsen var 14 prosent i 2013. I konsernstyret var halvparten av de eiervalgte representantene kvinner i 2013.

I Statnett er kvinner og menn i sammenlignbare stillinger lønsmessig likestilt.

Medarbeiderundersøkelser viser at begge kjønn opplever at kvinner og menn har like muligheter i Statnett.

For at ansatte skal kunne kombinere arbeids- og familieliv på en god måte, legger Statnett praktiske ordninger til rette. Bedriften har egen barnehage i Oslo, utvidet permisjonsmulighet for småbarnsforeldre og fleksibel arbeidstid.

Ansatte	Enhet	2013	2012	2011
Ansatte, totalt	Antall	1 079	994	928
Årsverk	Antall	1 069	981	911
Gjennomsnitt stillingsprosent, menn	Prosent	99,7	99,4	98,8
Gjennomsnitt stillingsprosent, kvinner	Prosent	97,1	96,5	96,0
Midlertidig ansatte	Antall	63	71	43
Traineer	Antall	9	8	10
Lærlinger	Antall	22	27	23

Etikkombud

Statnett har oppnevnt et eget Etikkombud som har i oppgave å styrke ansattes rettssikkerhet og bidra til å avdekke kritikkverdige forhold og mangler ved systemet. I Statnett er vervet som etikkombud ivarettatt av en advokat i juridisk avdeling.

Etikkombudet skal bidra til at uønskede kulturer og holdninger ikke får utvikle seg. Ombudet ivaretar også arbeidsmiljølovens krav om tilrettelegging for varsling om kritikkverdige forhold. Etikkombudet skal både gjøre undersøkelser etter henvendelse fra ansatte eller ansattes organisasjoner, veilede de ansatte i etiske spørsmål og ta opp saker på eget initiativ. Anonymitetsprinsippet er svært viktig for ombudet, og oppmuntrer til at saker som ellers ikke ville ha blitt behandlet, blir fremmet.

Ordningen med etikkombud har gitt etikk en mer fremtredende plass både på Statnetts dagsorden og i de ansattes bevissthet. Det er stort engasjement og interesse for ombudsordningen og for etiske spørsmål generelt. Etikkombudet rapporterer årlig om antall henvendelser og antall saker som er blitt behandlet. Ombudet behandlet 15-20 saker i 2013, omtrent som året før. I tillegg håndterte ombudet et antall mindre henvendelser.

Andre GRI-indikatorer

Aldersprofil ¹	Enhet	2013	2012	2011
Ansatte < 30 år	Antall	107	96	75
Ansatte 30 - 39 år	Antall	211	182	170
Ansatte 40 - 49 år	Antall	336	336	311
Ansatte 50 - 59 år	Antall	305	261	249
Ansatte > 60 år	Antall	121	120	124
Gjennomsnitt alder	År	45,6	45,8	46,4
Gjennomsnitt pensjonsalder	År	67,3	65,5	65,1
Gjennomsnitt ansiennitet	År	9,5	10,1	11,1

Tabell

¹ Ikke inkludert Statnett Transport AS

Utdanning ¹	Enhet	2013	2012	2011
Sivilingeniør	Antall	326	296	261
Ingeniør	Antall	207	196	179
Teknisk utdanning/fagbrev	Antall	256	237	226
Siviløkonom/sosialøkonom	Antall	85	78	74
Annen universitet/høyskole	Antall	121	104	92
Merkantil	Antall	37	36	38
Annet	Antall	48	48	59

Tabell

¹ Ikke inkludert Statnett Transport AS

GRI

Statnett rapporterer samfunnsansvar i henhold til Global Reporting Initiative (GRI) sine retningslinjer for el-bransjen (GRI Sustainability Reporting Guidelines & Electric Utility Sector Supplement).

Statnetts rapportering om samfunnsansvar for 2013 er integrert i Statnett - Årsrapport 2013. Statnett mener rapporteringen i all hovedsak er i samsvar med GRIs rapporteringsprinsipper og at rapporteringen tilfredsstiller nivå B i henhold til retningslinjene.

I tabellen nedenfor gis henvisning til hvor i Statnett - Årsrapport 2013 informasjon om de enkelte elementer og hovedindikatorer i GRI er gitt i årsrapporten, enten dette gir en hel eller delvis besvarelse. Indikatorer merket med * er tilleggsindikatorer som er besvart.

GRI kode	Tittel	Referanse til Statnett – Årsrapport 2013
Strategi og analyse		
1.1	Erklæring fra selskapets øverste leder	Oppsummering fra konsernsjefen
1.2	Beskrivelse av hovedvirkninger, -risiko og -muligheter	Høydepunkter Samfunnsansvar Styrets beretning 2013
Organisasjon		
2.1	Navn på selskapet	Statnett SF
2.2	Viktige merkevarer, produkter og /eller tjenester	Høydepunkter Styrets beretning 2013 Oppsummering fra konsernsjefen
2.3	Selskapets driftsstruktur	Foretaksstyring
2.4	Selskapets hovedkontor	Note 1 Generelt
2.5	Land hvor selskapet opererer	Styrets beretning 2013: Medarbeidere og organisasjon
2.6	Selskapsform	Foretaksstyring
2.7	Markeder	Ikke nevnt særskilt
2.8	Selskapets størrelse	Styrets beretning: Medarbeidere og organisasjon Samfunnsansvar: Medarbeidere
2.9	Endringer i størrelse, struktur eller eierskap	Styrets beretning: Medarbeidere og organisasjon Samfunnsansvar: Medarbeidere
2.10	Mottatte utmerkelse	Samfunnsansvar: Medarbeiderutvikling
EU1	Installert effekt	Ikke relevant for Statnett
EU2	Energiproduksjon	Ikke relevant for Statnett
EU3	Antall kunder	Ikke nevnt særskilt
EU4	Lengde på linjenett og kabler	Samfunnsansvar: Biologisk mangfold og naturinngrep
EU5	Utslippkvoter for CO ₂ -ekvivalenter	Samfunnsansvar: Klima

GRI kode	Tittel	Referanse til Statnett – Årsrapport 2013
Rapporteringsparametere		
3.1	Rapporteringsperiode	2013
3.2	Forrige rapport	Årsrapport 2012
3.3	Rapporteringscyklus	Årlig
3.4	Kontakt	Knut Hundhammer
3.5	Prosess for å definere rapportens innhold	Samfunnsansvar
3.6	Avgrensning av rapporten (organisatorisk)	Samfunnsansvar
3.7	Begrensninger i omfanget av rapporten (tema)	Samfunnsansvar
3.8	Grunnlaget for rapportering for sameide selskap, datterselskap etc.	Samfunnsansvar
3.9	Måleteknikker	Samfunnsansvar
3.10	Endringer i forhold til tidligere rapportert informasjon	Samfunnsansvar
3.11	Endringer i rapportens omfang	Samfunnsansvar
3.12	Oversikt over rapporterte indikatorer	Statnetts GRI tabell
3.13	Praksis for ekstern bekreftelse	Samfunnsansvar
Styring, forpliktelser og samhandling med interessenter		
4.1	Styringsstruktur	Foretaksstyring
4.2	Om styreleder også er medlem av konsernledelsen	Foretaksstyring
4.3	Styremedlemmers uavhengighet	Presentasjon av styret
4.4	Prosess for forslag til styret fra aksjonærer og ansatte	Foretaksstyring
4.5	Kompensasjon til styre og ledelsen, relatert til prestasjon	Note 14
4.6	Rutiner for å hindre interessekonflikter i styret	Foretaksstyring
4.7	Prosess for å bestemme styrets kvalifikasjoner og kompetanse	Foretaksstyring
4.8	Interne verdierklæringer etc	Samfunnsansvar Foretaksstyring
4.9	Styrets tilsyn med organisasjonen	Foretaksstyring
4.10	Styrets evaluering av egne prestasjoner	Foretaksstyring
4.11	Bruk av føre-var-prinsippet	Samfunnsansvar
4.12	Eksterne prinsipper og initiativ som støttes	Samfunnsansvar Foretaksstyring
4.13	Medlemskap i organisasjoner	Samfunnsansvar
4.14	Oversikt over interessgrupper	Samfunnsansvar: Dialog med interessenter
4.15	Utvelgelse av interessergrupper	Ikke berørt i årsrapport 2013

GRI kode	Tittel	Referanse til Statnett – Årsrapport 2013
Økonomi		
EU6	Tilgjengelighet til elektrisitet på kort og lang sikt	Samfunnsansvar: Statnett og samfunnet: Sikker strømforsyning
EU7	Kundeprogrammer for redusert energiforbruk	Ikke relevant for Statnett
EU8	FoU-aktiviteter og -kostnader	Samfunnsansvar: Innovasjon og FoU-arbeid
EU9	Avsetninger for nedstengning av atomkraftverk	Ikke relevant for Statnett
EC1	Økonomisk verdiskapning og fordeling	Samfunnsansvar: Statnett og samfunnet: Fordeling av verdiskapning
EC2	Økonomiske virkninger, risikoer og muligheter knyttet til klimaendringer	Samfunnsansvar: Innovasjon og FoU Samfunnsansvar: Miljø og klima
EC3	Pensjons- og forsikringsordninger	Note 1
EC4	Økonomisk støtte fra myndigheter	Note 1
EC5 *	Lønn i forhold til standard minstelønn	Etter regelverk
EU11	Utnyttelsesgrad i kraftverk basert på fossilt brensel	Ikke relevant for Statnett
EU12	Energitap i overførings- og distribusjonsnett	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Utslipp fra egen virksomhet: Energibruk og nettap
Miljø		
EN3	Direkte energiforbruk	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Utslipp fra egen virksomhet: Energibruk og nettap
EN11	Naturvernområder og områder med høyt biomangfold	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Linjenett og kabler Samfunnsansvar: Miljø og klima: Biologisk mangfold og naturinngrep
EN12	Påvirkning av naturvernområder og områder med høyt biomangfold	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Linjenett og kabler
EN14 *	Styring av påvirkning av biomangold	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Biologisk mangfold og naturinngrep
EN16	Direkte og indirekte utslipp av klimagasser	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Klima
EN22	Avfallsmengder og -håndtering	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Utslipp fra egen virksomhet
EN23	Akutt- og uhellsutslipp	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Utslipp fra egen virksomhet
EN26	Redusering av miljøpåvirkninger fra produkter og tjenester	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Miljøpåvirkning fra egen virksomhet
EN27	Gjenvinning av produkter og emballasje	Samfunnsansvar: Miljø og klima: Miljøpåvirkning fra egen virksomhet
EN28	Miljøbøter og -sanksjoner	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Helse, miljø og sikkerhet

GRI kode	Tittel	Referanse til Statnett – Årsrapport 2013
Medarbeideroppfølging		
EU14	Praksis for å sikre tilgang på riktig kompetanse	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Medarbeiderutvikling
EU15	Andel ansatte som går av med pensjon kommende 5 - 10 år	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Aldersprofil
EU16	Policy og krav i forhold til opplæring innen helse og sikkerhet	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Helse, miljø og sikkerhet
LA1	Antall ansatte	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Ansatte
LA2	Turnover	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Intern mobilitet og rekruttering
EU18	Andel leverandøransatte med opplæring i helse og sikkerhet	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Helse, miljø og sikkerhet
LA4	Kollektive forhandlingsordninger	Regulert av norsk lov
LA5	Minimum varslingsfrist ved organisasjonsendringer/ omstruktureringer	Regulert av norsk lov
LA7	Skader og sykefravær	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Helse, miljø og sikkerhet
LA11 *	Kompetansestyring og livslang læring	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Medarbeiderutvikling Samfunnsansvar: Medarbeidere: Intern mobilitet og rekruttering
LA12 *	Andel ansatte med regelmessig medarbeider- og utviklingsvurdering	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Medarbeiderutvikling
LA13	Diversitet i styrende organer og i ulike stillingskategorier	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Likestilling og mangfold
LA14	Forhold mellom grunnlønn for menn og kvinner	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Likestilling og mangfold
Menneskerettigheter		
HR2	Leverandører og entreprenører vurdert i forhold til menneskerettigheter	Etter regelverk
HR4	Antall saker om diskriminering	Ingen registrerte saker
HR5	Risikovurdering knyttet til organisasjonsfrihet og kollektive lønnsforhandlinger	Ingen registrerte saker
HR6	Risikovurdering knyttet til barnarbeid	Ingen registrerte saker
HR7	Risikovurdering knyttet til tvangsarbeid	Ingen registrerte saker
HR9 *	Krenkelse av urfolkrettigheter	Ingen registrerte saker

GRI kode	Tittel	Referanse til Statnett – Årsrapport 2013
Menneskerettigheter		
	Beskrivelse av ledelsespraksis	
EU19	Involvering av interessenter i utviklingsplaner og -prosjekter	Samfunnsansvar: Statnetts rapportering av samfunnsansvar: Dialog med interessenter
EU21	Beredskapsplaner og -øvelser	Samfunnsansvar: Statnett og samfunnet: Beredskap
SO4	Tiltak som svar på korrupsjon	Ingen korrupsjonssaker
SO6 *	Økonomisk støtte til politiske miljøer	Ingen registrerte saker
SO7 *	Saker om konkurransehindring	Ingen registrerte saker
SO8	Bøter og sanksjoner for brudd på korrupsjons- og konkurranse-regelverk	Ingen registrerte saker
Produktansvar		
	Beskrivelse av ledelsespraksis	
PR1	Påvirkning på helse og sikkerhet fra produkter og tjenester	Samfunnsansvar: Statnett og samfunnet: Elektromagnetiske felt
EU25	Dødsfall og skader på tredjepart	Samfunnsansvar: Medarbeidere: Helse, miljø og sikkerhet
PR5 *	Kundetilfredshet	Samfunnsansvar: Statnett og samfunnet: Omdømme og synlighet
EU28	Strømbrudd, frekvens	Samfunnsansvar: Statnett og samfunnet: Sikker strømforsyning
EU29	Strømbrudd, varighet	Samfunnsansvar: Statnett og samfunnet: Sikker strømforsyning
EU30	Gjennomsnittlig tilgjengelighet for kraftverk	Ikke aktuell for Statnett

Foretaksstyring

Foretaksstyring skal gjøre Statnett i stand til å levere på sitt samfunnsoppdrag ved å klargjøre rollefordeling mellom eier, styret og administrasjonen og etablere rammer for ønsket atferd i foretaket. Statnett følger statens prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse, og har i tillegg valgt å redegjøre for etterlevelse av Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (www.nues.no). Avvik fra anbefalingen forklares.

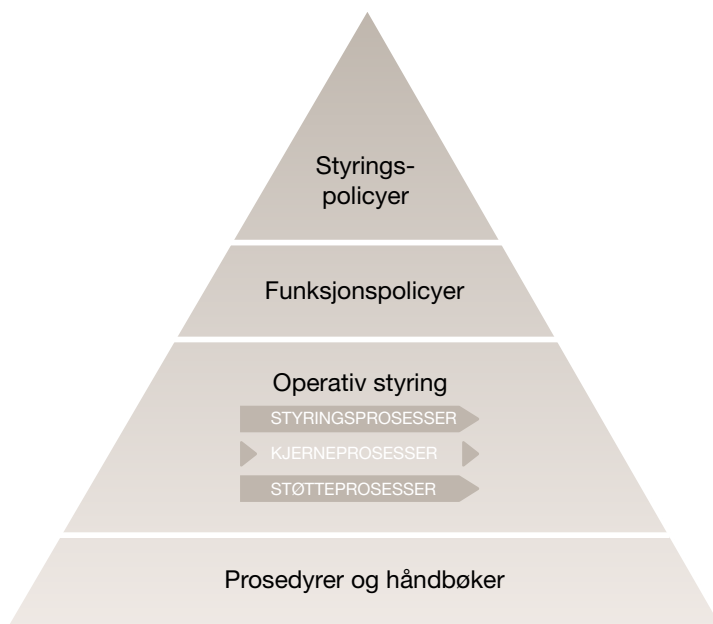
Regnskapslovens føringer om redegjørelse om foretaksstyring dekkes ved at krav i § 3-3b punkt 4, 7 og 8 er dekket i teksten under.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Statnett er et statsforetak opprettet i henhold til Statsforetaksloven og eid av staten ved Olje- og energidepartementet (OED). Statsrådets forvaltning utøves under konstitusjonelt og parlamentarisk ansvar. Foretaket er selvstendig og står selv ansvarlig for sine forpliktelser.

God foretaksstyring er en forutsetning for stabil verdiskaping over tid og bidrar til at Statnett imøtekommer de krav og forventninger som stilles av vår eier, ansatte, kunder, leverandører, långivere og andre interessenter.

Styret påser at Statnett har god foretaksstyring blant annet ved å vedta rammeverket for foretaksstyring og ved å klargjøre foretakets verdigrunnlag, etiske retningslinjer og prinsipper for ledelse, styring og kontroll. Sammen med styreinstruks og instruks for konsernsjef utgjør disse sentrale styrende dokumenter i Statnett. Styret er informert og gir innspill til utøvelse av Statnetts samfunnsansvar, men foretakets policy for samfunnsansvar er vedtatt av konsernsjef. Statnett har således et mindre avvik fra retningslinjene.

Figur

NIVÅ 1: Retningslinjer besluttet av styret, kalt styringspolicyer. Disse omfatter verdigrunnlaget, etiske retningslinjer, policy for ledelse, styring og kontroll og policy for anleggsforvaltning.

NIVÅ 2: Funksjonspolicyer fremsetter felles prinsipper med føringer for beslutning og agering.

NIVÅ 3: Beskrivelse av Statnetts hovedprosesser, deres sekvens, leveranser, roller og ansvar, hensyntatt felles prinsipper i funksjonspolicyer og krav i instruksjoner.

NIVÅ 4: Retningslinjer av operasjonell karakter som prosedyrer, instruksjoner, sjekklister og håndbøker.

Statnetts rammeverk for foretaksstyring består av fire nivå av dokumenterte retningslinjer

Statnett har fokus på kvalitetsstyring og kontinuerlig forbedring, og er sertifisert i henhold til PAS 55 (kvalitetsstandard for anleggsforvaltning) og ISO 14001 (miljøstyring).

2. Virksomhet

Statnett har et sektorpolitisk formål og foretakets virksomhet er tydeliggjort i vedtektene.

I Statnetts vedtekter (§ 2) heter det at "Statnett SF er systemansvarlig i det norske kraftsystemet". Som systemansvarlig har Statnett ansvaret for at det til enhver tid er momentant balanse mellom produksjon og forbruk av elektrisk kraft i Norge. Rollen som systemansvarlig er nærmere utdypet i forskrift om systemansvar.

Videre fremgår det at "foretaket skal ha ansvar for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av det sentrale overføringsnett for kraft. Statnett SF skal alene eller sammen med andre planlegge og prosjektere, bygge, eie og drive overføringsanlegg. Statnett SF skal utføre de oppgaver som det er pålagt i henhold til lovgivning og konsesjoner. Statnett SF skal for øvrig følge forretningsmessige prinsipper." Statnetts vedtekter er tilgjengelig på foretakets hjemmeside.

Statnett har konkretisert sitt oppdrag, sine verdier og sine hovedmål:

Statnetts oppdrag

Statnett skal bygge neste generasjon sentralnett innen 2030.

Statnetts verdier

Statnetts verdier er langsiktighet, respekt og fellesskap

Statnetts hovedmål

- *Forsyningsikkerhet*

Statnett skal sikre kraftforsyningen gjennom et nett med tilfredsstillende kapasitet og kvalitet.

- *Verdiskaping*

Statnetts tjenester skal skape verdier for kunder og samfunnet.

- *Klima*

Statnett skal legge til rette for realisering av Norges klimamål.

Følgende fem innsatsområder er viktige for å realisere Statnetts målsetninger:

- Sørgе for sikker og effektiv drift.
- Bygge et robust og miljøtilpasset sentralnett.
- Handel og samarbeid med Europa.
- Utvikle neste generasjon Statnett.
- Aksept og forståelse for Statnetts samfunnsoppdrag.

Innen hvert av innsatsområdene er det etablert særskilte fokusområder og tiltak som følges opp gjennom foretakets målstyringsprosess. For å realisere målet om å bygge et robust og miljøtilpasset sentralnett har Statnett en betydelig investeringsportefølje. For hvert enkelt prosjekt etableres det effektmål som skal sikre god knytning til virksomhetens målsetninger, samt resultatmål som skal sikre at prosjektene styres etter hensiktsmessige målsetninger for ferdigstillingstidspunkt, kostnad, kvalitet og HMS.

3. Selskapskapital og utbytte

I ekstraordinært foretaksmøte 17. desember 2013 ble det besluttet å tilføre Statnett 3,25 milliarder kroner i egenkapital. Foretaket har etter dette en egenkapital som er hensiktsmessig og tilpasset foretakets virksomhet og risikoprofil.

Konsernets utbyttepolitikk fastsettes i Statsbudsjettet. I Prp. St 1 (2011-2012), har regjeringen fastsatt en langsiktig utbyttepolitikk på 50 prosent av definert utbyttegrunnlag. I forbindelse med Statnetts søknad om ny egenkapital søkte Statnett om at det ikke betales utbytte for regnskapsåret 2013, og endret utbyttepolitikk fra 50 prosent til 25 prosent utbytteandel for regnskapsårene 2014, 2015 og 2016. I statsbudsjettet for 2014 er denne søknaden imøtekommet. Utbyttegrunnlag er definert som konsernets årsresultat etter skatt, justert for årets endringer i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt.

Beslutning om kapitalforhøyelse kan kun gjøres av foretaksmøtet.

4. Likebehandling av eiere og transaksjoner med nærstående

Statnett SF eies 100 prosent av Staten ved OED. Foretaket har derfor ikke behov for egne retningslinjer rundt likebehandling av eiere.

Statnett benytter verddivurderinger utarbeidet av uavhengige tredjeparter når vesentlige transaksjoner skjer mellom foretaket og nærstående parter, slik dette fremgår av lovgivningen.

Statnetts etiske retningslinjer setter krav til at ansatte melder ifra dersom det kan være spørsmål om deres habilitet. Etikombudet er etablert som varslingskanal.

5. Fri omsettelighet

Statnett er et statsforetak uten omsettelige eierandeler.

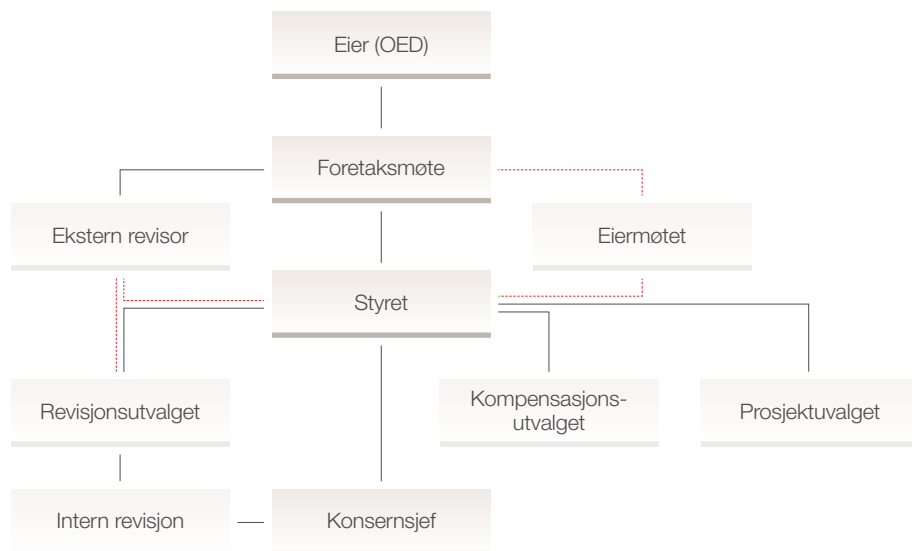
6. Foretaksmøtet

OED utøver som eneste eier den øverste myndighet i foretaket gjennom foretaksmøtet.

På det ordinære foretaksmøtet skal følgende spørsmål behandles og avgjøres:

Fastsetting av foretakets resultatregnskap og balanse, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd, fastsetting av konsernresultatregnskapet og konsernbalanse. I tillegg behandles andre saker som etter lov eller vedtekter hører under foretaksmøtet, herunder valg av styre og fastsettelse av godtgjørelse for medlemmer av styre og styreutvalg. Styret og revisor deltar i foretaksmøtet.

Departementets myndighet i foretaket kan ikke utøves utenom foretaksmøtet. Foretaksmøtet vedtar Statnetts vedtekter, herunder Statnetts formål som setter rammer for virksomheten Statnett kan drive. Ordinært foretaksmøte holdes hvert år innen utgangen av juni måned.

Figur

Oversikt over styringsstrukturen i Statnett ved utgangen av 2013. Formelle rapporteringslinjene illustreres av heltrukne linjer.

7. Valgkomité

Statnett har ingen valgkomité. OED utpeker foretakets styremedlemmer i foretaksmøtet.

8. Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

Statnett har ikke bedriftsforsamling. Foretakets styre skal i henhold til vedtektene bestå av syv til ni medlemmer samt eventuelle varamedlemmer. To, eventuelt tre medlemmer og eventuelle varamedlemmer for disse velges av og blant de ansatte i foretaket etter de regler som gjelder for dette etter statsforetaksloven § 20 med tilhørende forskrifter. I henhold til statsforetaksloven § 21 blir styremedlemmer valgt for perioder av inntil to år, men blir stående til nytt styremedlem er valgt selv om tjenestetiden er utløpt.

For informasjon om hvert enkelt styremedlem, se egen omtale i årsrapporten.

Konsernsjef kan etter statsforetaksloven ikke være medlem av styret. Med unntak av ansattes representanter er styremedlemmene uavhengig av virksomheten og eier.

Styret hadde et oppmøte på 97,8 prosent i 2013. Tabellen under viser det enkelte styremedlems oppmøte i styremøter samt underutvalg.

	Styret (10 møter)	Revisjons- utvalget (8 møter)	Prosjekt- utvalget (8 møter)	Kompensasjons- utvalget (8 møter)
Kolbjørn Almlid	10			
Per Hjorth	10	8		
Maria Sandsmark	10	7		
Egil Gjesteland	10		8	
Kirsten Indgjerd Værdal	9			2
Synne Homble (tiltrådte juni 2013)	5			
Kjerstin Bakke	9			
Steinar Jørånstad	10	8		
Per Erland Opgård	10		8	2
Heidi Ekrem (fratrådte juni 2013)	5			2

9. Styrets arbeid

Styret har det overordnede ansvaret for forsvarlig ledelse av Statnett. Det er fastsatt en styreinstruks som blant annet pålegger styret å etablere en årlig plan for sitt arbeid, som fastsetter roller og ansvarfordeling mellom styret og konsernsjef og sikrer habilitet i behandling av saker. Styret beslutter instruks for konsernsjef, Statnetts strategi og skal sørge for at Statnett er hensiktsmessig organisert. Styret vedtar budsjetter, påser at Statnett overholder formelle krav, lover og forskrifter, har betryggende formuesforvaltning og et godt arbeidsmiljø. Statnetts etiske retningslinjer pålegger styremedlemmer på eget initiativ å varsle om forhold som kan påvirke deres habilitet.

Revisjonsutvalg

Styret har opprettet et revisjonsutvalg som skal være et saksforberedende organ til styret. Styret har vedtatt instruks for revisjonsutvalget. Revisjonsutvalgets oppgaver er å forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen, overvåke systemene for risikostyring og internkontroll, inkludert foretakets internrevisjon. Videre skal revisjonsutvalget ha løpende kontakt med foretakets valgte revisor om revisjon av foretaket og vurdere å overvåke revisors uavhengighet ifølge revisorloven.

Kompensasjonsutvalg

Styret har etablert et kompensasjonsutvalg som skal bistå styret i arbeidet med å fastsette konsernsjefens ansettelsesvilkår og hovedprinsipper, samt rammer for avlønning av Statnetts konsernledelse. Styret har vedtatt instruks for kompensasjonsutvalget. I samsvar med vedtektenes § 8 utarbeider styret en erklæring om lederlønninger i samsvar med allmennaksjelovens regler, regnskapsloven og retningslinjer for statlig eierskap. Se også note 14 i årsregnskapet.

Prosjektutvalg

Styret har etablert et prosjektutvalg som skal virke som et saksforberedende organ for styret når det gjelder oppfølgingen av Statnetts utbyggingsprosjekter basert på et definert mandat. Prosjektutvalget skal spesielt sikre god eierstyring av de styregodkjente utbyggingsprosjektene og skal følge opp prosjekter fra og med prinsipiell investeringsbeslutning (BP2) i Statnetts prosjektmodell. Prosjektutvalget skal legge sine vurderinger frem for styret, men skal ikke treffe beslutninger på vegne av styret. Utvalget skal årlig gjennomgå og eventuelt foreslå oppdatering av mandatet.

Styret gjennomfører årlig evaluering av sitt arbeid og sin kompetansemed hensikt å sikre god kvalitet i styrearbeidet.

10. Risikostyring og intern kontroll

Statnett har en systematisk gjennomgang av risiko i virksomheten og styret mottar kvartalsvis risikorapport. Alle styregodkjente utbyggingsprosjekter rapporteres til styret, og inkluderer oppdatert risikobilde per prosjekt. For ytterligere beskrivelse av Statnetts rammeverk for risikostyring, samt konkrete risikoer, se separat beretning om risiko i årsrapporten.

Statnetts etiske retningslinjer og verdigrunnlag danner sammen med foretakets organisering, lederfora og rapporteringslinjer grunnlaget for et godt internt kontrollmiljø. Internkontroll er en integrert del av virksomhetsstyringen og er basert på prinsippet om 3 forsvarslinjer (leder, policyansvarlig/stab og interne revisor). Som en del av oppfølgingen gjennomføres månedlig ledelsesrapportering, som blant annet inkluderer gjennomgang av HMS-resultater og økonomi. Styret gjennomfører en årlig gjennomgang og vurdering av foretakets internkontroll.

Statnett offentliggjør kvartalsvis finansielle rapporter. Ekstern og intern rapportering behandles i konsernledelse, revisjonsutvalg og styret.

Internkontroll og finansiell rapportering

Det er utarbeidet en egen policy for regnskap og finansiell rapportering. Det er etablert en oversikt over kontrollaktiviteter som gjennomføres for å sikre korrekt regnskapsrapportering, og ved behov gjennomføres risikovurderinger av de viktigste prosessene. Revisjonsutvalg, interne revisor og styret overvåker foretakets systemer for internkontroll.

Etiske retningslinjer

Statnetts etiske retningslinjer dekker områder som er viktige for å sikre god forretningsetikk i alle aspekter av foretakets aktiviteter. De inneholder konkrete og praktiske regler, og setter standarder for hvordan den enkelte ansatte skal agere. Statnett har oppnevnt et etikkombud som ivaretar arbeidsmiljølovens krav om tilrettelegging for varsling av kritikkverdige forhold. Overtredelse av etiske retningslinjer kan resultere i sanksjoner, avhengig av bruddets art og omfang. Etiske retningslinjer gjelder for styremedlemmer, ledere, ansatte, innleid personell og andre som handler på vegne av Statnett.

Etiske retningslinjer for leverandører

Statnett legger stor vekt på at leverandører og samarbeidspartnere tilfredsstiller foretakets etiske retningslinjer for leverandører. Forpliktelse til å etterleve disse etiske kravene avtales i kontraktene med leverandører. Det følges opp med inspeksjoner og revisjoner at kravene etterleveres under gjennomføring av kontraktene. De etiske retningslinjene for ansatte og leverandører er i sin helhet tilgjengelige på Statnetts hjemmesider.

11. Godtgjørelse til styret

Detaljert oversikt over godtgjørelse til Styret finnes i note 14 i årsregnskapet.

Styremedlemmenes honorarer er ikke knyttet til resultat, opsjonsprogram eller liknende.

Styremedlemmer, eller selskaper som de er tilknyttet, har ikke påtatt seg særskilte oppgaver for selskapet i tillegg til styrevervet.

Det har ikke vært gitt godtgjørelser utover vanlig styrehonorar.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Statnett følger de retningslinjer som gjelder for lederlønninger i statlig eid virksomhet. I samsvar med vedtektenes § 8 utarbeider styret en erklæring om lederlønninger i samsvar med allmennaksjelovens regler, regnskapsloven og retningslinjer for statlig eierskap.

Detaljert oversikt over godtgjørelse til ledende ansatte finnes i note 14 i årsregnskapet.

Det benyttes ikke resultatavhengiggodtgjørelser til ledende ansatte.

13. Informasjon og kommunikasjon

Åpenhet

Statnett er underlagt offentleglova (med noen særskilte begrensninger), regler om informasjon til kraftmarkedet og sikkerhets- og beredskapslovgivningen. Statnett distribuerer finansiell og operasjonell informasjon i samsvar med lovgivningen og praktiserer både meroffentlighet og åpenhet. Finansiell og operasjonell informasjon, samt foretakets finansielle kalender, gjøres tilgjengelig på Statnetts hjemmesider.

Styret fastsetter retningslinjer for informasjonsflyt til aktørene i kraftmarkedet i Statnetts etiskeretningslinjer. Konsernsjef fastsetter retningslinjer for kommunikasjon av finansiell informasjon i funksjonspolicy for kommunikasjon.

Eiermøtet

I tillegg til dialogen med eierne i foretaksmøtet legger eier til rette for at styret kan kommunisere med eier også utenfor foretaksmøtet. Eiermøtet er opprettet som et uformelt forum hvor styret og eier kan utveksle meninger og diskutere saker av stor økonomisk eller strategisk betydning for Statnett. De synspunkter eier gir uttrykk for i eiermøtet er innspill til Statnetts administrasjon og styre. Saker som krever tilslutning fra eier må tas opp på foretaksmøtet.

14. Selskapsovertakelse

Statnett SF er et statsforetak. Salg av eierandeler vil innebære omdanning av selskapsform som krever lovendring gjennom samtykke fra Stortinget.

15. Revisor

Ekstern revisor er valgt av foretaksmøtet og er uavhengig i forhold til Statnett. Ernst & Young AS har vært foretakets eksterne revisor i 2013. Revisor fremlegger for revisjonsutvalget en årlig plan for arbeidet. Revisor møter i revisjonsutvalget når relevante saker er til behandling. Revisor deltar i styremøter som behandler årsregnskapet. Revisor har et årlig møte med styret uten at ledelsen er til stede. Revisjonsutvalget vurderer og gir sin innstilling til valg av ekstern revisor og har ansvar for å overvåke revisors uavhengighet. Som en viktig del av arbeidet med å sikre revisors uavhengighet har styret fastsatt retningslinjer for foretakets adgang til å benytte ekstern revisor til andre tjenester enn revisjon. Revisor går hvert år gjennom selskapets interne kontroll med revisjonsutvalget. Opplysninger om revisors honorar fordelt på revisjon og andre tjenester finnes i note 18 i årsregnskapet.

Risiko

Statnett utøver helhetlig risikostyring som reflekterer at foretaket forvalter en kritisk infrastruktur i et sårbart samfunn, og at virksomheten er i en fase med et omfattende prosjektvolum og vekst i anleggsmasse.

Sikker forsyning av elektrisk kraft gir grunnlag for stabil strømleveranse til sluttbruker, verdiskaping og realisering av klimavennlige løsninger. Risikostyringen dekker hele virksomhetens perspektiv, både strategiske, markedsmessige, operasjonelle og finansielle forhold og skjer integrert i virksomhetens aktiviteter, koordinert på tvers av divisjoner ved hjelp av et felles metodisk fundament og rammeverk.

Risiko med potensiell konsekvens for HMS, forsyning av elektrisk kraft, økonomi og omdømme eller etterlevelse kartlegges, og konsekvenser på virksomhetsnivå har prioritet. Statnetts toleranse for risiko med konsekvenser for HMS og forsyning av elektrisk kraft er lav. Sentrale aktiviteter for å styre risiko i forsyning av elektrisk kraft er:

- Anleggsforvaltning inkludert ny- og reinvesteringer, vedlikehold og sikringstiltak
- Utøvelse av systemansvaret
- Beredskap

Statnett har en systematisk gjennomgang av risiko i virksomheten. Styret får en fullstendig gjennomgang av foretakets risikobilde to ganger årlig, og en oppdatering av det kortsiktige risikobildet ytterligere to ganger årlig. Alle styregodkjente utbyggingsprosjekter rapporteres til styret, og inkluderer oppdatert risikobilde per prosjekt. Statnetts virksomhet er gjenstand for en omfattende myndighetsregulering fra flere myndighetsorgan. Statnetts etterlevelse av dette regelverket er med på å sikre lav risiko i forsyning av elektrisk kraft.

Markedsrisiko styres sentralt, og det utføres kontroll med at eksponering ikke går utover mandater. Eiendeler, ansvar og personell forsikres på konsernnivå. Det gjennomføres en koordinert kartlegging av eksponering og det er etablert en forsikringsportefølje gjennom Statnett Forsikring AS og det åpne forsikringsmarkedet.

Under beskrives utvalgte risikoer av operasjonell og finansiell karakter.

Operasjonell risiko

HMS-risiko. Statnetts arbeid, både i forbindelse med utbygging, drift og vedlikehold, innebærer arbeidsoperasjoner med risiko for alvorlig personskade. Eksempler er helikopterhavari, fall fra høyde, skade i forbindelse med anvendelse av anleggsmaskiner, strømgjennomgang, trafikkulykker, dykkerulykker og skipshavari. For å redusere risikoen har Statnett allerede gjennomført en rekke tiltak for å redusere risikoen og forbedringsarbeidet har blitt intensivert ytterligere. Arbeidet med

å forhindre alvorlige hendelser skal intensiveres ytterligere. Ambisjonen er at Statnett, inkludert eksterne leverandører, i løpet av 2017 skal være den ledende TSO i Europa. HMS risiko reduseres blant annet ved gode og dokumenterte arbeidsprosesser, gjennomføring av risikoanalyser i planlegging og gjennomføring, tett samarbeid med leverandørene, innrapportering av hendelser og nestenulykker i et læringsperspektiv og betydelig lederoppfølging. Et konsernomfattende HMS-nettverk er en viktig bidragsyter til enhetlig arbeidsform og effektiv læring og utvikling.

Risiko for avbrudd i strømforsyningen. Avbrudd i strømforsyningen kan oppstå ved enkeltfeil i N-0-drift eller ved flere samtidige feil i situasjoner med normal driftssikkerhet. Enkelte geografiske områder forsynes ved N-0-drift i deler av året; for eksempel Bergen, Stavanger, Nord-Norge nord for Ofoten, Lofoten/Vesterålen, Sunnmøre og deler av Østlandet. Antall timer med N-0 er avhengig av nettstruktur, forbruksnivå samt omfang av utkoblinger i nettet på grunn av feil, vedlikehold og ombygginger. Økning i antall timer med N-0-drift øker sannsynlighet for avbrudd i forsyningen. Noe forbruk forsynes N-0 til enhver tid, som for eksempel prosessanlegget for Ormen Lange på Nyhamna. Beregnede avbruddskostnader for tilknyttede sluttbrukere (under KILE-ordningen) var 163 millioner kroner i 2013, mot 31 millioner kroner i 2012.

I områder som forsynes i N-1-drift må minst to feil oppstå for at det skal bli avbrudd i forsyningen. De mest vanlige årsakene til samtidige feil er ekstremvær, operasjonelle hendelser under arbeid i nettet samt andre eksterne hendelser. Samtidige feil er mindre sannsynlig enn enkeltfeil, men kan potensielt gi avbrudd i større omfang og varighet.

Det benyttes flere typer tiltak for å styre risikoen for feil på nettanlegg. For eksempel kan ferdigstilte nyinvesteringer reduserer N-0-drift, men omfanget N-0-drift kan øke i byggeperioden som følge av behov for utkobling av eksisterende anlegg. Reinvesteringer og vedlikehold forbedrer et anleggs tilstand og reduserer feilsannsynlighet innenfor eksisterende nettstruktur. Sikringstiltak reduserer sannsynlighet for eksternt drevne feil samt personskader. Beredskapstiltak reduserer konsekvenser av feil og andre hendelser, dersom de skulle oppstå.

Risiko i system- og anleggsdrift. Frekvenskvaliteten i Norden, målt som antall minutter utenfor frekvensbåndet 49,9 - 50,1 Hz, er dårligere enn ønsket. Frekvensavvik er en indikator på risikoen i systemet. Dersom det oppstår en hendelse i det nordiske kraftsystemet i en situasjon som ikke kan dekkes ved tilgjengelige reserver, vil frekvensen kunne falle til et nivå slik at forbruk faller ut. Statnett har sammen med de øvrige nordiske TSOene etablert et marked for automatiske reserver, Frequency Restoration Reserves (FRR, omtalt som sekundærreserver) som skal redusere dette frekvensavviket. Markedet for FRR er foreløpig i en innkjøringsfase med begrensede volumer, og har derfor foreløpig gitt begrensede effekter på frekvenskvaliteten.

Energitilgang. Risiko relatert til energitilgang for systemet som helhet vurderes for tiden som normal på bakgrunn av en normal energisituasjon kombinert med at svensk kjernekraft er forventet å produsere på høy utnyttelse. Tiltak for å redusere risikoen er blant annet kjøp av energiopsjoner i forbruk og tidligere investeringer i reservekraftanlegg.

Prosjekt- og porteføljerisiko. Statnett gjennomfører flere store prosjekter, og planlegger oppstart av ytterligere nye prosjekter. Dette innebærer prosjektrisiko som kan få konsekvenser for HMS, forsyningssikkerheten, økonomi, omdømme og etterlevelse. Prosjektene har mange felles risikofaktorer i tillegg til de prosjektspesifikke faktorene. Felles risikofaktorer i prosjektporteføljen er HMS-risiko, utkoblingsbehov i eksisterende nett, kapasitet- og kostnadsutvikling innen enkelte kompetansegrupper og leverandører, tildeling av konsesjoner og myndighetstillatelser og kvalitetsbrister i leveranser. Risiko styres ved å ta hensyn til risiko i prosjektutviklingen og gjennomføring av prosjektene ved hjelp av definerte arbeidsprosesser, vurdering og oppfølging av leverandører, tilpassede gjennomføringsmodeller og lederoppfølging.

For å sikre god eierstyring av de styregodkjente utbyggingsprosjektene har styret i Statnett nedsett et prosjektutvalg. Prosjektutvalget skal følge opp at Statnett har tilfredsstillende prosjektstyring og at prosjektene har god HMS-praksis, leverer god teknisk kvalitet, følger tidsplaner, overholder budsjetter og er kostnadseffektive.

Bortfall av driftskritiske IKT-tjenester. Driftssentralene og tilhørende samband er driftskritiske IKT-tjenester og bortfall kan gjøre det utfordrende å håndtere systemdriften for eksempel ved feil på nettanlegg eller store endringer i produksjon og forbruk. Historisk har Statnett hatt høy oppetid på denne type tjenester. Risikoanalyser viser en relativt lav sannsynlighet for at de ulike tjenestene vil kunne være ute i lengre perioder, samtidig som ytterligere risikoreducerende tiltak er under implementering. Dersom bortfall likevel skulle forekomme er beredskapstiltak økt bemanning av sentraler og stasjoner, samt gjennomføring av mange manuelle rutiner i systemdriften.

Mislighetsrisiko. En mislighet foreligger når ansatte, tillitsvalgte eller forbindelser benytter seg av gitt tillit til å oppnå en uberettiget fordel på egne eller foretakets vegne. Risiko for misligheter følges opp gjennom risikokartlegging og rapportering i linjeorganisasjonen. Viktige tiltak for å redusere risikoen er Statnetts verdigrunnlag og etiske retningslinjer, strukturerte prosesser blant annet i forbindelse med anskaffelser og leders løpende oppfølging og internkontroll.

Regulering. Energibransjen er betydelig regulert og utviklingstrenden går i retning av mer regulering for å oppnå politiske mål. Kraftlinjer er historisk omstridte naturinngrep og Statnett berører store deler av landets kommuner med anlegg som skal gjennomgå en opprusting de kommende tiårene. Statnett er avhengig av samfunnsaksept for naturinngrepene som følger av virksomheten. Et bredt Stortingsflertall står samlet rundt alle vesentlige deler av Nettmeldingen som i stor grad omfavner Statnetts virksomhet.

Finansiell risiko

Statnett har etablert en finanspolicy og rammer for finansforvaltningen, herunder rammer for kredittrisiko, oppgjørisiko og motpartsrisiko, samt instruks for gjennomføring av finansielle transaksjoner. Det er også etablerte interne kontrollrutiner som utføres på en uavhengig måte.

Finansieringsrisiko. Statnett har tilgang til flere lånemarkeder og har en spredt forfallsstruktur på lån som reduserer sannsynligheten for at Statnett ikke får refinansiert sine lån i perioder med liten tilgjengelighet på kapital. Foretaket har en trekkfasilitet på 6,5 milliarder kroner løpetid til januar 2018 for å sikre finansiering av drift og investeringer på rullerende tolv måneders basis uten opp-tak av nye lån. Statnett har kredittranger for langsiktige låneopptak på A+ og A2 fra henholdsvis Standard & Poor's og Moody's Investor Service.

Renterisiko. Statnetts tillatte inntekt er delvis basert på avkastning på foretakets nettkapital, beregnet med NVE-renten. Modellen som ligger til grunn for NVE-renten ble endret med effekt fra 1. januar 2013. Endringen medfører redusert renterisiko for Statnett, ettersom den nye modellen er mer tilpasset nettselskapenes, og Statnetts, reelle finansieringskostnader.

Kredittrisiko. Statnett tar kredittrisiko ved plasseringer av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer. Statnett har rammer som setter krav til kredittverdighet for motparter og maksimal eksponering for hver enkelt plassering av overskuddslikviditet. Statnett har også kredittrisiko i forbindelse med innkreving av sentralnettstariffen og gjennom rollen som avregningsansvarlig i regulerkraftmarkedet. Det er etablert rutiner for sikkerhetsstillelse relatert til handel i regulerkraftmarkedet.

Valutarisiko. Statnetts inntekter er i hovedsak i norske kroner, mens deler av konsernets kostnader er i utenlandsk valuta. Valutarisikoen minimeres blant annet ved at valutaeksponering i forbindelse med innkjøp i investeringsprosjekter terminsikres med valutabytteavtaler. Alle Statnetts lån i utenlandsk valuta er konvertert til norske kroner gjennom valutabytteavtaler.

Styrets beretning

Statnett har et overordnet ansvar for stabil og sikker strømforsyning i Norge og skal legge til rette for at kraftmarkedet fungerer godt. 2013 har vært et år med stabil drift, og kraftsituasjonen i Norge har vært god gjennom året.

For å ivareta og bedre forsyningssikkerheten og legge til rette for verdiskaping og reduserte klimautslipp, er Statnett godt i gang med å utvikle neste generasjon sentralnett. Statnett investerte for 6,4 milliarder kroner i 2013, som er en dobling fra 2012, og gjenspeiler et historisk høyt aktivitetsnivå som forventes å vedvare i årene fremover. Det økte investeringsnivået inkluderer også betydelige reinvesteringer i eksisterende anlegg.

Linjene Sima-Samnanger og Varangerbotn-Skogfoss, som er viktige for forsyningssikkerheten mot Bergensområdet og i Øst-Finnmark ble ferdigstilt i 2013. Flere store prosjekter er under bygging og vil bli idriftsatt i perioden 2014 -2016, inkludert en ny sjøkabel til Danmark, Skagerrak 4, og linjen Ørskog-Sogndal, som er viktig for forsyningssikkerheten i Midt-Norge. Det er planlagt investeringsbeslutninger på flere store prosjekter i 2014, og som følge av dette vil det inngås kontrakter som forplikter foretaket for betydelige beløp frem mot 2020.

Statnetts utbyggingsplaner er beskrevet i Nettutviklingsplanen 2013 som er i samsvar med regjeringens Nettmelding (Stortingsmelding 14 (2011-2012)), og omfatter årlige investeringer på fem til syv milliarder kroner i ny nettkapasitet. Oppdraget stiller store krav til Statnett som organisasjon og samspillet med foretakets interessenter. Dette krever effektive konsesjonsprosesser, styrking av Statnetts egen gjennomføringsevne samt økt anvendelse av leverandørindustrien. Planene vil også kunne påvirkes av omprioriteringer av porteføljen, nye konsesjonsvilkår og kostnadsutviklingen i leverandørmarkedet. I tillegg er det forventet strukturelle endringer i det nordiske og nord-europeiske energisystemet, som vil stille nye krav til fremtidens sentralnett for å opprettholde robusthet og sikre fleksibilitet i energiforsyningen. I dette ligger en føring om at Statnett som Transmission System Operator (TSO) overtar hele sentralnettet, som tilsvarer en økning i Statnetts anleggsmasse på omtrent 15 prosent.

For å tilrettelegge for ny fornybar kraft, hovedsakelig småkraft (vann) og vindkraft, og et forventet nordisk kraftoverskudd, samt for å ivareta forsyningssikkerheten i tørrårssituasjoner, er det behov for økt utvekslingskapasitet med kraftsystemer utenfor Norden. Etter at Statnett i 2012 kom til enighet med sentrale parter i Tyskland og England om bygging av mellomlandsforbindelser, sendte Statnett søknad om utenlandskonsesjon til Olje- og energidepartementet (OED) i 2. kvartal 2013. Mål om ferdigstillelse er 2018 for forbindelsen til Tyskland og 2020 for forbindelsen til England. Prosjektene er viktige for utviklingen av det nordeuropeiske strømmettet og et høyt prioritert av alle involverte parter.

Alle Statnetts investeringer skal baseres på at de er samfunnsøkonomisk rasjonelle. Investeringene vil imidlertid medføre økninger av tariffer og derigjennom representere en økt kostnad for brukerne. Statnett søker så langt som mulig å avveie mellom investeringstiltak som er nødvendige for å ivareta forsyningssikkerheten og en kostnadseffektiv samlet utbyggingsplan.

I Statnett er det fokus på Helse, Miljø og Sikkerhet (HMS) rettet mot både regulær drift og den økende utbyggingsaktiviteten. Det har i 2013 vært innført flere tiltak, og det arbeides systematisk for å nå Statnetts HMS-ambisjon hvor foretaket, inkludert arbeid utført av eksterne leverandører, i løpet av 2017 skal være den ledende TSO i Europa. Den 3. januar 2013 ble Statnett rammet av en tragisk ulykke på et av Statnetts utbyggingsprosjekter, hvor en ansatt hos en underentreprenør mistet livet under montasjearbeid.

Den økte aktiviteten påvirker Statnetts risikobilde. Statnett vektlegger helhetlig risikostyring, og et omfattende forbedrings- og tiltaksarbeid pågår for å møte denne utfordringen.

Statnett er sertifisert etter kvalitetsstandarden PAS 55 (Publicly Available Specification 55). PAS 55 stiller krav til anleggsforvaltning i et livsløpsperspektiv. Standarden forutsetter en tydelig sammenheng fra foretakets strategi og planer til gjennomføring av aktiviteter samt risikobaserte beslutninger. PAS 55 forutsetter en kontinuerlig forbedring av anleggsforvaltningen og underbygger Statnettsfokus på en kostnadseffektiv drift i en sterk vekstfase. I en sammenligning av kostnadseffektivitet som NVE utførte sammen med et 20-talls TSOer i Europa, kom Statnett ut som en av de mest kostnadseffektive.

Statnetts soliditet og finansielle gjennomføringsevne ble styrket ved tilført ny egenkapital på 3 250 millioner kroner i januar 2014. Samtidig er det besluttet at det ikke betales utbytte for 2013 og en endret utbyttepolitikk fra 50 prosent til 25 prosent utbytteandel for årene 2014 til 2016.

Statnetts finansielle gjennomføringsevne ble styrket ved tilført ny egenkapital i 2013. I en sammenligning av kostnadseffektivitet som NVE utførte sammen med et 20-talls TSOer i Europa, kom Statnett ut som en av de mest kostnadseffektive.

Forsyningssikkerhet

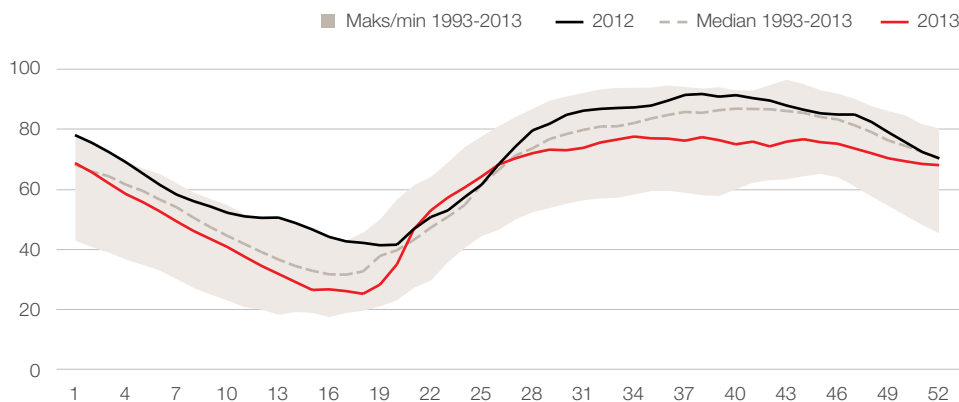
Ved inngangen til 2013 viste den hydrologiske balansen et underskudd på tre TWh. Lite nedbør og høyt forbruk medførte at den hydrologiske balansen ble svekket i årets første måneder. Det største underskuddet i hydrologisk balanse ble registrert i uke 14, 20 TWh under normalen. Mye nedbør i andre kvartal styrket balansen, og et fjerde kvartal med mye nedbør og høye temperaturer for års-tiden førte til et overskudd ved årsslutt på tre TWh i forhold til normalen.

Magasinfyllingen var 69 prosent ved inngangen til 2013, noe som tilsvarer mediannivået for måleserien 1993-2013. Gjennom året har magasinfyllingen i perioder vært noe under normalen, men mildt vær og mye nedbør mot slutten av året resulterte i en magasinfylling på 68 prosent, to prosentpoeng under medianen.

I begynnelsen av april ble kraftsituasjonen på Vestlandet (NO5 og den nordvestlige delen av NO2) og i Midt-Norge (NO3) endret fra normal til stram. Dette innebærer at fleksibiliteten i kraftsystemet, og systemets evne til å håndtere lite tilsig eller langvarige feil på overførings- og produksjonsanlegg, er begrenset. Denne situasjonen vedvarte til midten av mai da status ble endret tilbake til normal.

Etter den kalde og tørre starten på året steg temperaturer og nedbørsmengde over det normale. Gjennomsnittstemperaturen for hele landet for 2013 var 1,0 °C over normalen, og nedbøren i 2013 var 110 prosent av normalen.

Magasinfylling Norge

Omregnet til energi kom det 129 TWh nedbør i 2013, en TWh mindre enn normalt (basert på perioden 1981-2010). Den samlede kraftproduksjon i 2013 var 133 TWh og det samlede kraftforbruk 128 TWh. Tilvarende tall for 2012 var henholdsvis 148 TWh og 130 TWh. Det var netto eksport i 2013 på fem TWh, mot 18 TWh i 2012.

Kaldt vær i januar medførte at det ble satt både produksjons- og forbruksrekord:

- Produksjonsrekord onsdag 16. januar i time 17 på 26 075 MW
- Forbruksrekord onsdag 23. januar i time 9 på 24 180 MW

Fra februar var alle nordiske land med i marked for sekundærreserver (FRR). Markedet var i drift frem til slutten av mai da prosjektet gikk inn i en evalueringsperiode. Fra september startet markedet opp igjen. Norges andel har vært 35 MW (100 MW i Norden) med unntak av enkelte prøveperioder med høyere kvantum, opp mot 135 MW (350 MW i Norden).

Som følge av idriftsettelse av den nye 420 kV-linjen mellom Sima og Samnanger i desember ble elspotgrensen mellom NO5 og NO1 flyttet.

420 kV-forbindelsen Rød - Hasle har fått to nye kabelsett som har gitt økt kapasitet mellom NO2 og NO1.

I 2013 var det flere driftsforstyrrelser som preget driftssituasjonen i kortere eller lengre perioder

- Uvær 2. mars medførte flere ledningsutfall i Midt-Norge. Linjen Viklandet - Fræna var ute til 5. mars, noe som medførte at Ormen Lange i denne perioden måtte redusere forbruket til ca. 50 MW, mot normalt et forbruk på ca. 170 MW. Det var også noen kortvarige utfall av forbruk på Hydro Aluminium Sunndalsøra og Hustadmarmor 2. mars.
- To store driftsforstyrrelser medførte total mørklegging av Lofoten, Vesterålen og Harstadområdet to ganger i løpet av 13. og 14. mars. Første gang var opptil 170 MW forbruk ute i flere timer. Andre gang var opptil 300 MW ute i ca. en time.
- Utfall av transformator i Ørskog 18. april medførte utfall av forsyningen fra Kjelbotn (Ålesund) til Grov (Førde). Ca. 180 000 innbyggere var uten strøm i 1½ time.
- Stor lynaktivitet i uke 30 og 31 medførte mange utfall. Størst konsekvens ble det i Øst-Finnmark 29. juli hvor Vardø og Vadsø var uten strøm i flere timer

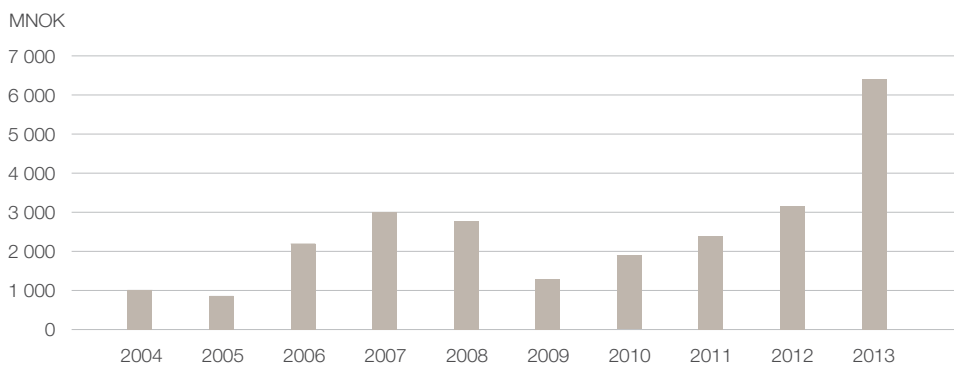
- Etter kraftig uvær i Nederland var NorNed ute fra 28. oktober til 18. desember. Uværet rammet også Danmark og Tyskland og medførte stopp av vindkraft og utfall av linjer. Ubalansene ble i stor grad overført til Norden og regulert i Norge.
- Rana-Svartisen og Kobbelv-Ofoten falt ut 3. desember grunnet vind og snøfall. Dette ga separat område i Salten med kortvarig frekvens over 52 Hz. Kobbelv-Ofoten kom raskt inn igjen, og Rana-Svartisen var ute i seks timer.

Investeringer

Statnett har store utbyggingsprosjekter under planlegging og gjennomføring. Planene er presentert i Statnetts Nettutviklingsplan 2013.

Statnett investerte 6 415 millioner kroner i 2013, inkludert både idriftsatte og pågående investeringsprosjekter. Dette er en økning fra 3 152 millioner kroner i 2012.

Utvikling investeringer

Figur

Investeringer i 2006 – 2008 inkluderer NorNed og reservekraftverk. Investeringer i 2013 inkluderer nytt hovedkontor, Nydalen Allé 33.

I driftsatte prosjekter i 2013 utgjorde 4 545 millioner kroner mot 1 339 millioner kroner i 2012.

Ved utgangen av 2013 var verdien av anlegg under utførelse 6 020 millioner kroner, en netto økning på 1 743 millioner kroner i 2013, og relaterer seg i hovedsak til linjene Ørskog – Sogndal og mellomlandsforbindelsen Skagerrak 4 til Danmark.

De viktigste prosjektene til Statnett er vist i tabellen nedenfor. Prosjektene under kategorien "under konsesjonsbehandling" behandles av myndighetene.

Oversikt over større investeringsprosjekter

Se www.statnett.no for ytterligere informasjon om prosjektene.

Prosjekt	Sted	Forventet investering mill. kr
Idriftsatte prosjekter		
Sima - Samnanger, ny 420 kV kraftledning	Hordaland	920
Varangerbotn - Skogfoss, ny 132 kV kraftledning	Finnmark	540
Stasjonsinvesteringer		575
Under gjennomføring		
Ørskog - Sogndal, ny 420 kV kraftledning	Møre og Romsdal/Sogn og Fjordane	4 600 - 5 600
Ofoten - Balsfjord, ny 420 kV kraftledning	Nordland/Troms	3 000 - 4 000
Stasjonsinvesteringer (transformeringskapasitet Østlandet, reaktorer for spenningsreduksjon, reservetransformatorer, Fedra, Frogner mm.)		1 600 - 2 000
Skagerrak 4	Norge/Danmark	1 400 - 1 700 ¹⁾
Østre korridor, spenningsoppgradering og ny kraftledning	Vest-Agder/Telemark	1 300 - 1 600
Ytre Oslofjord	Vestfold/Østfold	1 200 - 1 400
Under konsesjonsbehandling		
Vestre korridor, spenningsoppgradering	Vest-Agder/Rogaland	6 000 - 9 000
Namsos - Trollheim, ny 420 kV kraftledning	Trøndelag/Møre og Romsdal	5 400 - 7 700
Balsfjord - Hammerfest, ny 420 kV kraftledning	Troms/Finnmark	5 000 - 8 000
Stasjonsinvesteringer (Hamang, Salten, Vestlandet mm)		1 500 - 2 200
Indre Oslofjord, reinvestering kabelforbindelser	Akershus/Buskerud	1 150 - 1 650
Klæbu - Namsos, spenningsoppgradering	Trøndelag	700 - 1 000
Mellomlandsforbindelser		
Kabel til England		6 000 - 8 000 ¹⁾
Kabel til Tyskland		6 000 - 8 000 ¹⁾
IKT prosjekter		
Fornyelse av Statnetts driftssentralsystem		400 - 500
Nytt Regulerings- og Markedssystem		200 - 250
Datanett for styring av kraftsystemet		200 - 250

1) Statnetts andel

Beløpene i tabellen viser et forventet intervall inkludert alle kostnader ved prosjektet.

Prosjekter under utførelse vises i løpende kroner, øvrige prosjekter i 2013-kroner.

Viktige hendelser vedrørende prosjekter i 2013

Ferdigstilte større investeringsprosjekter

- *Sima - Samnanger*: Ny 420 kV ledning ble idriftsatt 9. desember 2013.
- *Varangerbotn - Skogfoss*: Ny 132 kV ledning og ombygging av høyspenningsanleggene i Varangerbotn og Skogfoss stasjoner er idriftsatt.
- *Stasjonsinvesteringer*: Det er fullført større investeringsprosjekter i Statnetts stasjoner knyttet til transformering, fordeling og kompensering på til sammen 575 millioner kroner.

Pågående større investeringsprosjekter

- *Ørskog – Sogndal*: Totalt sett holder prosjektet fremdriften for å kunne nå endelig idriftsettelse i 2016.
- *Ofoten – Balsfjord*: Statnett fikk i august 2013 konsesjon fra OED. Arbeidet med tilgang til trase pågår. Forespørsler til leverandører er sendt og under behandling.
- *Skagerrak 4*: Prosjektet er på plan i forhold til overlevering i desember 2014.
- *Østre korridor*: Prosjektet er på plan i forhold til endelig idriftsettelse høsten 2014.
- *Ytre Oslofjord*: Anlegget ble idriftsatt i november 2013 med seks av ni nye kabler. De tre siste oljekablene blir installert i 2014.

Øvrige prosjekter under utvikling

- *Vestre korridor*: Arbeidene med spenningsoppgradering er igangsatt mellom Kristiansand og Feda og er planlagt fullført i 2014. NVE ga i desember 2013 Statnett anleggskonsesjon på spenningsoppgradering på delstrekningene Solhom - Arendal og Feda - Tonstad. Flere andre delstrekninger er under konsesjonsbehandling hos NVE.
- *Namsos – Trollheim*: Statnett fikk i august 2013 anleggskonsesjon fra OED. Statnett vil legge til rette for utbygging av vindkraftverkene gjennom å bygge de nødvendige nettførsterkningene når vindkraftaktørene har tatt investeringsbeslutning.
- *Balsfjord – Hammerfest*: Det foreligger en oppdatert behovs- og lønnsomhetsanalyse og det planlegges en prinsipiell investeringsbeslutning i 2014. Prosjektet er fortsatt under konsesjonsbehandling i OED.
- *Klæbu – Namsos*: Prosjektet er på plan for endelig investeringsbeslutning sommeren 2014.
- *Mellomlandsforbindelse til Tyskland*: Søknad om utenlandskonsesjon ble oversendt OED i mai 2013. NVE oversendte i desember 2013 OED sin endelige vurdering av virkningen på kraftsystemet, miljø, naturressurser og samfunn av den planlagte kabelen mellom Norge og Tyskland. Vurderingen legges til grunn for OEDs behandling av konsesjonssøknaden. Det er også inngått avtale med myndighetene i Schleswig-Holstein i Tyskland om en fremdriftsplan i konsesjonsprosessen for omformeranlegg, landkabel og kabel ut til 12-milsgrensen på tysk side.
- *Mellomlandsforbindelse til England*: Søknad om utenlandskonsesjon ble oversendt OED i mai 2013. Statnett fikk i desember 2013 anleggskonsesjon for en kabelforbindelse til England. Den planlagte mellomlandsforbindelsen er på 1 400 MW og skal gå mellom Kvilldal i Suldal kommune og Blyth i England.

Forskning, utvikling og kompetanseoppbygging

Forskning og utvikling (FoU) i Statnett er et strategisk verktøy for å fremme verdiskapning, nyskaping og miljøvennlige løsninger. I 2013 investerte Statnett 43 millioner kroner i FoU, seks millioner kroner mer enn i 2012. Det er igangsatt tre strategiske FoU-programmer, som er knyttet opp mot Statnetts konsernstrategi. De tre programmene går fra 2012 til 2014 og er som følger:

- *Smart Grid*: Utvikle og teste nye løsninger for en sikker og effektiv drift, som møter fremtidens utfordringer.
- *Løsninger og teknologi for neste generasjon sentralnett*: Utvikle og implementere pilotanlegg for å kunne bygge et robust og miljøtilpasset sentralnett.
- *Prioriterte satsninger*:
 - *Miljøutfordringer*: Påvirkning av ny infrastruktur knyttet til miljø.
 - *Samfunnsaksept*: Sikre aksept og forståelse for Statnetts samfunnsoppdrag og sikre forsyningsikkerhet og verdiskapning i samspill med Norden og Europa.

Utover egen FoU-aktivitet samarbeider Statnett med eksterne kompetansemiljøer i både inn- og utland. Statnett har også engasjert seg i arbeidet med å utvikle en FoU-strategi gjennom ENTSO-E. Dette åpner muligheten for Statnett til å delta i fellesfinansierte FoU-prosjekter sammen med andre systemansvarlige nettselskaper og universiteter i Europa, prosjekter som også mottar økonomisk støtte fra EU. Se beretning om samfunnsansvar for utfyllende informasjon om Statnetts FoU-arbeid.

Økonomiske resultater

Årsregnskapet for Statnett er avlagt i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) og fortolkninger fastsatt av International Accounting Standards Board (IASB), som er godkjent av EU. Regnskapspostene er kommentert i forhold til konsernets regnskap. Utviklingen slik den står beskrevet for konsernet gjelder også for morselskapet.

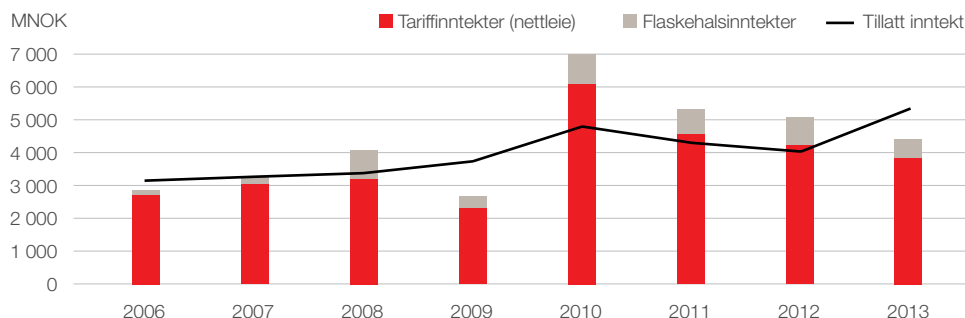
Driftsinntekter

Statnetts driftsinntekter i 2013 ble 4 561 millioner kroner (5 334 millioner kroner i 2012). Reduksjonen i driftsinntekter i 2013 skyldes lavere tariffinntekter på bakgrunn av planlagt nedjustering av tariffen for 2013, og lavere flaskehalsinntekter (prisdifferensialer mellom områder i Norden og mot Nederland).

Statnetts driftsinntekter kommer hovedsakelig fra nettvirksomheten som er regulert ved at NVE setter en grense (tillatt inntekt) for Statnetts inntekter. Tillatt inntekt økte fra 4 025 millioner kroner i 2012 til 5 361 millioner kroner i 2013, og skyldes hovedsakelig økt tillatt avkastning på nettkapital og økt anleggsmasse. Driftsinntektene i Statnetts regnskap består primært av fastsatte tariffen fra kundene samt flaskehalsinntekter.

Dersom de totale inntekter fra nettvirksomheten et år avviker fra tillatt inntekt, oppstår en såkalt mer- eller mindreinntekt. Mer-/ mindreinntekten vil utjevne seg over tid ved justering av fremtidig nettleie. I 2013 hadde Statnett en mindreinntekt på 958 millioner kroner (merinntekt 1 065 millioner kroner), eksklusive renter. Ved utgangen av 2013 var akkumulert merinntekt, inkludert renter, 2 413 millioner kroner.

Utvikling driftsinntekter

Driftskostnader

Konsernets driftskostnader i 2013 ble totalt 4 215 millioner kroner (3 901 millioner kroner).

For året 2013 var kostnader for systemtjenester 569 millioner kroner, 64 millioner kroner høyere enn året før. Økningen er hovedsakelig relatert til innføring av sekundærreservemarked.

For 2013 var overføringstap 698 millioner kroner, 107 millioner kroner høyere enn i 2012. Økningen skyldes høyere pris, noe motvirket av lavere tapsvolum.

Lønnskostnader i 2013 var 779 millioner kroner, 23 millioner kroner lavere enn i 2012. Reduksjonen skyldes økt aktivering av egne timer og redusert pensjonskostnad som følge av endring i aktuar-messige forutsetninger knyttet til diskonteringsrenten. Dette er noe oppveid av økte lønnskostnader som følge av økt aktivitet innen utbygging, drift og vedlikehold.

I 2013 var av- og nedskrivninger 1 048 millioner kroner, 221 millioner kroner høyere enn i 2012, og skyldes økt anleggsmasse samt av- og nedskrivninger relatert til Statnetts tidligere hovedkontor og Sydvestlinken.

I 2013 var andre driftskostnader 1 121 millioner kroner, 55 millioner kroner lavere enn i 2012. Endringen skyldes lavere kostnader til prosjektutvikling av mellomlandsforbindelser i 2013.

Resultat

Driftsresultatet for konsernet i 2013 ble 346 millioner kroner (1 433 millioner kroner).

Tilknyttede selskaper ga i 2013 inntekter på ti millioner kroner (ni millioner kroner).

I 2013 ble netto finansposter for konsernet -267 millioner kroner (-280 millioner kroner). Det har vært balanseført høyere byggelånsrenter som følge av økt prosjektaktivitet i 2013, noe motvirket av høyere rentekostnader i 2013 grunnet høyere lånesaldo.

Årsresultat etter skatt i 2013 ble 82 millioner kroner (837 millioner kroner). For 2013 ble resultatet etter skatt, korrigert for ikke balanseført mer-/ mindreinntekt og beregnet rentekostnad 832 millioner kroner (234 millioner kroner). Økningen i korrigert resultat skyldes hovedsakelig økt tillatt avkastning på nettkapital og økt anleggsmasse.

Utbyttegrunnlaget er det korrigerede resultatet.

Kontantstrøm og balanse

Den operasjonelle virksomheten i konsernet ga en akkumulert kontantstrøm for 2013 på 1 304 millioner kroner. Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter utgjorde -6 197 millioner kroner. Totalt ble det nedbetalt lån med

2 883 millioner kroner og tatt opp nye lån på 8 195 millioner kroner. Ved utgangen av 2013 var konsernets beholdning av betalingsmidler og markedsbaserte verdipapirer 1 610 millioner kroner (1 302 millioner kroner).

Konsernet hadde ved utgangen av 2013 en total kapital på 34 897 millioner kroner (25 794 millioner kroner). Rentebærende gjeld utgjorde 19 909 millioner kroner. Markedsverdien av balanseførte rente- og valutabytteavtaler (verdisikringer) knyttet til rentebærende gjeld utgjorde 554 millioner kroner. Rentebærende gjeld, korrigert for dette, utgjorde 19 355 millioner kroner.

I foretaksmøte 17. desember ble Statnetts egenkapital besluttet økt med 3 250 millioner kroner. Ved utgangen av 2013 var egenkapitalen i konsernet 12 135 millioner kroner inkludert ny egenkapital (8 852 millioner kroner). Foretakets frie egenkapital var ved årsskiftet 5 839 millioner kroner (5 876 millioner kroner). Korrigert for saldo mer-/mindreinntekt etter skatt var egenkapitalandelen 30 prosent.

Styret og ledelsen vurderer at foretakets egenkapital og likviditet er forsvarlig.

Datterselskaper og tilknyttede selskaper

Statnett SF er pålagt å stille til disposisjon en tungtransportberedskap for norsk kraftforsyning. Det heleide datterselskapet Statnett Transport AS skal sikre en effektiv og konkurransedyktig gjennomføring av disse forpliktelsene. I 2013 var driftsinntekter for Statnett Transport 147 millioner kroner (137 millioner kroner) og resultat før skatt var 22 million kroner (18 million kroner).

Ved inngangen til 2013 hadde Statnett SF en eierandel på 28,8 prosent i Nord Pool Spot AS. I 3. kvartal 2013 var det en kapitalutvidelse i Nord Pool Spot AS, hvor den latviske systemoperatøren Augstsprieguma kjøpte to prosent av aksjene, noe som reduserte Statnetts eierandel til 28,2 prosent, og ga en inntekt på tre millioner kroner. Statnetts andel av resultatet i Nord Pool Spot AS bidro til Statnett-konsernets resultat med ti millioner kroner i 2013 (ni millioner kroner).

I mai overtok Statnett eierskapet til sitt nye hovedkontor i Nydalen Allé 33 gjennom å erklære kjøpsopsjon som ble fremforhandlet i forbindelse med den opprinnelige leieavtalen med Avantor AS. Dette medførte at Statnett SF kjøpte 100 prosent av aksjene i Nydals høyden bygg C AS, som eide bygget. I desember 2013 ble bygget solgt videre til Statnett SF.

De nordiske kraftsystemoperatørene Fingrid OY, Svenska Kraftnät og Statnett SF etablerte i slutten av 2013 selskapet eSett OY, hvor Statnett har en eierandel på 33,3 prosent. Selskapet skal utvikle systemer for balanseavregning og fra andre halvår 2015 levere balanseavregningstjenester til markedsaktører i Finland, Sverige og Norge. Selskapet har base i Helsinki.

Risiko og internkontroll

Statnett utøver helhetlig risikostyring som reflekterer at foretaket forvalter en kritisk infrastruktur i et sårbart samfunn, og at virksomheten er i en vekstfase med et omfattende prosjektvolum. Sikker forsyning av elektrisk kraft gir grunnlag for stabil strømleveranse til sluttbruker, verdiskaping og realisering av klimavennlige løsninger. Risikostyringen dekker hele virksomhetens perspektiv, både strategiske, markedsmessige, operasjonelle og finansielle forhold. Risikostyring og internkontroll skjer integrert i virksomhetens aktiviteter, koordinert på tvers av divisjoner ved hjelp av et felles metodisk fundament og rammeverk. Statnetts toleranse for risiko med konsekvenser for HMS og forsyning av elektrisk kraft er lav. For en nærmere redegjørelse av Statnetts rammeverk for risikostyring og konkrete risikoer henvises til egen beretning i årsrapporten.

Medarbeidere og organisasjon

Statnett har hovedkontor i Oslo og administrasjonskontorer i Alta, på Sunndalsøra, i Trondheim og Brussel. I tillegg har Statnett ansatte på de ulike anleggene over hele Norge.

Medarbeidere

Statnett har et ambisiøst oppdrag og må sikre riktig kompetanse til de riktige oppgavene. Ved utgangen av 2013 var det 1 079 ansatte i Statnett SF, mot 994 året før. Økningen skyldes i hovedsak økte oppgaver i forbindelse med planlegging og gjennomføring av investeringsprosjekter samt økt krav til beredskap.

Statnett har en lav turnover, men mange medarbeidere vil nå pensjonsalder de nærmeste årene. Statnett arbeider derfor for å være en attraktiv arbeidsgiver for å kunne tiltrekke seg nye medarbeidere, samt beholde og videreutvikle kompetansen hos eksisterende ansatte. Dette inkluderer både et traineeprogram og et lærlingeprogram for blant annet energimontør- og IKT-faget. Det er også innført en karriereutviklingsmodell som setter fokus på individuell utvikling for Statnetts medarbeidere. Statnett har i tillegg en seniorpolitikk hvor foretaket legger til rette for å beholde verdifull arbeidskraft og kompetanse helt frem til pensjonsalder. Statnetts gjennomsnittlige pensjonsalder var i 2013 over 67 år.

Statnett gjennomfører årlige organisasjonsundersøkelser. Dette gir Statnett mulighet til å sammenligne seg med andre aktører i kraftbransjen, og medarbeiderne får mulighet til å gi uttrykk for sin mening om Statnett som arbeidsgiver og arbeidsplass. Resultatene for 2013 var jevnt over gode og ligger gjennomgående over bransjen og til dels betydelig over deltagende bedrifter i Norge.

Likestilling og mangfold

Statnett har en nulltoleranse for diskriminering og trakassering. Foretaket følger opp dette med lokale verneombud, medarbeidersamtaler og organisasjonsmålinger. For Statnett er det viktig å ivareta mangfoldet blant de ansatte med hensyn til kjønn, alder og bakgrunn. 9,1 prosent av medarbeidere rekruttert i 2013 hadde utenlandsk bakgrunn, en økning fra 5,3 prosent i 2012. Andelen kvinnelige ansatte har økt fra 24 prosent i 2012, til 25 prosent i 2013. Andel kvinner i energibransjen for øvrig er ca. 20 prosent. Ved utgangen av 2013 var fire av ni representanter i Statnetts styre kvinner og en av syv medlemmer i konsernledelsen var kvinne. Fra januar 2014 er to av syv med-

lemmer i konsernledelsen kvinner. Kvinnelige ledere utgjorde 26 prosent av alle ledere i konsernet og tre av Statnetts ti traineer i 2013 var kvinner. Statnett har en ambisjon om å øke kvinneandelen i tekniske og ledende stillinger. Ansettelsesforholdene for kvinner og menn følges gjennom flere rutiner, som lønnsvurderinger og medarbeiderundersøkelser. Kvinner og menn med tilnærmet lik utdanning og erfaring er lønnsmessig likestilt i sammenlignbare stillinger. Se for øvrig note 4 og 14 angående lønnskostnader og ytelser til ledelsen.

Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

Statnett har som målsetting å unngå ulykker, personskader og unødige miljøbelastninger. Arbeidet med å forhindre alvorlige hendelser ble styrket i 2013, og skal intensiveres ytterligere. Ambisjonen er at Statnett, inkludert eksterne leverandører, i løpet av 2017 skal være den ledende TSO i Europa. Økt oppmerksomhet rundt sikkerhet og kvalitet på leveranser fra eksterne teknologimiljøer og leverandører er nødvendig for å lykkes. Statnett rapporterer fraværsskader og arbeidede timer både i egen organisasjon og fra entreprenører i utbyggingsprosjekter for å beregne en samlet H1-verdi og F-verdi for foretakets aktiviteter.

Statnett rapporterer HMS-hendelser og avvik både i egen organisasjon og hos entreprenører/leverandører. Innrapporteringsgraden av HMS-hendelser og avvik har vært økende i løpet av 2013, noe som følger både av økt prosjektaktivitet og bedre rapporteringsrutiner de siste årene. Statnett har fokus på risikoforhold og hvordan disse kan reduseres, både ved prosjektplanlegging og i fysiske arbeidsoperasjoner.

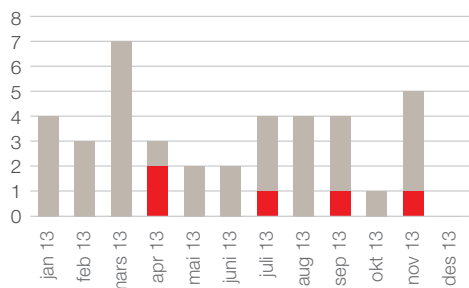
3. januar 2013 ble Statnett rammet av en tragisk ulykke på et av Statnetts utbyggingsprosjekter. En ansatt hos en underentreprenør mistet livet under montasjearbeid. Ulykken etterforskes fremdeles av politiet. Statnett utførte en egen gjennomgang av ulykken og har iverksatt tiltak for å redusere risiko ved bruk av anleggsmaskiner.

Det ble i 2013 rapportert fem interne fraværsskader, og 34 fraværsskader hos leverandører/entreprenører. I 2013 var H1-verdien for Statnetts egne ansatte 2,5, en nedgang fra 4,4 i 2012. Inkludert leverandører/entreprenører, var H1-verdien 9,8 i 2013. F-verdien for Statnetts egne ansatte var 62,2 i 2013 mot 63,4 i 2012. Inkludert leverandører/entreprenører var F-verdien 214 i 2013. Statnett rapporterer også på H2-verdi (antall skader per million arbeidede timer). H2-verdien for Statnetts egne ansatte var 8,1 i 2013 mot 8,3 i 2012.

Konsernets samlede sykefravær har vist en reduksjon de siste årene. For året 2013 var samlet sykefravær på 3,1 prosent, mot 3,6 prosent i 2012. Selv om Statnetts sykefravær er lavere enn kraftbransjen samlet sett, har foretaket fokus på å analysere årsakene til fraværet og finne tiltak som ytterligere kan redusere fraværet. Dette omfatter tilrettelegging på den enkelte arbeidsplass samt ulike helsefremmende og sykdomsreducerende tiltak, herunder bruk av verneverdier og fysioterapitilbud.

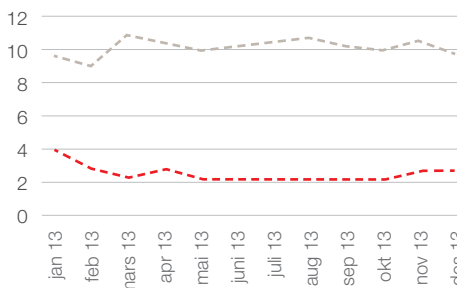
Personskader

- Fraværskader entreprenører
- Fraværsskader egne ansatte

H-verdi

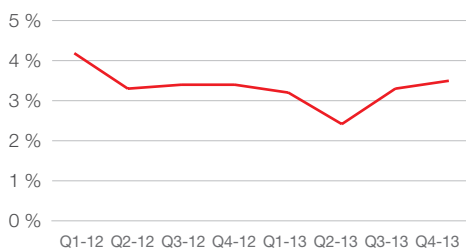
- H1-verdi rullerende 12 mnd inkl. entreprenører
- H1-verdi rullerende 12 mnd ansatte

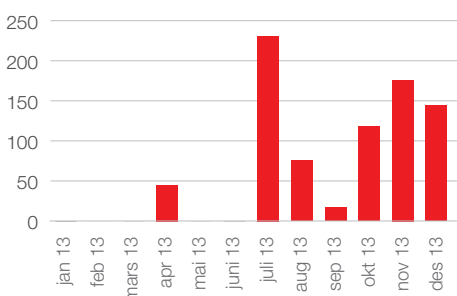
Figur

H-verdi = antall yrkesskader som medfører fravær per millioner arbeidede timer

Sykefravær

F-verdi

Figur

F-verdi = antall dager fravær grunnet yrkesskade per millioner arbeidede timer

Samfunnsansvar

Samfunnsansvar inngår i Statnetts verdigrunnlag, som er en sentral del av virksomhetens styringssystem. Statnett legger vekt på å forstå omgivelsenes forventninger, og å forholde seg til disse på en måte som skaper gjensidig respekt. Hovedelementene er nedfelt i Statnetts mål hvor det fremgår at Statnett skal sikre kraftforsyningen gjennom et nett med tilfredsstillende kapasitet og kvalitet, at Statnetts tjenester skal skape verdier for foretakets kunder og samfunnet, og at Statnett skal legge til rette for realisering av Norges klimamål. Samfunnsansvar i Statnett innebærer integrasjon av sosiale og miljømessige hensyn i den daglige driften og i forholdet til interessenter. Samfunnsansvaret er integrert i foretakets virksomhetsstyring og forankret i ledelse og organisasjon. Statnett rapporterer årlig på samfunnsansvar etter den internasjonale standarden Global Reporting Initiative (GRI). Rapportering på GRI tilfredsstillende nye krav i regnskapsloven fra 2013 om rapportering av samfunnsansvar. For nærmere redegjørelse for samfunnsansvar henvises til egen beretning i årsrapporten.

Miljø og klima

Statnetts miljøstyringssystem er sertifisert etter ISO 14001:2004. Statnett arbeider med kontinuerlig forbedring med hensyn til foretakets miljøprestasjoner, og opererer slik at miljøbelastningene som følger av foretakets handlinger blir begrenset.

Miljøhendelser registreres og følges opp i Statnetts avvikssystem. I 2013 har det vært 178 hendelser, mot 67 hendelser året før. Forebyggende miljøarbeid vektlegges i betydelig grad, fra tidlig planfase til ferdig bygget anlegg, som reduserer risikoen for alvorlige hendelser. Med stor aktivitet er det likevel ikke til å unngå at det skjer hendelser, men det er få hendelser med stort risikopotensial.

De største kildene til klimagassutslipp fra Statnetts virksomhet er lekkasje fra SF₆-anleggene, utslipp fra mobile reservekraftverk og transport. I tillegg er det utslipp forbundet med anleggsvirksomhet. Utslippene har økt de siste årene, både som følge av økt aktivitet, drift av reservekraftverkene og økt bruk av SF₆.

Statnett arbeider for å redusere egne utslipp av klimagasser gjennom å minimere klimabidraget relatert til eget forbruk, som oppvarming, kjøling og drift av kontorlokaler og annen bygningsmasse. Administrasjonsbygget i Trondheim og Statnetts nye hovedkontor i Oslo har energiklasse A-standard.

For en nærmere redegjørelse for miljø og klima henvises til egen beretning under samfunnsansvar i årsrapporten.

Foretaksstyring

Statnett er et statsforetak heleid av Staten ved Olje- og energidepartementet.

Statnetts prinsipper for foretaksstyring klargjør rollefordelingen mellom eier, styret og daglig ledelse. Statnett følger "Statens prinsipper for godt eierskap" og etterlever anbefaling fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) så langt foretakets organisasjonsform muliggjør det. En separat beretning om foretaksstyring i årsrapporten redegjør for hvordan Statnett etterlever NUES-prinsippene.

Endringer i styret

I forbindelse med at Sentralnettbrukernes råd ble opphevet, opphørte ordningen om at det blant styrets medlemmer skal utpekes en representant for brukerne. Maria Sandsmark ble på ekstraordinært foretaksmøte 11. januar valgt til styremedlem i Statnett SF. Hun erstattet Kristin Lian som var brukernes representant.

På foretaksmøte 24. juni ble Synne Hombles valgt som styremedlem i Statnett SF. Hun erstattet Heidi Ekrem.

Endringer i konsernledelsen

Statnett-konsernet omorganiseres for å være bedre rustet til å løse de store oppgavene fremover. Med virkning fra januar 2014 er det utnevnt to nye konserndirektører, Elisabeth Vike Vardheim og Bente Monica Haaland. Konserndirektør Bente Hagem vil lede foretakets Europaarbeid, og har trådt ut av konsernledelsen. Konserndirektør Gunnar Løvås har sluttet i Statnett.

Fremtidsutsikter

Statnetts Nettutviklingsplan 2013 danner grunnlaget for neste generasjon sentralnett. Dette omfatter både nye prosjekter og oppgradering av eksisterende linjer og anlegg. Det vil være høy byggeaktivitet i denne perioden og det vil stilles store krav til Statnett i samordningen mellom en rekke prosjekter i eksisterende anlegg og operativ drift av kraftsystemet, inkludert helhetlig planlegging av utkoblinger. Stort omfang av utkoblede anlegg i byggeperioden vil innebære en styrt svekkelse av forsyningsikkerheten i perioder. Statnett har også styrket beredskap i driften for å øke evnen til å håndtere eventuelle uforutsette og kritiske hendelser.

Statnett har flere viktige prosjekter under bygging, og det er nå spesielt fokus på fremdrift i pro-

sjektene Ørskog-Sogndal og Ofoten-Balsfjord, som er viktige linjer for å sikre kraft til henholdsvis Midt-Norge og i Nord-Norge. På Sør og Sør-Vestlandet er arbeidet i gang med å spenningsoppgradere ledningene fra nåværende 300 kV til 420 kV i Vestrekorridor, mellom Kristiansand og Sauda, og i Østre korridor, mellom Kristiansand og Rød, for å bedre forsyningsikkerheten og for å øke kapasiteten i nettet. Det er videre fokus på å ferdigstille kabelprosjektene Ytre Oslofjord og Skagerak 4 til Danmark.

Statnett arbeider med mellomlandsforbindelser til Tyskland og England, med mål om ferdigstillelse i henholdsvis 2018 og 2020. Prosjektene er viktige for utviklingen av det nordeuropeiske strømmettet og høyt prioritert av alle involverte parter. De nye kablene skal blant annet bidra til forsyningsikkerhet i kalde og tørre perioder og balansere variasjoner i tysk og engelsk fornybar kraftproduksjon gjennom døgnet. I tillegg til at utvekslingskapasitet er verdiskapende for Norge vil prosjektene støtte opp om ambisjonene om økt produksjon av fornybar energi i hele regionen og EUs klima- og energimål. De nye mellomlandsforbindelsene vil videre bidra til en ytterligere integrering av det nordeuropeiske kraftmarkedet.

Statnett fikk i 2013 konsesjon for en ledning mellom Namsos og Trollheim som legger til rette for utbygging av vindkraft. Det legges opp til en trinnvis utbygging og planlegging er igangsatt i samarbeid med vindkraftaktørene. En forutsetning for at Namsos-Trollheim realiseres er at vindkraftaktørene tar en investeringsbeslutning på sine planlagte vindkraftprosjekt.

For å kunne gjennomføre de planlagte utbyggingsprosjektene i henhold til plan, er Statnett avhengig av en effektiv konsesjonsbehandlingsprosess og et eksternt leverandørmarked som kan tilby tilstrekkelig kapasitet de kommende år. Statnett er opptatt av ytterligere å forbedre samhandlingen med alle berørte parter for å sikre innspill til planlegging og realisering av nye linjer. I den forbindelse er det tatt initiativer i forhold til lokale og regionale myndigheter samt øvrige interessenter, blant annet ved at Statnett har styrket samarbeidet med regionale nettselskaper for å sikre best mulig kunnskap om lokale forhold.

Som følge av økt investeringsaktivitet i nye og eksisterende nettanlegg vil Statnetts anleggsmasse øke vesentlig. Nye anlegg skal idriftsettes og noen gamle anlegg skal fases ut. Statnett er opptatt av å sikre en helhetlig og forsvarlig anleggsforvaltning. Økt oppmerksomhet rundt sikkerhet og kvalitet på leveranser fra eksterne teknologimiljøer og leverandører er nødvendig for å lykkes.

Som følge av EUs 3. elmarkedsapakke har Olje- og energidepartementet (OED) sendt forslag til endringer i energiloven på høring. Forslaget innebærer en betydelig vekst i Statnetts oppgavemengde dersom Statnett må overta eierskap og/eller driftsansvar også for resterende del av det norske sentralnettet. En eventuell implementering er fra OED forventet gjennomført i løpet av de neste par årene. Dette vil øke Statnetts anleggsmasse med ca. 15 prosent og føre til økt behov for investeringer og bemanning utover eksisterende planer.

Statnett er engasjert i internasjonalt samarbeid både på europeisk og nordisk nivå. Dette arbeidet er viktig da flere rammebetingelser blir fastlagt av EU og relevante for Norge gjennom EØS-avtalen. Etableringen av et felles europeisk kraftmarked gjør det nødvendig å harmonisere rammene for markedet, system- og nettdriften. Fordi det norske kraftsystemet er forskjellig fra det europeiske, er det avgjørende at rammebetingelsene utformes slik at de ivaretar norsk forsyningsikkerhet og sikrer verdiskaping fra norsk vannkraft. De nordiske TSOene samarbeider i mange av sakene som er sentrale på europeisk nivå, blant annet ved etableringen av eSettOY og priskoblingen av spotmarkedene i Nordvest-Europa.

I perioden frem mot 2020 skal det investeres betydelig i sentralnettet, og alle kundegruppene må bidra med finansieringen. Statnett arbeider ut fra en samfunnsøkonomisk modell som må balansere hensynet til tariffkonsekvensene for ulike kundegrupper og behovet for nye investeringer i sentralnettet. I 2013 gjennomførte NVE, i samarbeid med et 20-talls europeiske regulatorer, en sammenligning av kostnadseffektivitet blant respektive TSOer. I denne sammenligningen kom Statnett ut som en av de mest kostnadseffektive TSOer i Europa. Samtidig er Statnett opptatt av å opprettholde denne posisjonen gjennom den sterke vekstfasen foretaket nå gjennomgår. Foretaket har derfor satt som mål å øke effektiviteten med 15 prosent innen utgangen av 2016.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift av foretaket er tilstede og at årsregnskapet er avlagt under denne forutsetningen.

Disponering av overskudd

Begrunnet i økt investerings- og lånebehov ble det i St.prp. nr 1 (2013 - 2014), Nasjonalbudsjettet, foreslått at Statnett skal motta et kapitaltilskudd på 3 250 millioner kroner. Utbyttet for regnskapsårene 2014 - 2016 blir satt til 25 prosent av utbyttegrunnlaget. Utbyttet for regnskapsåret 2013 blir satt til null. Utbyttegrunnlag er definert som konsernets årsresultat etter skatt, justert for årets endring i saldo for mer-/ mindreinntekt etter skatt.

Styret foreslår på denne bakgrunn følgende disponering av årsresultatet fra Statnett SF:

Til utbytte	0
Til opptjent annen egenkapital	80 millioner kroner
Sum disponert	80 millioner kroner

Erklæring fra styret og konsernsjef

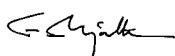
Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2013, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med IFRS og at opplysningene i regnskapet gir et rettvise bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, og at opplysningene i årsberetningen gir en rettvise oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

Oslo, 27. mars 2014

Styret i Statnett SF

Kolbjørn Almlid
Styrets leder

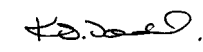
Per Hjorth
Nestleder

Maria Sandsmark
Styremedlem

Egil Gjesteland
Styremedlem

Kirsten Indgjerd Værdal
Styremedlem

Pål Erland Opgård
Ansattes representant

Steinar Jørnstad
Ansattes representant

Synne Homble
Styremedlem

Kjerstin Bakke
Ansattes representant

Auke Lont
Konsernsjef

Styret

Kolbjørn Almlid

Leder

Valgt i 2011

Kolbjørn Almlid er utdannet lærer og avsluttet karrieren i skoleverket som skolesjef i Verran kommune i 1991. I perioden 1996-2005 var han i Innovasjon Norge først som seniorrådgiver, så divisjonsdirektør og direktør. I regjeringen Syse (1989–1990) ble han utnevnt til statssekretær i olje- og energidepartementet. Han var vararepresentant til Stortinget for Nord-Trøndelag i perioden 1989–1993, og fra 1991 til 1995 var han fylkesordfører i Nord-Trøndelag fylkeskommune. I tillegg har han vært leder for Senterpartiet i Nord-Trøndelag og medlem av sentralstyret i partiet. Utover dette har han vært med i både kommunestyre og fylkesting i henholdsvis tolv og fjorten år.

Almlid har de senere år også hatt en rekke styreverv i blant annet Nord-Trøndelag elektrisitetsverk, ENFO og Mid-Gas. I juni 2011 ble han utnevnt til styreleder i Statnett.

Per Hjorth

Nestleder

Valgt i 2008, nestleder fra 2012

Per Hjorth er administrerende direktør i Newsec AS, som driver rådgivning og megling innenfor næringsseiendom. Hjorth har også flere styreverv. Han har hatt flere lederstillinger i industri, finans og i energibransjen, blant annet som administrerende direktør i Nord Pool ASA frem til 2000. Hjorth er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI og har sittet i Statnetts styre siden 2008. I 2012 ble han valgt til nestleder.

Maria Sandsmark

Styremedlem

Valgt i 2013

Maria Sandsmark er dr. polit. og forsker med ansvar for samfunnsøkonomiske analyser ved Møreforskning Molde AS. Hun har vært konsulent i ECON analyse med utredningsansvar for samfunnsøkonomiske problemstillinger relatert til deregulerte kraftmarkeder for nasjonale og internasjonale kraftmarkedsaktører. Sandsmark har vært medlem av et regjeringsoppnevnt ekspertutvalg for gjennomgang av rammeverket for samfunnsøkonomiske analyser.

Egil Gjesteland

Styremedlem

Valgt i 2012

Egil Gjesteland er prosjektdirektør for prosjektet Gassco Emden i tillegg til at han driver et konsultentselskap innen olje- og gassnæringen, Gjesteland Consulting AS. Han er utdannet sivilingeniør ved NTH, har arbeidet for Statoil i Abu Dhabi og vært IT- og prosjektleder for en rekke olje- og gassprosjekter i regi av Statoil. Gjesteland var prosjektdirektør for Snøhvit-utbyggingen på Tromsøflaket over en fireårsperiode. Gjesteland har også vært foreleser på BIs MBA program og ved UC Berkeley.

Synne Homble

Styremedlem

Valgt i 2013

Synne Homble er konserndirektør i Cermaq ASA, med ansvar for juridiske forhold, kommunikasjon, HR, samfunnsansvar og bærekraftrapportering. Hun har vært ansatt i Cermaq siden 2006 og innehatt ulike ledende stillinger. Før det var hun advokat i advokatfirmaet Wikborg Rein fra 1998-2006. Homble er Cand. jur fra Universitetet i Oslo med spesialfag fra Hamline School of Law i USA.

Kirsten Indgjerd Værdal

Styremedlem

Valgt i 2009

Kirsten Værdal har siden 2007 vært landbruksdirektør hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Hun har tidligere hatt lederstillinger i næringsmiddelsektoren og landbruk. Værdal har bred styreefaring fra organisasjoner, samt offentlig og privat sektor. Værdal er agronom og har også økonomi- og ledelsesutdanning.

Kjerstin Bakke

Styremedlem, ansattes representant

Valgt i 2010

Kjerstin Bakke er avdelingsleder i divisjon Nettdrift med ansvar for stasjonsdriften i Sør-Norge. Hun har i tillegg ansvaret som administrerende direktør i Lyse Sentralnett AS, et datterselskap i Statnett-konsernet siden 3. februar 2014. Bakke har jobbet i Statnett siden 1994 og har hatt en rekke lederstillinger. Hun er sivilingeniør i elkraftteknikk fra NTNU.

Steinar Jøråndstad

Styremedlem, ansattes representant

Valgt i 2004

Steinar Jøråndstad er energitekniker i Statnett, der han også leder EL&ITs landsdekkende fagforening og sitter i arbeidsmiljøutvalget. Jøråndstad, som startet som lærling i 1981, har tidligere vært Statnetts hovedverneombud. Han er også medlem av Vågå kommunestyre og formannskap.

Pål Erland Opgård

Styremedlem, ansattes representant

Valgt i 2010

Pål Erland Opgård ble ansatt i Statnett i 1995, og har siden starten vært ansatt i avdeling Regionsentral Nord i Alta. Opgård er utdannet ingeniør fra Narvik Ingeniørhøgskole. Han ble i 2010 leder for NITOs konserngruppe i Statnett, hvor han har vært styremedlem siden 1999.

Totalresultatregnskap

Morselskap		(Beløp i mill. kr)	Note	Konsern	
2012*	2013			2013	2012*
		Driftsinntekter			
5 090	4 403	Driftsinntekter regulert virksomhet	2	4 403	5 090
208	167	Andre driftsinntekter	2	158	244
5 298	4 570	Sum driftsinntekter		4 561	5 334
		Driftskostnader			
505	569	Systemtjenester	3	569	505
591	698	Overføringstap	3	698	591
795	771	Lønns- og personalkostnader	4,5,14	779	802
814	1 017	Av- og nedskrivning varige driftsmidler	6,7	1 048	827
1 145	1 196	Andre driftskostnader	18	1 121	1 176
3 850	4 251	Sum driftskostnader		4 215	3 901
1 448	319	Driftsresultat		346	1 433
-	-	Inntekt i tilknyttede selskaper	12,13	10	9
105	109	Finansinntekter	8	126	95
376	414	Finanskostnader	8	393	375
1 177	14	Resultat før skattekostnad		89	1 162
328	2	Skattekostnad	11	7	325
849	12	Årsresultat		82	837
		Øvrige resultatelementer			
-	1	Endringer i virkelig verdi for investeringer holdt for salg		1	-
-58	33	Endringer i virkelig verdi for kontantstrømsikringer		33	-58
16	-10	Skatteeffekt	11	-10	16
-42	24	Øvrige resultatelementer som resirkuleres gjennom resultatet i senere perioder		24	-42
627	60	Endringer i estimatavvik på pensjonsforpliktelser	5	60	627
-175	-16	Skatteeffekt	5,11	-16	-175
452	44	Øvrige resultatelementer som ikke resirkuleres gjennom resultatet i senere perioder		44	452
410	68	Sum øvrige resultatelementer		68	410
1 259	80	Totalresultat		150	1 247

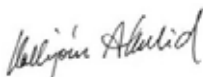
* Som følge av implementeringen av endringene i IAS 19 Ytelser til ansatte og endret basis for beregning av pensjonsforpliktelser og - kostnader er regnskapstallene for 2012 omarbeidet. Se oppstillingen av endringer i egenkapital og note 5 Pensjoner og pensjonsforpliktelser.

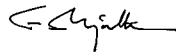
Balanse

Morselskap			Konsern				
01.01.2012*	31.12.2012*	31.12.2013	(Beløp i mill. kr)	Note	31.12.2013	31.12.2012*	01.01.2012*
EIENDELER							
Immaterielle eiendeler							
-	-	-	Goodwill		53	53	53
18	72	157	Andre immaterielle eiendeler	6	170	85	31
18	72	157	Sum immaterielle eiendeler		223	138	84
Anleggsmidler							
17 134	17 549	21 176	Varige driftsmidler	6	21 472	17 805	17 378
2 437	4 277	6 020	Anlegg under utførelse	7	6 020	4 277	2 437
267	272	788	Investering i datterselskaper	12	-	-	-
36	36	53	Investeringer i tilknyttet selskap	12	81	54	54
1 390	1 417	1 301	Finansielle anleggsmidler	9,10	1 161	1 242	1 188
21 264	23 551	29 338	Sum anleggsmidler		28 734	23 378	21 057
Omløpsmidler							
1 186	1 064	1 109	Kunde- og andre kortsiktige fordringer	9,10,13	1 080	976	1 138
-	-	3 250	Krav på besluttet, ikke registrert innskuddskapital	20	3 250	-	-
272	327	311	Markedsbaserte verdipapirer	9,10	640	668	600
917	561	873	Betalingsmidler	9	970	634	1 002
2 375	1 952	5 543	Sum omløpsmidler		5 940	2 278	2 740
23 657	25 575	35 038	Sum eiendeler		34 897	25 794	23 881
EGENKAPITAL OG GJELD							
Egenkapital							
2 700	2 700	2 700	Innskuddskapital		2 700	2 700	2 700
-	-	3 250	Besluttet, ikke registrert innskuddskapital	20	3 250	-	-
4 734	5 876	5 839	Opptjent annen egenkapital		6 185	6 152	5 022
7 434	8 576	11 789	Sum egenkapital		12 135	8 852	7 722
Langsiktig gjeld							
127	402	420	Utsatt skatt	11	557	465	190
1 123	550	485	Pensjonsforpliktelser	5	486	551	1 124
66	74	255	Andre forpliktelser		255	75	66
11 110	12 623	17 441	Langsiktig rentebærende gjeld	9,10,16	17 441	12 484	10 974
12 426	13 649	18 601	Sum langsiktig gjeld		18 739	13 575	12 354
Kortsiktig gjeld							
2 302	1 906	3 160	Kortsiktig rentebærende gjeld	9,10	2 468	1 906	2 302
1 224	1 234	1 488	Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	9,10	1 555	1 251	1 232
271	210	-	Betalbar skatt	11		210	271
3 797	3 350	4 648	Sum kortsiktig gjeld		4 023	3 367	3 805
23 657	25 575	35 038	Sum egenkapital og gjeld		34 897	25 794	23 881

* Som følge av implementeringen av av endringene i IAS 19 Ytelser til ansatte og endret basis for beregning av pensjonsforpliktelser og - kostnader er regnskapstallene for 2012 omarbeidet. Se oppstillingen av endringer i egenkapital og note 5 Pensjoner og pensjonsforpliktelser.

Oslo, 27. mars 2014, Styret i Statnett SF

Kolbjørn Almid
Styrets leder

Per Hjorth
Nestleder

Maria Sandmark
Styremedlem

Egil Gjesteland
Styremedlem

Synne Larsen Homble
Styremedlem

Kirsten Indgjerd Værdal
Styremedlem

Pål Erland Opgård
Ansattes representant

Steinar Jørnandstad
Ansattes representant

Kjerstin Bakke
Ansattes representant

Auke Lont
Konsernsjef

Oppstilling av endringer i egenkapital

Morselskap

Konsern

Innskutt kapital	Besluttet ikke registrert innskuddskapital	Øvrige poster	Opptjent annen egenkapital	Sum egenkapital	(Beløp i mill. kr)	Sum egenkapital	Opptjent annen egenkapital	Øvrige poster	Besluttet ikke registrert innskuddskapital	Innskutt kapital
Egenkapital 31.12.2011 i henhold til avlagt regnskap 2011										
2 700	-	-40	5 329	7 989		8 277	5 616	-39	-	2 700
-	-	-	-555	-555	Implementeringseffekt IAS 19R	-555	-555	-	-	-
2 700	-	-40	4 774	7 434	01.01.2012	7 722	5 061	-39	-	2 700
-	-	-	849	849	Årsresultat	837	837	-	-	-
-	-	-42	452	410	Øvrige resultatelementer	410	452	-42	-	-
-	-	-	-117	-117	Vedtatt utbytte	-117	-117	-	-	-
2 700	-	-82	5 958	8 576	31.12.2012	8 852	6 233	-81	-	2 700
Egenkapital 31.12.2012, i henhold til avlagt regnskap 2012										
2 700	-	-82	6 061	8 679		8 955	6 336	-81	-	2 700
-	-	-	-103	-103	Egenkapitaleffekt av IAS 19R	-103	-103	-	-	-
2 700	-	-82	5 958	8 576	01.01.2013	8 852	6 233	-81	-	2 700
-	-	-	12	12	Årsresultat	82	82	-	-	-
-	-	24	44	68	Øvrige resultatelementer	68	44	24	-	-
-	-	-	-117	-117	Vedtatt utbytte	-117	-117	-	-	-
-	3 250	-	-	3 250	Besluttet, ikke registrert innskuddskapital	3 250	-	-	3 250	-
2 700	3 250	-58	5 897	11 789	31.12.2013	12 135	6 242	-57	3 250	2 700

Kontantstrømoppstilling

Morselskap		(Beløp i mill. kr)	Note	Konsern	
2012	2013			2013	2012
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
1 177	14	Resultat før skattekostnad		89	1 162
3	-3	Tap/ gevinst(-) ved salg av anleggsmidler	6	-3	3
814	1 017	Ordinære avskrivninger og nedskrivninger	6,7	1 048	827
-271	-210	Betalte skatter	11	-210	-271
279	276	Resultatførte renter	8	268	273
34	38	Mottatte renter	8	45	43
-329	-257	Betalte renter, eksklusiv byggelånsrenter	8	-257	-329
47	175	Endring i kundefordringer/leverandørgjeld	9	144	65
-366	158	Endring i andre tidsavgrensningsposter	9	190	-338
-	-	Resultat selskap konsolidert etter egenkapitalmetoden	12	-10	-9
1 388	1 208	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		1 304	1 426
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter					
52	13	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	6	14	52
-3 027	-5 515	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler, andre immaterielle eiendeler og anlegg under utførelse	6,7	-5 546	-3 049
-103	-158	Utbetalte byggelånsrenter	8	-158	-103
-	-491	Utbetalinger ved kjøp av datterselskap	12	-491	-
-	28	Endring i investering i datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	12	-20	-
15	15	Endring i kortsiktige lånefordringer	9	-	-
35	4	Mottatt utbytte	8,12	4	15
-3 028	-6 104	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-6 197	-3 085
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
5 903	8 195	Innbetalinger ved opptak av ny rentebærende gjeld	9	8 195	5 903
-4 439	-2 882	Utbetalinger ved nedbetaling av rentebærende gjeld	9	-2 883	-4 439
112	129	Innbetalinger ved salg av markedsbaserte verdipapirer	9	310	220
-169	-117	Utbetalinger ved kjøp av markedsbaserte verdipapirer	9	-276	-276
-123	-117	Utbetalinger av utbytte og konsernbidrag		-117	-117
1 284	5 208	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		5 229	1 291
-356	312	Netto kontantstrøm for perioden		336	-368
917	561	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	9	634	1 002
561	873	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	9	970	634

Inkludert i kontanter og kontantekvivalenter pr 31. desember 2013 er bundne midler med 103 millioner kroner i morselskapet og med 104 millioner kroner i konsernet.

Ubenyttet trekkrettighet på 3 500 millioner kroner per 31. desember 2013 er ikke inkludert i kontanter og kontantekvivalenter ovenfor.

Utbetaling av byggelånsrenter klassifiseres som kontantstrøm fra investeringsaktivitet, og presenteres på egen linje fra og med året 2013. Sammenlikningstallene er omarbeidet.

Noter

NOTE 1	REGNSKAPSPRINSIPPER	73
NOTE 2	DRIFTSINNEKTER	86
NOTE 3	SYSTEMTJENETER OG OVERFØRINGSTAP	89
NOTE 4	LØNNS- OG PERSONALKOSTNADER	90
NOTE 5	PENSJONER OG PENSJONSFORPLIKTELSER	91
NOTE 6	VARIGE DRIFTSMIDLER	97
NOTE 7	ANLEGG UNDER UTFØRELSE	99
NOTE 8	FINANSPOSTER – RESULTAT	100
NOTE 9	FINANSPOSTER – BALANSE	100
NOTE 10	FINANSIELL RISIKOS STYRING	108
NOTE 11	SKATTER	113
NOTE 12	INVESTERINGER I DATTERSELSKAP, FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET OG TILKNYTTETE SELSKAPER	115
NOTE 13	NÆRSTÅENDE PARTER	116
NOTE 14	YTELSER TIL LEDELSEN	119
NOTE 15	HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN	122
NOTE 16	PANTSTILLELSER, GARANTISVAR	122
NOTE 17	TVISTESAKER	122
NOTE 18	ANDRE DRIFTSKOSTNADER	123
NOTE 19	SAMMENLIGNINGSTALL FOR STATNETT KONSERN	124
NOTE 20	BESLUTTET, IKKE REGISTRERT INNSKUDDSKAPITAL	126
NOTE 21	NYE OG ENDREDE REGNSKAPSSTANDARDER	126

Noter

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Generelt

Statnett SF (morselskapet) er et norsk statsforetak som ble stiftet 20. desember 1991. Staten ved Olje- og energidepartementet er eiere. Foretaket har utstedt obligasjonslån som er notert på Oslo børs. Hovedkontoret har adresse Nydalen allé 33, 0423 Oslo.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskap

Konsernregnskapet og selskapsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med gjeldende International Financial Reporting Standards (IFRS), slik de er godkjent av EU.

Referanser til "IFRS" skal heretter bety referanser til IFRS-standardene som er godkjent av EU.

Regnskapene er utarbeidet basert på historisk kost-prinsippet, med følgende unntak:

- Alle derivater, alle finansielle eiendeler og forpliktelser klassifisert som "virkelig verdi over resultatet" eller "tilgjengelig for salg", bokføres til virkelig verdi.
- Bokført verdi på eiendeler og gjeld som er sikret, justeres for å registrere endringer i virkelig verdi som følge av sikringen.
- Eiendeler blir vurdert ved hver rapporteringsdato med tanke på verdifall. Hvis gjenvinnbart beløp på eiendelen er lavere enn bokført verdi, blir eiendelen nedskrevet til gjenvinnbart beløp.

Sammenligningstall i balansen og totalresultatregnskapet

Som følge av at Statnett har implementert endringer i IAS 19 Ytelser til ansatte, presenteres det en tredje balanseoppstilling ved begynnelsen av året 2012. Balansen og totalresultatregnskapet for 2012 er omarbeidet.

Nye regnskapsstandarder

Nedenfor er listet opp nye/reviderte/tillegg til standarder og fortolkninger som pr 31. desember 2013 hadde trådt i kraft for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2013. Kun forhold som antas å være relevante for Statnett, er inkludert.

IAS 1 – Amendment: Presentation of items of Other Comprehensive Income

Endringen i IAS 1 medfører at foretakene skal gruppere poster under "Øvrige resultatелеmenter" (Other Comprehensive Income (OCI)), basert på om postene i senere perioder kan reklassifiseres over resultatet.

IFRS 13 - Fair Value Measurement

IFRS 13 konsoliderer og klargjør veiledningen for hvordan man skal måle virkelig verdi. En rekke standarder krever eller tillater at foretak måler eller tilleggsopplyser om virkelig verdi for eiendeler, forpliktelser eller egenkapitalinstrumenter. Før utgivelsen av IFRS 13 var det begrenset med veiledningen i hvordan å måle virkelig verdi, og i enkelte tilfeller var ikke veiledningen ensartet.

Viktige regnskapsestimer og forutsetninger

Utarbeidelse av finansregnskap i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimer og tar forutsetninger som påvirker anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette påvirker regnskapsførte beløp for eiendeler og gjeld på balansedagen, samt rapportering av betingede eiendeler og forpliktelser, og rapporterte inntekter og kostnader i perioden.

Enkelte beløp som påvirker Statnetts regnskap, må estimeres. Det krever at Statnett må ta forutsetninger med hensyn til verdier eller usikre forhold på tidspunktet for utarbeidelse av regnskapet. Sentrale regnskapsestimer er estimer som er viktig for presentasjonen av konsernets økonomiske stilling og resultater, og som krever ledelsens subjektive og komplekse vurderinger, ofte som følge av behovet for å lage estimer om forhold som er beheftet med usikkerhet. Statnett vurderer slike estimer løpende ut fra historiske resultater og erfaringer, konsultasjoner med eksperter, trender, prognoser og andre metoder som Statnett anser som rimelige i de enkelte tilfeller.

Avsetning for forpliktelser knyttet til tvister og rettslige krav innregnes når konsernet, som følge av en tidligere hendelse, har en eksisterende juridisk eller selvpålagt forpliktelse. Videre må beløpet kunne estimeres pålitelig, og det må være sannsynlig at forpliktelsen vil bli gjort opp. Avsetningene måles til ledelsens beste estimat på balansedagen.

Forsikringskrav er å anse som en betinget eiendel, og inntektsføring skjer først når inntekten er så godt som sikker. Forsikringskrav i forbindelse med utbyggingsprosjekter der merkostnader knyttet til reparasjon av skader utgjør en del av kostprisen på anlegget, og det ikke er grunnlag for nedskrivning, føres som en reduksjon av anskaffelseskosten på prosjektet. Reduksjon av kostpris med forsikringskrav forutsetter at forsikringsselskapet har erkjent skaden, og at beløpet kan estimeres pålitelig.

Vesentlige poster knyttet til bruk av estimer for Statnett er relatert til:

(Beløp i mill. kr)

Regnskapspost	Note	Estimat/forutsetninger	Konsern Bokført verdi
Andre immaterielle eiendeler	6	Estimat på gjenvinnbart beløp og gjenværende utnyttbar levetid	170
Varige driftsmidler	6	Estimat på gjenvinnbart beløp og gjenværende utnyttbar levetid	21 242
Pensjonsforpliktelser	5	Økonomiske og demografiske forutsetninger	486
Fjerningsforpliktelser		Estimat på kostnad for fjerning, tidspunkt for fjerning og prisstigning frem til fjerning	251

Avskrivninger / Amortisering

Varige driftsmidler

Avskrivninger er basert på ledelsens vurdering av utnyttbar levetid for varige driftsmidler. Vurderingene kan endres med bakgrunn i blant annet teknologisk utvikling og historisk erfaring. Dette kan medføre endringer i estimert utnyttbar levetid og dermed avskrivninger. Teknologisk utvikling er vanskelig å forutse, og Statnetts syn på hvor hurtig endringene vil komme, kan endres over tid. Hvis forventningene endres vesentlig, vil avskrivningene justeres med effekt på fremtidige perioder. Det henvises til nærmere omtale under "Varige driftsmidler" lenger bak.

Goodwill og andre immaterielle eiendeler

Goodwill som oppstår i en virksomhetssammenslutning, amortiseres ikke. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid amortiseres over utnyttbar levetid. Utnyttbar levetid vurderes minst én gang i året. Immaterielle eiendeler amortiseres lineært siden dette best reflekterer forbruket av eiendelene.

Nedskrivninger

Varige driftsmidler

Statnett har foretatt betydelige investeringer i varige driftsmidler. Disse verdivurderes når det foreligger indikasjoner på verdifall. Varige driftsmidler i morselskapet anses som én kontantgenererende enhet og vurderes samlet siden Statnett SF har én samlet inntektsramme. I datterselskaper vurderes hvert driftsmiddel individuelt.

Fremover vil det bli foretatt betydelige investeringer. I stor grad skjer det via egenregiprojekter som balanseføres som anlegg under utførelse inntil driftsmidlet er klart til bruk. Prosjekter under utførelse verdivurderes per prosjekt ved indikasjoner på verdifall.

Estimater av gjenvinnbare beløp av eiendeler må delvis baseres på ledelsens vurderinger, herunder beregning av eiendelenes inntektsgenererende kapasitet og sannsynlighet for konsesjoner ved utbyggingsprosjekter. Endringer i omstendighetene og i ledelsens forutsetninger kan føre til nedskrivninger i de aktuelle perioder.

Goodwill

Goodwill vurderes for nedskrivning årlig, eller oftere ved indikasjoner på verdifall, basert på den kontantgenererende enheten som goodwill er tilordnet til. Hvis det gjenvinnbare beløpet (det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi) av den kontantgenererende enheten er lavere enn regnskapsført verdi, reduserer nedskrivningene først regnskapsført verdi av eventuell goodwill og deretter regnskapsført verdi av enhetens øvrige eiendeler forholdsmessig basert på regnskapsført verdi av de enkelte eiendelene i enheten. Regnskapsført verdi av individuelle eiendeler reduseres ikke under gjenvinnbart beløp eller null. Nedskrivninger av goodwill kan ikke reverseres i en senere periode hvis den virkelige verdien av den kontantgenererende enheten øker. Eventuelt verdifall innregnes som en del av nedskrivninger i resultatregnskapet.

Andre immaterielle eiendeler

Ved hvert rapporteringstidspunkt vurderer konsernet om det foreligger indikasjoner på verdifall for immaterielle eiendeler. Hvis det foreligger indikasjoner på verdifall, estimeres det gjenvinnbare beløpet for eiendelene for å vurdere eventuell nedskrivning.

Pensjonskostnader, pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler

Fra 1. januar 2013 implementerte konsernet endringene i IAS 19 Ytelser til ansatte (vedtatt av EU i juni 2012) ("IAS 19R") og endret basis for beregning av pensjonsforpliktelser og -kostnader. Konsernet har tidligere benyttet korridormetoden for regnskapsføring av uamortiserte estimatavvik. Etter IAS 19R er korridormetoden er ikke lenger tillatt, og alle estimatavvik skal føres over øvrige resultatelementer i totalresultatregnskapet. Det vises til oppstilling av endringer i egenkapital og note 5 Pensjoner og pensjonsforpliktelser.

Beregning av pensjonskostnader og netto pensjonsforpliktelser (forskjellen mellom pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler) foretas på grunnlag av en rekke estimater og forutsetninger. Alle estimatavvik skal føres over øvrige resultatelementer i totalresultatregnskapet.

Konsolideringsprinsipper

Konsoliderte selskaper

Konsernregnskapet omfatter Statnett SF og datterselskaper der Statnett SF har kontroll. Normalt vil dette være selskaper der Statnett SF enten direkte eller indirekte via datterselskaper eier mer enn 50 prosent av de stemmeberettigede aksjene.

Konsernregnskapet er utarbeidet med ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner og andre hendelser under like forutsetninger. Klassifiseringen av poster i resultat og balanse er gjennomført etter ensartede definisjoner. Utarbeidelse av konsernregnskapet skjer etter oppkjøpsmetoden og viser konsernet som om det var én enhet. I konsernregnskapet er alle mellomværender og interne transaksjoner mellom selskaper innenfor konsernet eliminert.

Kostprisen på aksjer i datterselskaper er eliminert mot egenkapitalen på oppkjøpstidspunktet. Merverdier utover den underliggende egenkapital i datterselskaper fordeles til de eiendeler og gjeldsposter som merverdien kan knyttes til. Den del av kostprisen som ikke kan tilskrives bestemte eiendeler, representerer goodwill.

Statnett SFs Pensjonskasse er ikke en del av konsernet. Innskutt egenkapital i pensjonskassen er vurdert til virkelig verdi, og klassifisert som finansielt anleggsmiddel.

Investering i felleskontrollert virksomhet

Som felleskontrollert virksomhet defineres selskap hvor det foreligger kontraktmessig avtale som gir felles kontroll sammen med en eller flere parter. Resultat, eiendeler og gjeld i felleskontrollert selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Dette innebærer at konsernets andel av årets resultat etter skatt og avskrivninger på eventuelle merverdier resultatføres på egen linje i resultatregnskapet mellom driftsresultat og finansposter. Regnskapet i det felleskontrollerte selskap er omarbeidet i henhold til IFRS. I konsernbalansen presenteres eierandel i felleskontrollert selskap som finansielle anleggsmidler til opprinnelig kostpris med tillegg av akkumulerte resultatandeler og fradrag for utbytte.

Investering i tilknyttet selskap

Tilknyttet selskap er enhet hvor konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll over den finansielle og operasjonelle styringen. Normalt vil dette være selskaper hvor konsernet eier mellom 20 og 50 prosent av de stemmeberettigede aksjene. Resultat, eiendeler og gjeld i tilknyttet selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Dette innebærer at konsernets andel av årets resultat etter skatt og avskrivninger på eventuelle merverdier resultatføres på egen linje i resultatregnskapet mellom driftsresultat og finansposter. Regnskapet i det tilknyttede selskap er omarbeidet i henhold til IFRS. I konsernbalansen står eierandel i tilknyttet selskap oppført som finansielle anleggsmidler til opprinnelig kostpris med tillegg av akkumulerte resultatandeler og fradrag for utbytte.

Kjøp/salg av datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttede selskaper

Ved kjøp og salg av datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttede selskaper er disse inkludert i konsernregnskapet for den del av året de har vært del av eller tilknyttet konsernet.

Investering i andre selskaper

Investering i selskaper hvor konsernet eier mindre enn 20 prosent av den stemmeberettigede aksjekapital, klassifiseres som "tilgjengelig for salg" og balanseføres til virkelig verdi dersom virkelig verdi kan måles pålitelig. Verdiendring føres under øvrige resultatelementer i totalresultatoppstillingen.

Investering i datterselskaper, felleskontrollert virksomhet og tilknyttet selskap i Statnett SF (selskapsregnskapet)

Investeringer i datterselskaper, felleskontrollert selskap og tilknyttet selskap behandles etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Avgitt konsernbidrag (netto etter skatt) tillegges kostpris på investering i datterselskap. Mottatt konsernbidrag og utbytte resultatføres som finansinntekt i den grad utbytte og konsernbidrag ligger innenfor opptjente resultater i eierperioden. Utbytte utover opptjente resultater i eierperioden behandles som reduksjon av aksjeinvesteringen. Konsernbidrag og utbytte regnskapsføres i det året det er vedtatt.

Virksomhetssammenslutninger

Virksomhetssammenslutninger innregnes i henhold til oppkjøpsmetoden. Anskaffelseskost er summen av virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet av eiendeler som overdras, gjeld som pådras eller overtas som vederlag for kontroll av den oppkjøpte virksomheten, samt kostnader som kan henføres direkte til virksomhetssammenslutninger.

Den kjøpte virksomhetens identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser som tilfredsstillende vilkårene for regnskapsføring under IFRS 3, innregnes til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Goodwill som oppstår ved oppkjøp, innregnes som en eiendel målt til overskytende av totalt overført vederlag og verdi av minoritetsinteresser i oppkjøpt selskap utover nettoverdi av oppkjøpte identifiserbare eiendeler og overtatte forpliktelser. Hvis konsernets andel av netto virkelig verdi av den kjøpte virksomhetens identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser etter revurdering overstiger totalt vederlag, innregnes det overskytende beløpet i resultatregnskapet umiddelbart.

Segmentrapportering

Selskapet har identifisert sitt rapporteringssegment basert på hvilken risiko og avkastning som påvirker virksomheten. Basert på IFRS sin definisjon er det foretakets vurdering at man kun har ett segment. Virksomheten følges opp som ett geografisk segment. Datterselskaper kvalifiserer heller ikke som særskilte rapporteringspliktige virksomhetssegmenter etter kriterier i IFRS. Selskapet og konsernet rapporteres som ett virksomhetssegment.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstilling er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter inkluderer kontanter i kasse og bankbeholdning. Kontantekvivalenter er kortsiktig likvide investeringer som omgående kan konverteres til kontanter med et kjent beløp, og med maksimal løpetid på tre måneder.

Prinsipper for inntektsføring

Driftsinntekter måles til virkelig verdi og inntektsføres når de er opptjent, netto etter offentlige avgifter. Driftsinntekter rapporteres brutto. I de tilfeller hvor Statnett primært opptrer som avregningsfunksjon knyttet til fellesnett og krafthandel, rapporteres dette netto.

Renteinntekter inntektsføres over tid når de opptjenes. Utbytte fra investeringer inntektsføres når utbyttet er vedtatt.

Tillatt inntekt, tariff og mer-/mindreinntekt

Generelt

Statnett er operatør av sentralnettet og to regionale fellesnett. Som operatør er Statnett ansvarlig for å fastsette årlige tariff i det enkelte fellesnett. Sentralnettet er et fellesnett. I et regnskapsår vil faktisk inntekt avvike fra regulert inntekt.

Tillatt inntekt – monopolvirksomhet

Statnett eier overføringsanlegg og er systemansvarlig nettselskap. Denne virksomheten er monopolregulert. Det innebærer at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) årlig setter en grense, tillatt inntekt, for hvor store inntekter Statnett kan ha. Grunnlaget for Statnetts tillatte inntekter er inntektsrammen. Inntektsramme baseres på kostnader, inkludert kapitalkostnader, to år tilbake i tid. Videre er systemdriftskostnader inkludert. Inntektsrammen til Statnett normeres for at foretaket skal ha incentiver til effektiv drift. Utover inntektsrammen består Statnetts tillatte inntekt av følgende tillegg; Faktisk eiendomsskatt, transittkostnad og tillegg for investeringer. Tillegg for investeringer skal sørge for at årets investeringer reflekteres i tillatt inntekt fra det året investeringen settes i drift. Statnetts tillatte inntekt justeres også for avbrudd gjennom KILE (kvalitetsjustert inntektsramme ved ikke levert energi).

Det kan være usikkerhet knyttet til verdsettelsen av de enkelte beløp som inngår i tillatt inntekt.

Økte inntekter som følge av forhold som krever søknader om justering av inntektsrammer eller forklaring av forskrifter som er søkt avklart med NVE, er kun tatt med i regnskapet i den utstrekning det vurderes som så godt som sikkert at inntekten vil bli en realitet.

Inntektsramme overføringstap

Inntekter

Overføringstapet i regional- og sentralnettet er en del av Statnetts inntektsramme. Bokført inntektsramme for overføringstap i regnskapsåret består av faktisk målt tap i MWh to år tilbake i tid verdsatt til en regulert referansepris basert på elspotpris i regnskapsåret.

Avvik mellom inntektsramme for overføringstap og faktiske kostnader for kjøp av overføringstap i regnskapsåret er i henhold til retningslinjene fordelt mellom netteierne i det enkelte fellesnett Statnett er operatør for.

Overføringstap

Overføringstap oppstår som følge av målt avvik mellom innmating og uttak av kraft i nett. Tapets størrelse vil blant annet variere med temperatur, belastning i nettet og kraftpris. Faktisk tap i regnskapsåret er kjøpt eksternt til spotpris. Tap ved transport av kraft i sentralnettet og de regionale fellesnett dekkes av nettets operatør og rapporteres i regnskapslinjen "overføringstap".

Tariffing og årets mer-/mindreinntekt

Tariffinntekter

Statnett har som operatør for sentralnettet og to felles regionalnett ansvar for å fakturere brukerne for de tjenestene de mottar. Faktureringen skjer på grunnlag av en tariffmodell som er i henhold til retningslinjer gitt av NVE. Prissystemet består av faste ledd og variable ledd; energiledd. Faste ledd faktureres jevnt over året, mens energileddet faktureres i takt med kundens målte innmating og uttak fra nettet.

Mer-/mindreinntekt

Årets tariff fastsettes med henblikk på at mer-/mindreinntekt skal utjevnes over tid. Tariffen fastsettes i september året før regnskapsåret. Statnett har etablert en strategi for justering av tariffgrunnlag inkludert utjevning av akkumulert mer-/mindreinntekt. Enkelte størrelser og parametre, inklusiv kraftpris, som inngår i beregningsgrunnlaget for årets tillatte inntekt, baseres på estimater. Det vil oppstå avvik mellom tarifferte inntekter og tillatt inntekt. Dette fremgår i note 2.

Renteberegning av mer-/mindreinntekt

Akkumulert mer-/mindreinntekt renteberegnes, i henhold til regler gitt av NVE, med Norges Banks foliorente for regnskapsåret. Rentebeløpet er inkludert i saldo for akkumulert mer-/mindreinntekt og kommer til uttrykk i regnskapet ved regulering av fremtidige tariffer. Dette vises i note 2.

Kraftkjøp og -salg

Statnett er systemansvarlig nettselskap (TSO) og avregningsansvarlig for regulerkraftmarkedet. Avregningsansvaret innebærer at Statnett i ettertid sammenstiller målte og avtalte energivolum, beregner avviket, samt foretar det økonomiske oppgjøret mellom aktørene. Oppgjøret er basert på prisene i regulerkraftmarkedet. Kjøp og salg av regulerkraft skal balansere. Statnett mottar et gebyr som dekker kostnadene som avregningsansvarlig. Skjer reguleringen over landegrensler i Norden, vil det oppstå en marginal prisdifferanse basert på gjennomsnitt av norsk og utenlandsk regulerkraftpris, som tilfaller/belastes Statnett som systemansvarlig.

Statnett har en egen konsesjon som avregningsansvarlig. I Statnetts regnskap rapporteres denne virksomheten gjennom gebyrinntekter og kostnader knyttet til gjennomføring av avregningsansvaret. Kraftkjøp og -salg nettoføres og kommer derfor ikke til uttrykk i totalresultatregnskapet. Kraftkjøp og -salg resultatføres når det er opptjent/påløpt, det vil si på leveringstidspunktet.

Kundeprosjekter

For prosjekter anvendes løpende inntektsføring basert på måling av estimert virkelig verdi. Dette innebærer at inntektsføringen skjer etter hvert som arbeidet utføres med henvisning til fullføringsgraden. Fullføringsgraden fastsettes på grunnlag av forholdet mellom hittil påløpte utgifter for utført arbeid og de estimerte totale prosjektutgiftene. Inntekter inngår i andre driftsinntekter. Fakturerte og opptjente prosjektinntekter inngår i kundefordringer.

For prosjekter som forventes å gi tap, er hele det forventede tap kostnadsført.

Skatter

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endringene i utsatt skatt/-skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Netto utsatt skatt/-skattefordel er beregnet på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskaps- og skattemessige verdier og ligningsmessig underskudd til fremføring.

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres, er utlignet. Utsatt skattefordel er oppført når det er sannsynlig at selskapet vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd til å nyttiggjøre skattefordelen. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres, er balanseført til nominell verdi og oppført netto i balansen.

Eiendomsskatter resultatføres og betales i regnskapsåret. Disse klassifiseres under andre driftskostnader.

Klassifisering av poster i balansen

En eiendel klassifiseres som kortsiktig (omløpsmiddel) når den er knyttet til varekretsløpet, fordring som tilbakebetales innen ett år samt "eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten". Andre eiendeler er anleggsmidler. Skillet mellom kortsiktig og langsiktig gjeld trekkes ved ett år til forfallstidspunktet. Første års avdrag på langsiktige lån er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Anlegg under utførelse

Anlegg under utførelse balanseføres til anskaffelseskost med fradrag for eventuelle akkumulerte tap ved verdifall. Anlegg under utførelse blir ikke avskrevet.

Utbyggingsprosjekter starter med en mulighets- og alternativsstudie. Balanseføring starter når konklusjonen fra studien foreligger, og hovedkonsept for utbyggingen er valgt. På dette tidspunktet er konsesjon ikke oppnådd, og endelig investeringsbeslutning er ikke fattet. Erfaringer i Statnett viser at det er overveiende sannsynlig at prosjektet blir gjennomført hvis det først er valgt et hovedkonsept for utbyggingen.

Det vurderes løpende om konsesjonsforhold eller andre årsaker betinger hel eller delvis nedskrivning av påløpte prosjektkostnader. Nedskrivninger reverseres dersom grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Renter i byggeperioden

Låneutgifter knyttet til egne anlegg under utførelse, balanseføres. Rentene beregnes ut fra en gjennomsnittlig innlånsrente og investeringens omfang, da finansieringen ikke er identifisert spesifikt til det enkelte prosjekt. Renter resultatføres gjennom avskrivninger basert på tilhørende eiendels forventede økonomiske levetid.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er balanseført til kostpris med fratrukk for akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Avskrivningene reduserer balanseført verdi av varige driftsmidler, eksklusive tomter, til estimert restverdi ved utløpet av estimert utnyttbar levetid. Ordinære lineære avskrivninger er foretatt fra det tidspunkt driftsmidlet var klart til bruk og beregnes ut fra estimert utnyttbar levetid. Tilsvarende gjelder også driftsmidler anskaffet fra andre netteiere. Det foretas dekomponering av kostprisen når driftsmidlet består av komponenter med ulik utnyttbar levetid.

Estimert utnyttbar levetid, avskrivningsmetode og restverdi vurderes en gang per år. Verddivurderinger skjer når det foreligger indikasjoner på verdifall. Varige driftsmidler i morselskapet anses som én kontantgenererende enhet og vurderes samlet da Statnett SF har en samlet inntektsramme. I datterselskaper vurderes hvert driftsmiddel individuelt. Restverdien anslås til null ved utløp av utnyttbar levetid for de fleste eiendeler.

Gevinst eller tap ved salg eller utrangering av varige driftsmidler beregnes som differansen mellom salgsinntekt og driftsmidlets balanseførte verdi. Gevinst/tap ved salg resultatføres som annen driftsinntekt/-kostnad. Tap ved utrangering resultatføres som av-/nedskrivning.

Erstatninger

Engangserstatninger i forbindelse med grunnverv og lignende inkluderes i kostpris på driftsmidlet. Løpende erstatninger utgjør mindre beløp og resultatføres i det året hvor erstatningen utbetales.

Vedlikehold/påkostning

Vedlikeholdskostnader resultatføres når de er påløpt. Det foretas ikke avsetninger knyttet til periodisk vedlikehold av nettet (transformatorstasjoner eller strømledninger/-kabler). Selv om vedlikeholdet er periodisk for den enkelte transformatorstasjon eller strømledning, anses det ikke periodisk for hele nettet ettersom hele nettet blir sett på som én kontantgenererende enhet. Ved utskifting av driftsmidlet blir eventuell gjenværende regnskapsmessig verdi resultatført som tap ved utrangering.

Kostnader som vesentlig forlenger driftsmidlets utnyttbare levetid og/eller øker kapasiteten, balanseføres.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler som er kjøpt separat, måles ved førstegangs innregning til anskaffelseskost. For immaterielle eiendeler som inngår i en virksomhetssammenslutning, er anskaffelseskost målt til virkelig verdi på transaksjonstidspunktet. I senere perioder regnskapsføres immaterielle eiendeler til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid amortiseres over utnyttbar levetid som vurderes minst en gang i året. Immaterielle eiendeler amortiseres lineært siden dette best reflekterer forbruket av eiendelene.

Goodwill

Goodwill amortiseres ikke. Goodwill genererer ikke kontantstrømmer uavhengig av andre eiendeler eller grupper av eiendeler, og tilordnes til de kontantgenererende enhetene som ventes å dra fordel av synergieffektene av sammenslutningen som var opphavet til goodwill. Kontantgenererende enheter som er tilordnet goodwill, vurderes for nedskrivning årlig, eller oftere hvis det foreligger indikasjoner på verdifall. Hvis det gjenvinnbare beløpet (det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi) av den kontantgenererende enheten er lavere enn bokført verdi, reduserer nedskrivningene først bokført verdi av eventuell goodwill og deretter bokført verdi av enhetens øvrige eiendeler forholdsmessig basert på bokført verdi av de enkelte eiendelene i enheten. Bokført verdi av individuelle eiendeler reduseres ikke under gjenvinnbart beløp eller null. Nedskrivninger av goodwill kan ikke reverseres i en senere periode hvis den virkelige verdien av den kontantgenererende enheten øker. Eventuelt verdifall innregnes som en del av nedskrivninger i resultatregnskapet.

Nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler annet enn goodwill

Ved hvert rapporteringstidspunkt vurderer konsernet om det foreligger indikasjoner på verdifall for varige driftsmidler og immaterielle eiendeler. Hvis det foreligger indikasjoner på verdifall, estimeres det gjenvinnbare beløpet for eiendelene for å vurdere eventuell nedskrivning.

Det gjenvinnbare beløpet er det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Ved vurdering av bruksverdi neddiskonteres estimerte fremtidige kontantstrømmer til nåverdi ved hjelp av en diskonteringsrate før skatt som reflekterer nåværende markedsvurderinger av tidsverdien av penger og risiko som er spesifikk for eiendelen.

Hvis det gjenvinnbare beløpet for et driftsmiddel (eller kontantgenererende enhet) anslås til å være lavere enn bokført verdi, reduseres bokført verdi av driftsmidlet (eller den kontantgenererende enhet) til gjenvinnbart beløp. Hvis et verdifall senere blir reversert, økes regnskapsført verdi av driftsmidlet (den kontantgenererende enhet) til revidert estimat av gjenvinnbart beløp, men begrenset til den verdien som ville vært regnskapsført hvis ikke driftsmidlet (eller den kontantgenererende enhet) hadde vært nedskrevet i tidligere år.

Finansiell leasing

Konsernet som utleier

Finansielle leieavtaler

Leieavtaler hvor leietaker overtar den vesentlige del av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen, er finansielle leieavtaler. Konsernet presenterer utleide eiendeler som fordringer lik nettoinvesteringen i leiekontraktene. Konsernets finansinntekt fastsettes slik at det oppnås konstant avkastning på utestående fordringer over kontraktstiden. Direkte kostnader pådratt i forbindelse med å opprette leiekontrakten er inkludert i fordringen.

Operasjonelle leieavtaler

Konsernet presenterer eiendeler som er utleid, som anleggsmidler i balansen. Leieinntekten inntektsføres lineært over leieperioden. Direkte kostnader pådratt for å etablere den operasjonelle leieavtalen, er tillagt den utleide eiendelens balanseførte verdi, og blir kostnadsført i leieperioden på samme grunnlag som leieinntekten.

Konsernet som leietaker

Finansielle leieavtaler

Leieavtaler hvor konsernet overtar den vesentlige del av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen, er finansielle leieavtaler. Ved leieperiodens begynnelse balanseføres finansielle leieavtaler til et beløp tilsvarende det laveste av virkelig verdi og minsteleiens nåverdi, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Ved beregning av leieavtalens nåverdi benyttes den implisitte rentekostnaden i leiekontrakten dersom det er mulig å beregne denne, i motsatt fall benyttes selskapets marginale lånerente. Direkte utgifter knyttet til etablering av leiekontrakten er inkludert i eiendelens kostpris.

Samme avskrivningstid benyttes som for selskapets øvrige avskrivbare eiendeler. Dersom det ikke foreligger en rimelig sikkerhet for at selskapet vil overta eierskapet ved utløpet av leieperioden, avskrives eiendelen over den korteste av leieavtalens løpetid og for eiendelens estimerte utnyttbare levetid.

Operasjonelle leieavtaler

Leieavtaler hvor det vesentligste av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen, ikke er overført konsernet, er klassifisert som operasjonelle leieavtaler. Leiebetalinger klassifiseres som driftskostnad og resultatføres lineært over kontraktperioden.

Forskning og utvikling

Utgifter til forskning kostnadsføres løpende. Forskning er en intern prosess som ikke gir opphav til selvstendige immaterielle eiendeler som genererer fremtidige økonomiske fordeler.

Utgifter knyttet til utviklingsaktiviteter blir balanseført i den grad produktet eller prosessen er teknisk og kommersielt gjennomførbar og konsernet har tilstrekkelige ressurser til å ferdigstille utviklingen. Utgifter som balanseføres, inkluderer materialkostnader, direkte lønnskostnader og en andel av direkte henførbare fellesutgifter. Balanseførte utviklingskostnader føres i balansen til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger.

Balanseførte utviklingskostnader avskrives lineært over eiendelens estimerte utnyttbare levetid.

Kundefordringer

Kundefordringer regnskapsføres til pålydende fratrukket eventuelle tap ved verdifall.

Betingede eiendeler og forpliktelser

Betingede forpliktelser er ikke regnskapsført i årsregnskapet. Det er opplyst om vesentlige betingede forpliktelser med unntak av betingede forpliktelser hvor sannsynligheten for forpliktelsen er lav.

Betingede eiendeler er ikke regnskapsført i årsregnskapet, men opplyst om dersom det foreligger en viss sannsynlighet for at fordeler vil tilflyte konsernet.

Mer-/mindreinntekter er betingede forpliktelser/eiendeler etter IFRS og balanseføres således ikke.

Utbytte (fra morselskapet)

Avgitt utbytte regnskapsføres i konsernets regnskap i den perioden det blir godkjent i foretaksmøtet. Skjer godkjenning og utbetaling i forskjellige perioder, henføres beløpet til kortsiktig gjeld inntil utbetaling finner sted.

Pensjoner og pensjonsforpliktelser

Konsernets forpliktelser knyttet til pensjonsordninger definert som ytelsesbaserte pensjonsplaner, vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent ved utgangen av rapporteringsperioden. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Akkumulert virkning av estimatendringer og endringer i finansielle og aktuarmessige forutsetninger, aktuarmessig gevinst og tap, føres over øvrige resultatelementer i totalresultatregnskapet. Periodens netto pensjonskostnader presenteres som lønns- og personalkostnader. Konsernet har valgt å presentere netto rentekostnadselement som lønns- og personalkostnader da dette gir best informasjon knyttet til konsernets pensjonskostnader.

Bidrag til innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres når de påløper.

Lån

Rentebærende lån er regnskapsført til mottatte midler, netto etter transaksjonskostnader. Lånene er deretter regnskapsført til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metode, hvor forskjellen mellom netto midler og innløsningsverdi blir resultatført over låneperioden.

Finansielle instrumenter

I overensstemmelse med IAS 39 (Finansielle instrumenter – innregning og måling) er finansielle instrumenter klassifisert i følgende kategorier: virkelig verdi over resultatet, holdt til forfall, tilgjengelig for salg, utlån/fordringer og andre forpliktelser. Førstegangsmåling av finansielle instrumenter gjøres til virkelig verdi på oppgjørsdagen, normalt til transaksjonspris.

- Finansielle eiendeler og forpliktelser som holdes med den intensjon å tjene på kortsiktige fluktasjoner i priser (holdt for handelsformål) eller som regnskapsføres i henhold til virkelig verdiopsjon, er klassifisert som virkelig verdi over resultatet.
- Alle andre finansielle eiendeler, unntatt lån og fordringer utstedt fra selskapet, er klassifisert som tilgjengelig for salg.
- Alle andre finansielle forpliktelser er klassifisert som andre forpliktelser og regnskapsført til amortisert kost.

Gevinst eller tap som følge av endringer i virkelig verdi på finansielle investeringer klassifisert som tilgjengelig for salg blir regnskapsført som øvrig resultatelement inntil investeringen avhendes. Da vil akkumulert gevinst eller tap på det finansielle instrumentet, som tidligere er regnskapsført mot øvrige resultatelementer, bli reversert, og gevinst/tap vil bli resultatført.

Endringer i virkelig verdi på finansielle instrumenter klassifisert som virkelig verdi over resultatet (holdt for handelsformål eller virkelig verdi-opsjon), blir resultatført og presentert i finansinntekter/-kostnader.

Finansielle instrumenter innregnes i balansen når konsernet har blitt part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Finansielle instrumenter fjernes fra balansen når de kontraktsmessige rettene eller pliktene er oppfylt, kansellert, utløpt eller overført. Finansielle instrumenter klassifiseres som langsiktige når forventet realisasjonsdato er mer enn tolv måneder etter balansedagen. Øvrige finansielle instrumenter klassifiseres som kortsiktige.

I overensstemmelse med IAS 32 blir finansielle eiendeler motregnet tilhørende finansielle forpliktelser dersom det foreligger en juridisk håndhevbar rett til å motregne de innregnede beløpene og foretaket har til hensikt å enten gjøre opp eiendel og forpliktelse på netto grunnlag eller å realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen under ett.

Derivater og sikring

Konsernet anvender derivater, slik som fremtidige rentebytteavtaler og valutabytteavtaler, for å sikre sine rente- og valutarisikoer. Slike derivater førstegangsinnregnes til virkelig verdi på datoen for inngåelse av avtalen og måles deretter løpende til virkelig verdi. Derivater regnskapsføres som eiendeler når virkelig verdi er positiv og som gjeld når den virkelige verdi er negativ, så lenge Statnett ikke har rett til og intensjon om å gjøre opp kontraktene netto. Gevinster og tap som følge av endringer i virkelig verdi av derivater som ikke fyller vilkårene for sikringsbokføring, resultatføres.

Derivater som er innebygde i andre finansielle instrumenter eller ikke-finansielle kontrakter, behandles som separate derivater når risikoen og egenskapene deres ikke er nært relatert til kontraktene, og kontraktene ikke regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Ved inngåelsen av et sikringsforhold utpeker og dokumenterer konsernet formelt sikringsforholdet som konsernet vil anvende sikringsregnskapsføring på, samt hvilken risiko som sikres og strategien for sikringen. Dokumentasjonen omfatter identifikasjon av sikringsinstrumentet, objektet eller transaksjonen som sikres, arten av risiko som sikres, og hvordan konsernet vil vurdere sikringsinstrumentets effektivitet i å motvirke eksponeringen for endringer i det sikrede objektets virkelige verdi eller kontantstrømmer som kan henføres til den sikrede risikoen. Slike sikringer forventes å være svært effektive i å motvirke endringer i virkelig verdi eller kontantstrømmer, dvs at sikringseffektiviteten må være forventet å være innenfor intervallet 80-125 prosent. I tillegg må effektiviteten på sikringene kunne måles pålitelig, og vurderes løpende for å avgjøre om de faktisk har vært svært effektive i hele regnskapsperioden de skal dekke.

Sikringer som oppfyller vilkårene for sikringsbokføring, regnskapsføres slik:

Virkelig verdi-sikringer

Virkelig verdi-sikringer er sikring av konsernets eksponering for endringer i den virkelige verdien av en bokført eiendel eller gjeld eller en ikke bokført forpliktelse, eller en identifisert del av slik, som kan henføres til en bestemt risiko og som kan påvirke resultatet. For sikringer til virkelig verdi justeres bokført verdi av sikringsobjektet for gevinster og tap fra risikoen som sikres, derivater måles på nytt til virkelig verdi, og gevinster og tap fra begge resultatføres.

For virkelig verdi-sikringer av objekter som regnskapsføres til amortisert kost, amortiseres verdiendringen i resultatregnskapet over den gjenværende perioden til forfall.

Konsernet avbryter virkelig verdi-sikring dersom sikringsinstrumentet utløper eller selges, termineres eller utøves, og sikringen ikke lenger oppfyller vilkårene for sikringsbokføring eller konsernet opphever sikringen.

Konsernet bruker virkelig verdi-sikring primært for å sikre renterisikoen for fastrentelån og valutarisikoen for rentebærende gjeld. Det gjennomføres også virkelig verdi-sikring ved spesifikke anskaffelser i utenlandsk valuta til investeringsprosjekter. Urealisert gevinst/tap for virkelig verdi-sikringen (valutaterminene) reduserer/øker kostpris på investeringene ved realisasjon.

Kontantstrømsikring

En kontantstrømsikring er en sikring av eksponeringen mot variasjoner i kontantstrømmer som skyldes en bestemt risiko forbundet med en bokført eiendel eller gjeld eller en høyst sannsynlig fremtidig transaksjon som kan påvirke resultatet. Den effektive delen av gevinsten eller tapet på sikringsinstrumentet føres som øvrig resultatelement, mens den ineffektive delen resultatføres som finansinntekt eller -kostnad.

Beløp som først er ført som øvrig resultatelement, reklassifiseres og føres som finansinntekt eller -kostnad når den sikrede transaksjonen påvirker resultatet.

Hvis den forventede fremtidige transaksjonen ikke lenger forventes gjennomført, blir beløp som tidligere er ført som øvrig resultatelement, ført som finansinntekt eller -kostnad. Hvis sikringsinstrumentet utløper eller selges, termineres eller utøves uten at den erstattes eller videreføres, eller når sikringen oppheves, beholdes beløp tidligere som øvrig resultatelement til den fremtidige transaksjonen gjennomføres. Hvis den relaterte transaksjonen ikke forventes gjennomført, føres beløpet som finansinntekt eller -kostnad.

Konsernet bruker kontantstrømsikringer primært for å sikre renterisikoen for lån med flytende rente.

Finansiell risikostyring

Finansiell risikostyring utføres av sentral finansavdeling etter retningslinjer godkjent av styret. Styret gir prinsipper for generell finansiell risikostyring i tillegg til retningslinjer som dekker spesifikke finansielle risikoer.

Valuta

Konsernregnskapet presenteres i norske kroner, som også er Statnett SFs funksjonelle valuta. Samtlige konsernselskap har norske kroner som funksjonell valuta.

Ettersom alle selskaper i konsernet har samme funksjonelle valuta, oppstår det ingen omregningsdifferanser ved konsolidering av konsernselskapene.

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Langsiktig rentebærende gjeld i valuta knyttes sammen med rente- og valutabytteavtaler (swap) og behandles som opplåning i norske kroner.

Avsetninger

Avsetninger regnskapsføres når konsernet har en gjeldende forpliktelse (rettslig eller antatt) som følge av en hendelse som har skjedd, og det kan sannsynliggjøres (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen, samt at beløpets størrelse kan måles pålitelig. Avsetninger gjennomgås ved hver balansedato, og nivået reflekterer det beste estimatet for forpliktelsen. Ved vesentlig tidseffekt er forpliktelsen regnskapsført til nåverdi av fremtidige forpliktelser.

Offentlige tilskudd

Tilskudd fra myndighetene er ikke regnskapsført før det foreligger rimelig sikkerhet for at konsernet vil møte betingelsene som er fastsatt i forbindelse med mottak av tilskuddene, og at tilskuddene vil bli mottatt. Tilskudd blir regnskapsført som fradrag i den kostnad den er ment å dekke. Tilskudd som mottas vedrørende investeringsprosjekter, balanseføres som reduksjon av kostpris.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon om konsernets posisjoner på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker posisjon på balansedagen, men som vil påvirke konsernets posisjon i fremtiden, er opplyst om dersom dette er vesentlig.

NOTE 2 DRIFTSINNTEKTER

Driftsinntekter regulert virksomhet

Statnetts inntekter kommer i hovedsak fra virksomhet der inntektene er regulert av NVE. Statnetts faktiske driftsinntekter fra den regulerte virksomheten kommer fra faste og variable tariffinntekter i sentralnettet og regionalnettet samt flaskehalsinntekter.

NVE fastsetter årlig et tak på Statnetts tillatte inntekt. Denne posten tilsvarer Statnetts inntektsramme samt tillegg i inntektsrammen det enkelte år.

Årlig vil det oppstå avvik mellom Statnetts faktiske driftsinntekter fra den regulerte virksomheten (summen av tariff- og flaskehalsinntektene) og Statnetts tillatte inntekt fastsatt av NVE. Avviket kalles mer- eller mindreinntekt. Merinntekt betyr at Statnett har hatt høyere faktiske driftsinntekter enn hva NVE har satt som tillatt inntekt i det enkelte år. Motsatt innebærer en mindreinntekt at selskaps faktiske driftsinntekter har vært lavere enn tillatt inntekt.

Forskrifter fra NVE setter krav om at merinntekt, inkludert renter, tilbakeføres kundene i form av reduksjon i fremtidige tariffer, mens mindreinntekt, inkludert renter, kan hentes inn fra kundene i form av økning i fremtidige tariffer. Forpliktelsen til å redusere fremtidige tariffer samt muligheten til kreve inn økte tariffer oppfyller ikke IFRS krav til balanseføring, og representerer derfor en latent forpliktelse (ved akkumulert merinntekt) og en latent fordring (ved akkumulert mindreinntekt). Årlig endring i disse postene vil derfor heller ikke inngå i resultatregnskapet.

Statnetts faktiske driftsinntekter fra regulert virksomhet tilsvarer summen av Statnetts tillatte inntekt fastsatt av NVE og mer-/mindreinntekt det samme året.

(Beløp i mill. kr)

Driftsinntekter	R-nett	S-nett	Sum 2013	R-nett	S-nett	Sum 2012
Tariffinntekt faste ledd produksjon	29	955	984	28	940	968
Tariffinntekt faste ledd forbruk	28	2 204	2 232	42	2 720	2 762
Andre leieinntekter	88	75	163	84	46	130
Tariffinntekt energiledd	2	811	813	-	586	586
Flaskehalsinntekter	-	576	576	-	877	877
Inntekter til øvrige eiere i fellesnettene	-42	-323	-365	-47	-186	-233
Sum driftsinntekter regulert virksomhet	105	4 298	4 403	107	4 983	5 090
Tillatt inntekt						
Inntektsramme uten nettap	99	3 890	3 989	91	2 902	2 993
Inntektsramme nettap	15	707	722	12	555	567
Tillegg til inntektsramme	13	637	650	1	464	465
Sum tillatt inntekt	127	5 234	5 361	104	3 921	4 025
Årets avsetning renter mer-/mindre (-/+) -inntekt	1	-60	-59	-	-45	-45
Årets mer/mindre (-/+) -inntekt	22	936	958	-6	-1 058	-1 065
Vedtak om justert mer/mindre (-/+) -inntekt	4	139	143	40	232	272
Årets endring i saldo for mer-/mindre (-/+) -inntekt	27	1 015	1 042	34	-872	-838
Saldo mer-/mindre (-/+) -inntekt, inkl. renter 01.01.	34	-3 489	-3 455	-	-2 617	-2 617
Endret saldo for mer-/mindre (-/+) -inntekt inkl renter	27	1 015	1 042	34	-872	-838
Saldo mer-/mindre (-/+) -inntekt inklusiv renter 31.12.	61	-2 474	-2 413	34	-3 489	-3 455

Sum driftsinntekter fra regulert virksomhet reduseres med 687 millioner kroner fra 2012 til 2013. I hovedsak skyldes dette lavere tariffinntekter som følge av lavere fastsatt tariff for 2013 enn for 2012.

Statnett forventer å motta vedtak om justert mer-/mindreinntektssaldo per 31. desember 2013 på 143 millioner kroner. Justeringen skal kompensere for egenkapitaleffekt ved implementering av endrede regler for regnskapsføring av pensjonsforpliktelser. Dette medfører reduksjon av merinntektssaldo i sentralnett med 139 millioner kroner. For regionalnett medfører den forventede justeringen en økt mindreinntekt på 4 millioner kroner.

Utfall i nettet med resultatkonsekvens

Statnett som systemansvarlig har en uavklart sak med NVE om hvordan avbrudd på Nyhamna etter systemvernutløsning i perioden fram til 2012 skal behandles med hensyn til KILE-ordningen og systemkostnader. De økonomiske konsekvensene for Statnett av slike avbrudd/utfall i nettet er derfor ikke avklart. I forbindelse med utfallet på linjen Viklandet-Fræna i mars 2013 er det foretatt avsetning i regnskapet etter samme prinsipp som for tidligere hendelser.

Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter er inntekter utenfor den regulerte virksomheten og består i blant annet av konsulentoppdrag for eksterne og leieinntekter.

Eksterne oppdrag i konsernet for øvrig utføres av Statnett Transport AS.

Balanseavregning

Statnett SF har en egen konsesjon for å være avregningsansvarlig i Norge. Dette innebærer å foreta et økonomisk oppgjør for avviket som de balanseansvarlige aktørene har mellom planlagte anskaffelser og forpliktelser og de virkelige målte verdier. De balanseansvarlige aktørene er økonomisk motpart i oppgjørene og må stille sikkerhet iht balanseavtalen. Sikkerhetskravet beregnes ukentlig basert på handelsvolum og markedspriser, og stilles i form av påkravsgaranti eller kontanter på pantsatt bankkonto. Samlet sikkerhetsstillelse ved årsskiftet var 1 078 millioner kroner. Sikkerhetskravet mot balanseansvarlige på samme tidspunkt var 535 millioner kroner. Alle balanseansvarlige hadde stilt tilfredsstillende sikkerhet i henhold til Balanseavtalen.

Inntektene for avregningsansvarlig utgjorde 74 millioner kroner, herav gebyrinntekter på 23 millioner kroner, i 2013. Utestående kundefordringer knyttet til balanseavregningen utgjorde 25 millioner kroner per 31. desember 2013 og vises under posten kunde- og andre kortsiktige fordringer.

Driftsresultat innenfor og utenfor nettvirksomheten**Morselskap***(Beløp i mill. kr)*

	2013	2012
Driftsresultat innenfor nettvirksomheten	310	1 432
Driftsresultat utenfor nettvirksomheten	9	16
Sum driftsresultat	319	1 448

Grunnlag for avkastning på investert nettkapital

Avkastningsgrunnlag er definert som gjennomsnittet av inngående og utgående saldo for investert nettkapital, tillagt en prosent for netto arbeidskapital. Investert nettkapital er gitt ved førstegangs historisk anskaffelseskostnad.

Andel av felles driftsmidler er inkludert.

Morselskap*(Beløp i mill. kr)*

	2013	2012
	19 222	17 215

Avkastning på investert nettkapital

Avkastning er definert som driftsresultat sett i forhold til avkastningsgrunnlaget. Driftsresultatet er gitt ved årlig tillatt inntekt for eget nett fratrukket kostnader i eget nett.

Morselskap*(Avkastning i prosent)*

	2013	2012
	6 %	2 %

NOTE 3 SYSTEMTJENESTER OG OVERFØRINGSTAP

Morselskap			Konsern	
2012	2013	<i>(Beløp i mill. kr)</i>	2013	2012
22	19	Netto balanse- og effektkraft	19	22
98	135	Primærreserver	135	98
12	62	Sekundærreserver	62	12
65	87	Tertiærreserver	87	65
126	102	Transittkostnader	102	126
124	104	Spesialregulering	104	124
58	60	Øvrige systemtjenester	60	58
505	569	Sum systemtjenester	569	505

Systemtjenester er kostnader knyttet til utøvelse av systemansvaret, definert i forskrift om systemansvar (FoS).

Frekvensen i strømmettet skal være 50 Hz, og det er Statnett som systemansvarlig operatør sin oppgave å sørge for at frekvensen holdes stabil. Kravet om reservekapasitet for reguleringsformål legger begrensninger på produsentene ved at de ikke kan produsere og selge full kapasitet på alle sine generatorer. Vi skiller mellom tre ulike former for reservekapasitet.

Primærregulering

Primærreguleringen er automatisk og trer i kraft momentant ved frekvensendringer i strømmettet. Dette skjer ved hjelp av en på forhånd avtalt reservekapasitet. Kravet om reservekapasitet for reguleringsformål legger begrensninger på produsentene ved at de ikke kan produsere og selge full kapasitet på alle sine generatorer. Primærreserver er kostnader Statnett har ved at foretaket kjøper reservekapasitet hos produsentene. Omfang av primærreserver er bestemt av avtaler på nordisk nivå og reservene blir anskaffet gjennom markedsløsninger.

Sekundærreserver

Automatiske sekundærreserver aktiveres for å frigi den aktiverte primærreserven slik at den igjen blir i stand til hurtig å håndtere eventuelle nye feil og ubalanser. Automatiske sekundærreserver fungerer ved at et signal sendes fra TSO til en aktør/kraftverk, som da endrer produksjonen i anlegget. Sekundærreserven omtales også som Load Frequency Control (LFC) og i Norden anvendes den hovedsakelig for å håndtere frekvensavvik. Omfang av sekundærreserver er bestemt av avtaler på nordisk nivå og reservene blir anskaffet gjennom en markedsløsning.

Tertiærregulering

I Norge har vi et regulerkraftopsjonsmarked som benyttes for å sikre at vi har nok regulerressurser tilgjengelig i den norske delen av regulerkraftmarkedet også i perioder med økt etterspørsel etter effekt, som i vintersesongen. Systemansvarlig arrangerer i vinterhalvåret et marked der de kjøper en garanti for at aktører legger inn bud på regulerkraft-listen for påfølgende uke. Garantiene kan gjelde både forbruk og produksjon.

Transittkostnader

Transittkostnader er kompensasjon for bruk av nett i utlandet. Kraftsystemet i Europa er knyttet sammen via overføringslinjer/kabler som går over landegrensene.

Spesialregulering

I enkelte tilfeller kan begrensninger i overføringskapasiteten (flaskehals) medføre at budene i regulerkraftmarkedet ikke kan anvendes i "prisriktig" rekkefølge. Aktiverte reguleringer utenom prisrekkefølge kategoriseres som spesialreguleringer og kompenseres med tilhørende budpris uten at de påvirker fastsettelsen av regulerkraftprisen. Statnett påføres da en kostnad lik differansen mellom pris på aktiverte bud som er benyttet til spesialreguleringer og aktuell timepris i hovedretning i regulerkraftmarkedet multiplisert med spesialregulert volum.

Overføringstap

Statnett kjøper overføringstap (volum) til spotpris (markedspris) for den timen overføringstapet gjelder, fra eksterne leverandører.

Resultat overføringstap sentralnett fordeles mellom anleggseierne i henhold til forholdsmessig eierandel i sentralnettet. 6,7 prosent av anleggene eies av andre enn Statnett SF.

Morselskap			Konsern	
2012	2013		2013	2012
2465	2 287	Volum (GWh)	2 287	2 465
241	304	Pris (kr/MWh)	304	241
		<i>(Beløp i mill. kr)</i>		
593	696	Overføringstap	696	593
-2	2	Overføringstap resultat andre	2	-2
591	698	Sum overføringstap	698	591

NOTE 4 LØNNS- OG PERSONALKOSTNADER

Morselskap			Konsern	
2012	2013	<i>(Beløp i mill. kr)</i>	2013	2012
684	775	Lønninger	784	692
122	126	Arbeidsgiveravgift	128	124
211	166	Pensjonskostnader (note 5)	168	212
78	92	Andre ytelser	87	74
1095	1 159	Sum lønns- og personalkostnader	1 167	1 102
-300	-388	Herav egne investeringsarbeider	-388	-300
795	771	Netto lønns- og personalkostnader	779	802
973	1 060	Antall sysselsatte årsverk	1 074	986

Lån til ansatte

Ansatte har lån i selskapet på tilsammen to million kroner per 31. desember 2013. Lånene nedbetales ved trekk i lønn over en periode på inntil to år. Lånene er rentefrie for den ansatte. Rentefordelen av lån som overstiger 3/5 av grunnbeløpet, beskattes etter den til enhver tid gjeldende normalrentesats som er gitt av myndighetene.

NOTE 5 PENSJONER OG PENSJONSFORPLIKTELSER

Morselskapet og datterselskapene har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser i form av ytelsesplaner. Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller krav i lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Ytelsene er basert på antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Full alderspensjon utgjør 70 prosent av pensjonsgrunnlaget redusert med beregnet folketrygd. Pensjonsgrunnlaget er begrenset oppad til 12 ganger folketrygdens grunnbeløp. Full opptjeningstid er 30 år og ordinær pensjonsalder er 67 år. Ordningen inkluderer også uføre-, ektefelle- og barnepensjon.

Opptjente pensjonsrettigheter er i hovedsak sikret gjennom pensjonsordninger i Statnett SFs Pensjonskasse. I tillegg har morselskapet førtidspensjonsforpliktelser som dekkes over driften.

Tilskudd til pensjonskassen skjer i overensstemmelse med aktuarmessige beregninger. Pensjonsmidlene i pensjonskassen er primært investert i verdipapirer, se tabell under om prosentvis fordeling av pensjonsmidlene i investeringskategorier.

Konsernledelsen har egne tilleggsavtaler der ordinær pensjonsalder er 65 år, men med mulighet for fratredelse fra fylte 62 år. Alderspensjonen utgjør 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget inkluderer også grunnlag som overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp.

Ved ansettelse etter 1. mars 2011 inngås det tilleggsavtale utover 12 ganger folketrygdens grunnbeløp innenfor rammen av Retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper, fastsatt 31. mars 2011.

For nærmere omtale, se note 14 Ytelser til ledende ansatte. Årlig premieinnbetaling skal begrenses til 30 prosent av lønn over 12 G.

Konsernet deltar i den private avtalefestet ordning for førtidspensjonering (AFP-ordningen) som trådte i kraft i 2011. Ordningen innebærer at de ansatte får et tillegg på sin pensjon som en livsvarig ytelse. Ytelsen kan tas ut fra og med fylte 62 år også ved siden av å stå i jobb. AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning som organiseres gjennom et felleskontor, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosentsats av lønn. Det foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen, og derfor blir ordningen i tråd med regnskapsreglene behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingene kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Premien for 2012 er fastsatt til 1,75 prosent av samlede lønnsutbetalinger mellom 1G og 7,1G til bedriftens arbeidstakere, estimert til 8 millioner kroner. Det er for tiden ingen fondsoppbygging i ordningen, og derfor forventes det at premiene vil øke fremover.

Gammel AFP-ordning er fra 1. januar 2011 under avvikling. Spekter er fortsatt konsernets avtalepart i denne ordningen som nå kun er gjeldende for de som er født før 1. desember 1948 og som gjorde uttak fra ordningen senest 1. desember 2010.

Pensjonsforpliktelser beregnes i henhold til IAS 19 "Ytelser til ansatte." Risikotabellen K2013 er anvendt for 2013 (K2005 for 2012) for dødelighet og er basert på beste estimat for populasjonene i Norge.

Netto pensjonsforpliktelse i balansen fremkommer etter korrigerings for resultatføring av virkning av endringer i estimater og pensjonsplaner i totalregnskapet, samt avvik mellom faktisk og forventet avkastning på pensjonsmidler. Netto pensjonsforpliktelser vises som avsetning for forpliktelser.

Ansatte som forlater foretaket før pensjonsalder, mottar fripolise. Storebrand Livsforsikring AS forvalter fripolisene. Fra tidspunkt for utstedelse av fripolisene er Statnett fritatt for ytterligere forpliktelser overfor de ansatte som fripolisene gjelder. Midler og forpliktelser verdsettes på tidspunkt for utstedelse av fripolisen, og skilles ut fra pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Pensjonsforpliktelsen er beregnet i januar 2014 som et estimat på situasjonen per 31. desember 2013 av uavhengig aktuar.

Ved beregning av pensjonsforpliktelse er det tatt hensyn til den arbeidsgiveravgift som foretaket må betale ved utbetaling av direkte pensjoner og ved innbetaling av premier til fondsbaserte ordninger. Arbeidsgiveravgiften er et delelement i foretakets ytelse og er bokført som en del av pensjonsforpliktelsen.

Implementering av IAS 19R

Fra 1. januar 2013 implementerte konsernet endringene i IAS 19 Ytelser til ansatte (vedtatt av EU i juni 2012) ("IAS 19R") og endret basis for beregning av pensjonsforpliktelser og -kostnader. Konsernet har tidligere benyttet korridormetoden for regnskapsføring av uamortiserte estimatavvik. Etter IAS 19R er korridormetoden ikke lenger tillatt, og alle estimatavvik skal føres over øvrige resultatelementer i totalresultatregnskapet. Estimatavvik per 1. januar 2012 som utgjorde 771 millioner kroner, er nullstilt (144 millioner kroner per 1. januar 2013). Som følge av dette økte pensjonsforpliktelsen med 771 millioner kroner per 1. januar 2012, mens egenkapitalen ble redusert med 555 millioner kroner (etter skatt).

Konsernet har valgt å presentere netto rentekostnadselement som lønns- og personalkostnader da dette gir best informasjon knyttet til konsernets pensjonskostnader.

Tidligere ble avkastning på pensjonsmidler beregnet ved bruk av en langsiktig forventet avkastning på pensjonsmidlene. Netto rentekostnad knyttet til pensjonsordningen består etter IAS 19R av rente på forpliktelsen redusert med avkastning på midlene, begge beregnet med diskonteringsrenten. Forskjellen mellom faktisk og resultatført avkastning på pensjonsmidlene regnskapsføres fortløpende over øvrige resultatelementer.

Endret prinsipp for behandling av uamortisert estimatavvik har medført tilnærmet uendret resultatført pensjonskostnad i 2012. Endringen i estimatavvik på 627 millioner kroner ble inntektsført over øvrige resultatelementer i 4. kvartal 2012.

Nedenfor følger en oversikt over regnskapsmessig effekt av implementeringen:

Estimatavvik ved implementering av IAS 19R

Morselskap			Konsern	
01.01.12	01.01.13	(Beløp i mill. kr)	01.01.13	01.01.12
771	144	Økning i pensjonsforpliktelse	144	771
-216	-41	Reduksjon av utsatt skatt	-41	-216
-555	-103	Redusert egenkapital	-103	-555

Pensjonsordningenes medlemmer

Morselskap			Konsern	
2012	2013		2013	2012
1 419	1 445	Medlemmer i pensjonskassen	1 464	1 441
364	361	Herav pensjonister	366	368
1 055	1 084	Antall aktive personer i pensjonsordningene	1 098	1 073

Økonomiske/aktuarmessige forutsetninger morselskap og konsern	2013	2012
Diskonteringsrente foretaksobligasjoner (OMF)	4,10 %	3,90 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,10 %	3,90 %
Forventet lønnsregulering	3,75 %	3,50 %
Forventet pensjonsregulering	2,75 %	3,25 %
Forventet regulering av grunnbeløp (G)	3,50 %	3,25 %
Dødelighetsgrunnlag	K2013	K2005
Gjenværende opptjeningstid	16 år	19 år

Prosentvis fordeling av pensjonsmidlene på investeringskategorier morselskap og konsern pr 31.12.	2013	2012
Eiendom	5 %	5 %
Anleggsobligasjoner	26 %	31 %
Norske obligasjoner	26 %	22 %
Utenlandske obligasjoner	0 %	5 %
Høyrenteobligasjoner	4 %	4 %
Norsk pengemarked	15 %	12 %
Utenlandske aksjer	19 %	15 %
Norske aksjer	5 %	4 %
Utlån og fordringer	0 %	0 %
Bankinnskudd	0 %	3 %
Sum	100 %	100 %

Pensjonskostnad

Morselskap			Konsern	
2012	2013	(Beløp i mill. kr)	2013	2012
213	145	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	147	214
49	64	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	65	49
-51	-44	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-44	-51
211	166	Netto pensjonskostnad	168	212
30	22	Arbeidsgiveravgift	22	30
241	188	Netto pensjonskostnad inklusiv arbeidsgiveravgift	190	242

Forventet pensjonspremie for 2014 utgjør 180 millioner kroner for morselskapet og 182 millioner kroner for konsern.

Sikrede og usikrede pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler

Morselskap			Konsern			
01.01.12	31.12.12	31.12.13	(Beløp i mill. kr)	31.12.13	31.12.12	01.01.12
Endring i brutto pensjonsforpliktelse						
1 685	2 293	1 870	Brutto pensjonsforpliktelse 01.01.	1 884	2 310	1 699
139	198	156	Nåverdien av årets pensjonsopptjening	158	200	140
64	57	73	Rentekostnader av pensjonsforpliktelsen	73	57	65
447	-626	10	Aktuarielle gevinster og tap	10	-631	450
-16	-22	-22	Arbeidsgiveravgift av innbetalt premie	-22	-22	-17
-26	-30	-36	Utbetaling av pensjon / fripoliser	-36	-30	-27
2 293	1 870	2 051	Brutto pensjonsforpliktelse 31.12.	2 067	1 884	2 310
Endring i brutto pensjonsmidler						
1 028	1 177	1 321	Virkelig verdi på pensjonsmidler 01.01.	1 332	1 187	1 038
58	51	49	Faktisk avkastning på pensjonsmidlene	50	51	58
-4	-38	70	Aktuarielle gevinster og tap	70	-37	-4
116	155	156	Premieinnbetalinger	159	156	117
-21	-25	-30	Utbetaling av pensjon / fripoliser	-30	-25	-22
1 177	1 320	1 566	Virkelig verdi på pensjonsmidler 31.12.	1 581	1 332	1 187
1 116	550	485	Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	486	552	1 123
-	-	-	Balanseførte pensjonsmidler 31.12.	-	-	-
1 116	550	485	Balanseførte pensjonsforpliktelser 31.12.	486	552	1 123
2 149	1 764	1 946	*) Brutto sikret pensjonsforpliktelse 31.12.	1 962	1 778	2 166
144	106	105	*) Brutto usikret pensjonsforpliktelse 31.12.	105	106	144

Endring i estimavvik over øvrige resultatelementer

Morselskap			Konsern			
01.01.12	31.12.12	31.12.13	(Beløp i mill. kr)	31.12.13	31.12.12	01.01.12
771	144	-60	Endring i pensjonsforpliktelse	-60	144	771
-216	-41	16	Utsatt skatt	16	-41	-216
-555	-103	44	Egenkapital - over øvrige resultatelementer	44	-103	-555

Årets endring i estimatavvik

Morselskap			Konsern	
2012	2013	(Beløp i mill. kr)	2013	2012
-631	-73	Diskonteringsrente	-73	-631
37	-76	Avkastning på midler	-76	37
-	33	Lønnsvekst	33	-
-	-32	G-regulering	-32	-33
-34	-108	Pensjonsregulering	-108	-
-	188	Dødelighet	188	-
-	8	Service-kostnader	8	-
-627	-60	Sum årets endring estimatavvik	-60	-627

Sensitivitetsanalyse

Tallene nedenfor viser et estimat for en potensiell effekt ved en endring i visse forutsetninger for ytelsesbaserte pensjonsplaner i Norge for Statnett.

De følgende estimater og estimerte pensjonskostnader for 2013 er basert på fakta og omstendigheter per 31. desember 2013. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

Pensjonsforpliktelse og -kostnad	Gjeldende forutsetninger	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst og endring i grunnbeløp (G)		Årlig regulering av pensjoner	
		-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%
Endring i prosentpoeng		-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%

(Beløp i mill. kr)

Morselskap

Pensjonskostnad før korrigeringsrentekostnader og avkastning på midler (SC)	175	231	135	153	201	152	203
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser – minstepensjonsforpliktelse (ABO)	1 550	1 900	1 305	1 550	1 550	1 371	1 783
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser – nåverdien av pensjonsforpliktelsen (PBO)	2 047	2 583	1 646	1 885	2 236	1 783	2 367

Konsern

Pensjonskostnad før korrigeringsrentekostnader og avkastning på midler (SC)	177	234	136	155	203	154	206
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser – minstepensjonsforpliktelse (ABO)	1 562	1 916	1 315	1 562	1 562	1 382	1 797
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser – nåverdien av pensjonsforpliktelsen (PBO)	2 063	2 604	1 659	1 900	2 254	1 797	2 386

Risikotabeller for død og uførehet er basert på alminnelig brukte tabeller i Norge oppdatert med historiske data fra livselskapenes populasjon. Disse dataene innebærer en justering av tilgjengelige tabeller i form av økt forventet levealder og økt uføresannsynligheter. Forventet gjennomsnittlig levealder for alle aldersgrupper i benyttede tabeller er 80 år for menn og 84 år for kvinner. Nedenfor vises utdrag fra de benyttede tabeller. Tabellen viser forventet levealder og sannsynlighet for henholdsvis uførehet og død innen ett år for ulike aldersgrupper.

Levealder K2013

Alder	Uføresannsynlighet		Døds-sannsynlighet		Forventet gjenværende levealder	
	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne
20	0,13 %	0,16 %	0,03 %	0,01 %	68	72
40	0,21 %	0,35 %	0,07 %	0,04 %	46	50
60	1,48 %	1,94 %	0,47 %	0,32 %	26	29
80	-	-	4,81 %	3,30 %	9	11

Levealder K2005

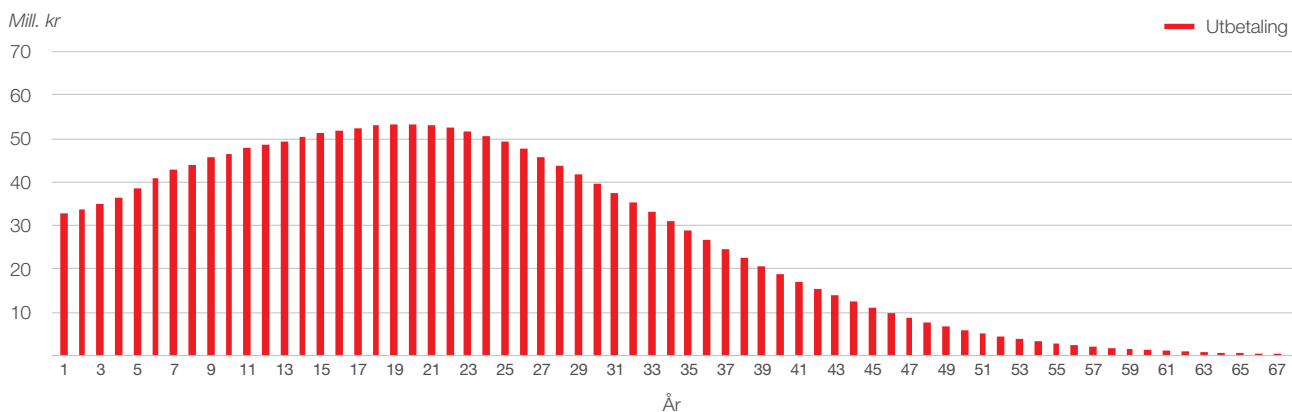
Alder	Uføresannsynlighet		Døds-sannsynlighet		Forventet levealder	
	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne
20	0,13 %	0,16 %	0,01 %	0,01 %	79	84
40	0,21 %	0,35 %	0,07 %	0,04 %	80	84
60	1,48 %	1,94 %	0,63 %	0,36 %	82	85
80	-	-	5,91 %	3,91 %	87	89

Utbetalingsstrøm Statnett SF

Gjennomsnittlig vektet løpetid for pensjonsforpliktelsen, knyttet til hovedordningen i Statnett SF, er beregnet til 21 år basert på pensjonsforutsetningene per 31. desember 2013. Ved valg av diskonteringsrente er det tatt hensyn til gjennomsnittlig vektet løpetid.

Foretaket har ingen strategi for sammenstilling av plassering av pensjonsmidler mot forfallsstruktur på pensjonsforpliktelsen i ordningene slik de foreligger per 31. desember 2013.

Nåverdi av fremtidige utbetalinger 31.12.2013

NOTE 6 VARIGE DRIFTSMIDLER OG ANDRE IMMATERIELLE EIENDELER

(Beløp i mill. kr)

Morselskap

	Elektro- teknisk utstyr	Tele- matikk	Bygninger og grunn	Øvrig	Sum
Anskaffelseskost 01.01.12	22 470	1 328	2 489	295	26 582
Tilgang anskaffelseskost	544	261	435	76	1 316
Avgang anskaffelseskost	110	105	6	13	234
Anskaffelseskost 01.01.13	22 904	1 484	2 918	358	27 664
Tilgang anskaffelseskost	2 883	397	1 328	111	4 719
Avgang anskaffelseskost	175	167	139	35	516
Anskaffelseskost 31.12.13	25 612	1 714	4 107	434	31 867
Akkumulerte ordinære avskrivninger 01.01.12	7 937	827	508	158	9 430
Årets ordinære avskrivninger	567	132	79	34	812
Avgang ordinære avskrivninger	81	102	3	13	199
Akkumulerte ordinære avskrivninger 01.01.13	8 423	857	584	179	10 043
Årets ordinære avskrivninger	686	176	91	45	998
Avgang ordinære avskrivninger	257	154	63	33	507
Akkumulerte ordinære avskrivninger 31.12.13	8 852	879	612	191	10 534
Bokført verdi 31.12.12	14 481	627	2 334	179	17 621
Bokført verdi 31.12.13	16 760	835	3 495	243	21 333
Herav immaterielle eiendeler					
Bokført verdi 31.12.12	-	72	-	-	72
Bokført verdi 31.12.13	-	157	-	-	157
Herav finansiell leasing:					
Bokført verdi 31.12.12	217	98	189	-	504
Bokført verdi 31.12.13	208	97	174	-	479
Anskaffelseskostnad for varige driftsmidler som er fullt ut avskrevet, men som fortsatt er i bruk	1 124	514	46	69	1 753
Avskrivningssatser (lineære)	2-7 %	5-33 %	0-2 %	10-33 %	

(Beløp i mill. kr)

Konsern

	Elektro- teknisk utstyr	Tele- matikk	Bygninger og grunn	Øvrig	Sum
Anskaffelseskost 01.01.12	22 470	1 328	2 489	612	26 899
Tilgang anskaffelseskost	544	261	435	102	1 342
Avgang anskaffelseskost	110	105	6	14	235
Anskaffelseskost 01.01.13	22 904	1 484	2 918	700	28 006
Tilgang anskaffelseskost	2 883	397	1 366	138	4 784
Avgang anskaffelseskost	175	167	139	55	536
Anskaffelseskost 31.12.13	25 612	1 714	4 145	783	32 254
Akkumulerte ordinære avskrivninger 01.01.12	7 937	827	508	218	9 490
Årets ordinære avskrivninger	567	132	79	47	825
Avgang ordinære avskrivninger	81	102	3	13	199
Akkumulerte ordinære avskrivninger 01.01.13	8 423	857	584	252	10 116
Årets ordinære avskrivninger	686	176	96	60	1 018
Avgang ordinære avskrivninger	257	154	63	48	522
Akkumulerte ordinære avskrivninger 31.12.13	8 852	879	617	264	10 612
Bokført verdi 31.12.12	14 481	627	2 334	448	17 890
Bokført verdi 31.12.13	16 760	835	3 528	519	21 642
Herav immaterielle eiendeler					
Bokført verdi 31.12.12	-	72	-	13	85
Bokført verdi 31.12.13	-	157	-	13	170
Herav finansiell leasing:					
Bokført verdi 31.12.12	217	98	189	-	504
Bokført verdi 31.12.13	208	97	174	-	479
Anskaffelseskostnad for varige driftsmidler som er fullt ut avskrevet, men som fortsatt er i bruk	1 124	514	46	69	1 753
Avskrivningssatser (lineære)	2-7 %	5-33 %	0-2 %	10-33 %	

Gruppen elektroteknisk utstyr omfatter i hovedsak anlegg i trafo- og koblingsstasjoner, luftledninger og jord- og sjøkabler.

Anlegg i trafo- og koblingsstasjoner har varierende avskrivningstider. Transformatorer og andre hovedkomponenter har avskrivningstid 30 - 50 år. Kontrollanlegg har normalt 15 års avskrivningstid.

Luftledninger har 55 års avskrivningstid. Jord- /sjøkabler har 40 til 55 års avskrivningstid.

Finansiell leasing er i sin helhet forskuddsbetalt slik det ikke foreligger noen fremtidig leieforpliktelse knyttet til finansiell leasing.

NOTE 7 ANLEGG UNDER UTFØRELSE

Morselskap			Konsern	
2012	2013	(Beløp i mill. kr)	2013	2012
2 429	4 233	Anskaffelseskost 1. januar	4 233	2 429
3 152	6 415	Årets tilgang	6 415	3 152
-1 339	-4 545	Overført til varige driftsmidler	-4 545	-1 339
-9	-18	Konstaterte tap	-18	-9
4 233	6 085	Anskaffelseskost 31. desember	6 085	4 233
-2	-2	Akkumulert nedskrivning	-2	-2
46	-63	Effekt sikrede valutaterminer	-63	46
4 277	6 020	Balanseført verdi 31. desember	6 020	4 277

Årets tilgang fordeler seg som følger:

Morselskap			Konsern	
2012	2013	(Beløp i mill. kr)	2013	2012
2 104	5 026	Materialer og underentreprenører	5 026	2 104
300	388	Lønns- og personalkostnader	388	300
645	843	Andre driftskostnader	843	645
3 049	6 257	Sum driftskostnader	6 257	3 049
103	158	Byggelånsrenter	158	103
3 152	6 415	Totalt	6 415	3 152

Gjennomsnittlig kapitaliseringsgrad som er benyttet for å fastsette beløpet for låneutgifter som kan kapitaliseres:	2013	2012
	2,95 %	3,34 %

Største kontraktmessige bindinger på prosjekter per 31.12.2013

Utvalget inkluderer kun prosjekter hvor kontraktmessige fremtidige bindinger er større enn 50 millioner kroner.

(Beløp i mill. kr)	Kontraktmessige fremtidige bindinger	Påløpte kostnader
Prosjekt		
Ørskog - Sogndal, ny 420 kV kraftledning	1 100	2 565
Østre korridor, spenningsoppgradering og ny kraftledning	422	598
Skagerrak 4	388	990
Transformeringskapasitet Østlandet	170	232
Fasekompensator Fedda	156	80
Ytre Oslofjord	124	111
Beredskapskabler Nord-Norge	104	15
Fornøyelse av Statnetts driftssentralsystem	90	244
Ofoten - Balsfjord - Hammerfest, ny 420 kV kraftledning	58	270
Reaktorer for spenningsreduksjon	56	122
Fornøyelse Lakselv stasjon	51	50
Sum	2 719	5 277
Øvrige		743
Sum anlegg under utførelse		6 020

NOTE 8 FINANSPOSTER - RESULTAT

Morselskap		Konsern	
2012	2013 (Beløp i mill. kr)	2013	2012
Finansinntekter			
20	-	-	-
15	4	-	-
42	49	55	48
-2	-3	-3	-2
30	49	50	30
-	10	24	19
105	109	126	95
Finanskostnader			
435	480	479	430
-103	-158	-158	-103
37	33	33	38
8	59	38	10
377	414	392	375

NOTE 9 FINANSPOSTER – BALANSE

Finansielle eiendeler og gjeld

Virkelig verdi av valutaterminkontrakter er fastsatt ved å benytte terminkursen på balansedagen. Virkelig verdi av valuta- og rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer. I det vesentlige er den virkelige verdien bekreftet av den finansinstitusjonen som Statnett har inngått avtalene med.

Virkelig verdi på finansielle eiendeler og langsiktig gjeld som regnskapsføres til amortisert kost, er beregnet;

- ved bruk av noterte markedspriser,
- ved bruk av rentebetingelser for gjeld med tilsvarende løpetid og kredittrisiko, eller
- ved nåverdi av estimerte kontantstrømmer diskontert med den rente som gjelder for tilsvarende gjeld og eiendeler på balansedagen.

For finansielle instrumenter som finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, kunde- og andre kortsiktige fordringer, betalingsmidler leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld er det på grunn av postenes kortsiktige natur antatt at bokført verdi er et godt anslag for virkelig verdi.

Inkludert i betalingsmidler per 31. desember 2013 er bundne skattetrekksmidler med 47 millioner kroner og sikkerhetsstillelse til Nord Pool Spot AS med 56 millioner i morselskapet. Tilsvarende tall i konsernet er henholdsvis 48 og 56 millioner kroner.

(Beløp i mill. kr)

Morselskap	Kategori	2013		2012	
		Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER					
Anleggsmidler					
Langsiktige fordringer	Lån og fordringer	141	141	300	300
Ansvarlig kapital i Statnett SFs Pensjonskasse	Virkelig verdi over resultatet	75	75	75	75
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Tilgjengelig for salg	9	9	5	5
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	1 076	1 076	1 037	1 037
Sum finansielle anleggsmidler		1 301	1 301	1 417	1 417
Omløpsmidler					
Kundefordringer	Lån og fordringer	176	176	199	199
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	40	40	3	3
Andre kortsiktige fordringer	Lån og fordringer	893	893	862	862
Sum kunde- og andre kortsiktige fordringer		1 109	1 109	1 064	1 064
Investering markedsbaserte verdipapirer	Virkelig verdi over resultatet	311	311	327	327
Betalingsmidler	Virkelig verdi over resultatet	873	873	561	561
GJELD					
Langsiktig rentebærende gjeld	Andre forpliktelser	16 855	16 985	12 375	12 482
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	586	586	248	248
Sum langsiktig rentebærende gjeld		17 441	17 571	12 623	12 730
Kortsiktig rentebærende gjeld	Andre forpliktelser	3 152	3 165	1 884	1 885
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	8	8	22	22
Sum kortsiktig rentebærende gjeld		3 160	3 173	1 906	1 907
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	Andre forpliktelser	1 488	1 488	1 234	1 234

(Beløp i mill. kr)

Konsern	Kategori	2013		2012	
		Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER					
Anleggsmidler					
Langsiktige fordringer	Lån og fordringer	1	1	125	125
Ansvarlig kapital i Statnett SFs Pensjonskasse	Virkelig verdi over resultatet	75	75	75	75
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Tilgjengelig for salg	9	9	5	5
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	1 076	1 076	1 037	1 037
Sum finansielle anleggsmidler		1 161	1 161	1 242	1 242
Omløpsmidler					
Kundefordringer	Lån og fordringer	144	144	209	209
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	40	40	3	3
Andre kortsiktige fordringer	Lån og fordringer	896	896	764	764
Sum kunde- og andre kortsiktige fordringer		1 080	1 080	976	976
Investering markedsbaserte verdipapirer	Virkelig verdi over resultatet	640	640	668	668
Betalingsmidler	Virkelig verdi over resultatet	970	970	634	634
GJELD					
Langsiktig rentebærende gjeld	Andre forpliktelser	16 855	16 985	12 236	12 343
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	586	586	248	248
Sum langsiktig rentebærende gjeld		17 441	17 571	12 484	12 591
Kortsiktig rentebærende gjeld	Andre forpliktelser	2 460	2 473	1 884	1 885
Derivater	Virkelig verdi over resultatet	8	8	22	22
Sum kortsiktig rentebærende gjeld		2 468	2 481	1 906	1 907
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	Andre forpliktelser	1 555	1 555	1 251	1 251

Virkelig verdi-hierarki

Nivå 1: Virkelig verdi måles ved bruk av noterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle instrumenter. Ingen justering foretas mht. disse prisene.

Nivå 2: Virkelig verdi måles med bruk av annen observerbar input enn den som benyttes på nivå 1, enten direkte (priser) eller indirekte (utledet fra priser).

Nivå 3: Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata.

Finansielle eiendeler og gjeld måles til virkelig verdi etter følgende verdsettelsesmetode:

Per 31. desember 2013

(Beløp i mill. kr)

Morselskap	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER				
Finansielle eiendeler bokført til virkelig verdi over resultat:				
Ansvarlig kapital i Statnett SFs Pensjonskasse	-	-	75	75
Investeringer markedsbaserte verdipapirer	312	-	-	312
Betalingsmidler	873	-	-	873
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg:				
Mindre aksjeposter i ikke børsnoterte selskaper	-	-	9	9
Sikring:				
Derivater	-	1 115	-	1 115
Sum eiendeler	1 185	1 115	84	2 384
GJELD				
Øvrige finansielle forpliktelser bokført til amortisert kost				
Rentebærende gjeld	20 601	-	-	20 601
Sikring:				
Derivater	-	595	-	595
Sum gjeld	20 601	595	-	21 196

(Beløp i mill. kr)

Konsern	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER				
Finansielle eiendeler bokført til virkelig verdi over resultat:				
Ansvarlig kapital i Statnett SFs Pensjonskasse	-	-	75	75
Investeringer markedsbaserte verdipapirer	640	-	-	640
Betalingsmidler	970	-	-	970
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg:				
Mindre aksjeposter i ikke børsnoterte selskaper	-	-	9	9
Sikring:				
Derivater	-	1 115	-	1 115
Sum eiendeler	1 610	1 115	84	2 809
GJELD				
Øvrige finansielle forpliktelser bokført til amortisert kost				
Rentebærende gjeld	19 901	-	-	19 901
Sikring:				
Derivater	-	595	-	595
Sum gjeld	19 901	595	-	20 496

Det har gjennom perioden ikke vært transaksjoner mellom nivå 1 og 2.

Morselskap		Konsern	
2012	2013	2013	2012
80	80	80	80
-	1	1	-
-	3	3	-
80	84	84	80

Rentebærende eiendeler og gjeld

Avdragsprofil rentebærende gjeld for morselskap

Lånene er vurdert til amortisert kost justert for effekt av verdisikring

(Beløp i mill. kr)

Forfallstidspunkt	2014	2015	2016	2017	2018-	Ved påkrav*	Sum
Fast rente							
Sertifikatlån	1 200	-	-	-	-	-	1 200
Obligasjonslån	595	557	596	1 867	10 031	-	13 646
Sum fast rente	1 795	557	596	1 867	10 031	-	14 846
Flytende rente							
Annen rentebærende gjeld	180	6	16	-	564	693	1 459
Obligasjonslån	400	-	-	-	888	-	1 288
Lån fra finansinstitusjoner	92	92	92	92	2 640	-	3 008
Sum flytende rente	672	98	108	92	4 092	693	5 755
Sum kortsiktig gjeld	2 467	-	-	-	-	693	3 160
Sum langsiktig gjeld	-	655	704	1 959	14 123	-	17 441
Sum rentebærende gjeld	2 467	655	704	1 959	14 123	693	20 601

* Statnett SF har to konserninterne lån på til sammen 693 millioner kroner som forfaller ved påkrav.

Lån fordelt på valuta per 31.12.2013

(Beløp i mill. kr)

Opplysninger om rentebærende gjeld	Snitt- rente ¹⁾	Lånebeløp i valuta	Lånebeløp i NOK
Valuta			
NOK	2,81 %	12 517	12 517
JPY	1,76 %	9 000	544
CHF	1,91 %	400	2 970
SEK	1,82 %	200	188
USD	2,70 %	720	3 659
EUR	2,38 %	70	550
EUR*	**	21	173
Sum			20 601

* Beløp i EUR er knyttet til sikkerhetsstillelser under CSA (Credit Support Annex), som reflekterer mer-/mindreverdi av inngåtte derivatavtaler.

** EONIA overnight - daglig rentefastsettelse kunngjort gjennom European Banking Federation (EBF)

1) Alle lån i valuta er konvertert til norske kroner gjennom valuta- og renteswapavtaler. Snittrenten for lånene er inkludert renteswapavtaler. Renten er snittrenten per 31. desember 2013.

(Beløp i mill. kr)

Løpetid på rentebinding på låneportefølje	2014	2015	2016	2017	2018-	Sum
(Beløp i mill. kr)	16 105	596	688	92	3 120	20 601

Markedsbaserte verdipapirer

Morselskap			Konsern	
Anskaffelseskost	Balansført verdi	(Beløp i mill. kr)	Anskaffelseskost	Balansført verdi
74	72	Stat	74	72
76	77	Kommuner/kommunal forretningsdrift	86	87
63	62	Finansinstitusjoner inkl. bank	284	286
99	100	Privat/industri	136	138
312	311	Sum obligasjoner	580	583
-	-	Norske aksjefond	21	27
-	-	Utenlandske aksjefond	23	30
-	-	Sum aksjefond	44	57
312	311	Sum markedsbaserte verdipapirer	624	640

Alle obligasjoner har pålydende i norske kroner.

Urealiserte mer-/mindreverdi har i perioden falt fra 3 millioner kroner til 0 millioner kroner. Dette har gitt en resultat effekt på -3 millioner kroner og er ført som andre finansinntekter.

Aldersfordeling kundefordringer

(Beløp i mill. kr)

	Ikke forfalt	1-30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 90 dager	Sum kundefordringer
Morselskap	163	8	1	2	3	176
Konsern	163	17	1	3	3	187

Derivater

Rente- og valutaswapper

Dette er avtaler hvor kontraktspartene bytter valuta- og/eller rentebetingelser for et avtalt beløp over en definert fremtidig periode.

Alle rente- og valutaswapper er knyttet til underliggende lån og eventuelt tap eller gevinst på swappen vil derfor tilsvare henholdsvis gevinst eller tap på lånet.

(Beløp i mill. kr)

Forfall	Hovedstol utlån	Hovedstol innlån	Markedsverdi* 2012	Kontantstrøm 2013	Markedsverdi* 2013	Verdiendring***	Rentebetingelser Statnett mottar	Rentebetingelser Statnett betaler
Frittstående derivater**								
2015	NOK 200	NOK 200	14	6	9	2	Fast	Nibor 6 mnd.
2015	NOK 200	NOK 200	-9	-4	-6	-1	Nibor 6 mnd.	Fast
2019	NOK 350	NOK 350	-	-	-1	-1	Nibor 3 mnd.	Nibor 6 mnd.
2019	NOK 350	NOK 350	-	-	-1	-1	Nibor mnd.	Nibor 6 mnd.
Sum			-5	2	1	-1		

Derivater i kontantstrømsikringer

2014	NOK 200	NOK 200	-6	-5	-2	-1	Nibor 6 mnd.	Fast
2014	NOK 200	NOK 200	-5	-4	-2	-1	Nibor 6 mnd.	Fast
2016	NOK 400	NOK 400	-20	-7	-16	-1	Nibor 6 mnd.	Fast
2021	NOK 400	NOK 400	-11	-5	-7	-4	Nibor 6 mnd.	Fast
2021	NOK 500	NOK 500	-14	-6	-9	-1	Nibor 6 mnd.	Fast
2021	NOK 400	NOK 400	-12	-5	-8	-1	Nibor 6 mnd.	Fast
2022	NOK 393	NOK 393	-49	-10	-40	-1	Nibor 6 mnd.	Fast
Sum			-117	-42	-84	-10		

(Beløp i mill. kr)

Derivater i virkelig verdisikringer****

Forfall	Hovedstol utlån	Hovedstol innlån	Markedsverdi* 2012	Markedsverdi* 2013	Rentebetingelser Statnett mottar	Rentebetingelser Statnett betaler
2014	NOK 300	NOK 300	6	2	Fast	Nibor 6 mnd.
2014	JPY 5000	NOK 296	35	-3	Fast JPY	Nibor 6 mnd.
2015	NOK 50	NOK 50	3	2	Fast	Nibor 6 mnd.
2017	CHF 250	NOK 1290	445	576	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2019	JPY 4000	NOK 201	81	49	Fast JPY	Nibor 6 mnd.
2019	NOK 150	NOK 150	-	-2	Fast	Nibor 6 mnd.
2019	NOK 150	NOK 150	-	-2	Fast	Nibor 6 mnd.
2020	NOK 300	NOK 300	50	43	Fast	Nibor 6 mnd.
2020	NOK 60	NOK 60	5	4	Fast	Nibor 6 mnd.
2021	SEK 200	NOK 180	-10	8	SEK Stibor 3 mnd	Nibor 6 mnd.
2021	CHF 150	NOK 923	114	180	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2023	NOK 600	NOK 600	94	78	Fast	Nibor 6 mnd.
2024	USD 100	NOK 603	-33	-45	Fast USD	Nibor 6 mnd.
2025	NOK 600	NOK 600	102	83	Fast	Nibor 6 mnd.
2026	EUR 70	NOK 532	-	17	Fast EUR	Nibor 6 mnd.
2027	NOK 1000	NOK 1000	40	14	Fast	Nibor 6 mnd.
2028	USD 80	NOK 457	-7	-39	Fast USD	Nibor 6 mnd.
2028	USD 80	NOK 464	-	-45	Fast USD	Nibor 6 mnd.
2029	USD 15	NOK 87	-	-9	Fast USD	Nibor 6 mnd.
2032	USD 160	NOK 928	-	-117	Fast USD	Nibor 6 mnd.
2033	USD 220	NOK 1256	33	-169	Fast USD	Nibor 6 mnd.
2043	USD 30	NOK 171	-7	-34	Fast USD	Nibor 6 mnd.
2043	USD 35	NOK 203	-	-37	Fast USD	Nibor 6 mnd.
Sum			951	554		

* Markedsverdi er uten påløpte renter. For kombinerte rente- og valutaswapper inngår urealisert valutaeffekt i markedsverdi.

** Frittstående derivater på NOK 1.100 mill er knyttet til underliggende lån, men er ikke gitt sikringsbokføring.

*** Endring i markedsverdi er hensyntatt kontantstrøm i 2013

**** Verdiendring i virkelig verdi-sikringer gir ingen resultatteffekt.

Renteopsjoner:

Foretaket hadde pr. 31. desember 2013 ingen renteopsjoner.

Valutaterminer:

Valutaterminer inngås for å valutasikre transaksjoner i annen valuta enn norske kroner.

Valuta

(Beløp i mill. kr)

	Nominelt i valuta	Nominelt i NOK	Gjennom- snittlig sikrings- kurs	Markeds- kurs*	Mark
SEK	393	356	0,90	0,95	15
EUR	70	559	7,96	8,38	35
Sum valutaterminer	-	915	-	-	50

*Gjennomsnittlig forwardkurs.

Samtlige kontrakter er knyttet til anlegginvesteringer i utenlandsk valuta. Urealisert gevinst/tap for valutaterminene reduserer/øker kostpris på investeringene ved realisasjon

Råvareterminer:

Statnett hadde pr. 31 desember 2013 ingen råvareterminer.

Motregning

Statnett har ingen finansielle instrumenter som motregnes og presenteres netto i balanseoppstillingen.

Det er inngått CSA-avtaler (Credit Support Annex) med de fleste av de største bankene. Dette innebærer at markedsverdien av derivater inngått mellom Statnett og motparten avregnes ukentlig, og at det mottas eller avgis pengemessig sikkerhet for tilgodehavende. Med enkelte banker har vi avtaler som gir adgang til å motregne annet mellomværende med kundene dersom visse betingelser inntreffer. Beløpene er ikke motregnet i balansen fordi transaksjonene som regel ikke vil gjøres opp på nettogrunnlag.

NOTE 10 FINANSIELL RISIKOSTYRING**Finansiell risiko**

Statnett SFs finanspolicy har som formål å sikre at foretaket oppnår den nødvendige finansieringen av planlagt drifts- og investeringsprogram til lavest mulig kostnad hensyntatt risiko. Statnett SFs finanspolicy omfatter også mål og rammer for å minimere foretakets kreditt-, rente- og valuta-risiko. Statnett SF benytter seg av finansielle derivater for å styre den finansielle risikoen.

Kapitalstyring

Foretaket har gjeld og egenkapital som er spesifisert nærmere i balansen. Låneavtalene pålegger ikke foretaket noen kapitalkrav som ventes å kunne begrense kapitalstrukturen i foretaket. Det finnes heller ingen eksplisitte krav til egenkapital utover det som følger av lovgivingen. Hovedmålsettingen for foretakets styring av kapitalstruktur er at Statnett skal ha en solid finansiell

posisjon, som gir grunnlag for at Statnett kan gjennomføre en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av sentralnett i tråd med planer og eiers forventninger. Statnetts styre er opptatt av at foretaket opprettholder en robust A-rating eller bedre, og søkte i september 2013 om tilførsel av egenkapital fra eier og lavere utbytteandel. Søknaden ble innvilget gjennom Statsbudsjettet for 2014. Eier har endret utbyttepolitikk for regnskapsårene 2013-2016 i tråd med egenkapitalsøkningen, til 0 i utbytte for 2013, deretter 25 prosent av konsernets årsresultat etter skatt justert for årets endring i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt. For øvrig styres kapitalstrukturen gjennom opptak og nedbetaling av kort- og langsiktig gjeld, samt endringer i likviditetsbeholdningen. Det har ikke vært noen endringer i målsetning og retningslinjer for kapitalstyring gjennom året.

Morselskap			Konsern	
2012	2013	<i>(Beløp i mill. kr)</i>	2013	2012
12 623	17 441	Langsiktig rentebærende gjeld	17 441	12 484
1 906	3 160	Kortsiktig rentebærende gjeld	2 468	1 906
888	1 184	Betalingsmidler og markedsbaserte verdipapirer	1 610	1 302
13 641	19 417	Netto gjeld	18 299	13 088

Likviditetsrisiko

Statnett SF har som mål å kunne gjennomføre tolv måneders drift, investeringer og refinansiering uten å ta opp ny gjeld. Det vil gjøre Statnett mindre sårbare for perioder med lav tilgjengelighet på kapital i finansmarkedene og perioder med lite gunstige lånevilkår.

Statnett reduserer likviditetsrisiko knyttet til forfall på finansielle forpliktelser ved hjelp av spredt forfallsstruktur, tilgang til flere finansieringskilder i Norge og internasjonalt, samt tilstrekkelig likviditet til å dekke planlagt drifts-, investerings- og refinansieringsbehov uten opptak av ny gjeld innenfor en tidshorisont på 12 måneder. Likviditeten består av eksisterende likviditetsbeholdning (bank-/tidsinnskudd, sertifikater og obligasjoner) og en trekkfasilitet på 6,5 milliarder kroner som går til januar 2018. Statnett har også en langsiktig låneavtale med den europeiske investeringsbanken (EIB) tilsvarende opptil 200 millioner euro. Lånet kan trekkes i flere transjer. Pr 27. mars 2014 er det ikke trukket på trekkfasiliteten eller lånet. Likviditeten følges opp løpende med ukentlig rapportering.

Statnett SF har høy kredittverdighet. Standard & Poor's og Moody's Investor Service har gitt Statnett SF kredittrater for langsiktige låneopptak på henholdsvis A+ og A2. Den høye kredittratingen gir Statnett SF gode lånemuligheter.

Tabellen under viser alle brutto kontantstrømmer knyttet til finansielle forpliktelser. Kontantstrømmene er ikke neddiskontert og forutsetter rentesatser og valutakurser som per 31. desember 2013.

(Beløp i mill. kr)

Morselskap

Per 31.12.2013	Under 1 år	1 til 3 år	3 til 6 år	6 til 10 år	10 år og utover	Totalt
Rentebærende gjeld og rentebetalinger	3 738	2 423	4 624	5 734	10 156	26 675
Andre forpliktelser	-	40	184	-	27	251
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	1 488					1 488
Derivater	1 817	1 342	2 421	1 088	5 158	11 826
Sum	7 043	3 805	7 229	6 822	15 341	40 240

Derivater

Innbetalinger	1 936	1 535	3 133	1 425	5 861	13 891
Utbetaling	-1 817	-1 342	-2 421	-1 088	-5 158	-11 826
Netto derivater	118	194	713	337	703	2 065

(Beløp i mill. kr)

Konsern

Per 31.12.2013	Under 1 år	1 til 3 år	3 til 6 år	6 til 10 år	10 år og utover	Totalt
Rentebærende gjeld og rentebetalinger	3 028	2 423	4 624	5 734	10 156	25 965
Andre forpliktelser	-	40	184	-	27	251
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	1 555					1 555
Derivater	1 817	1 342	2 421	1 088	5 158	11 826
Sum	6 400	3 805	7 229	6 822	15 341	39 597

Derivater

Innbetalinger	1 936	1 535	3 133	1 425	5 861	13 891
Utbetaling	-1 817	-1 342	-2 421	-1 088	-5 158	-11 826
Netto derivater	118	194	713	337	703	2 065

Kreditrisiko

Statnett SF er eksponert for kredittrisiko gjennom plassering av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer og ved bruk av ulike rente- og valutaderivater. For å begrense denne risikoen har Statnett rammer som setter krav til kredittverdighet for motparter, og maksimal eksponering for hver enkelt motpart. Kredittverdigheten vurderes minst en gang i året, og motpartsrisikoen overvåkes løpende for å sikre at foretakets eksponering ikke går utover fastsatte kredittgrenser og er i henhold til interne regler.

Morselskap

Konsern

2012	2013	(Beløp i mill. kr)	2013	2012
561	873	Betalingsmidler, ekskl. tidsinnskudd	970	634
327	311	Obligasjoner og sertifikater	583	613
1 040	1 115	Derivater	1 115	1 040
299	139	Langsiktige fordringer, ekskl. derivater	-	124
1 061	1 070	Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer, ekskl. derivater	1 040	973
3 288	3 508	Sum maksimal kreditteksponering	3 708	3 384

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at svingninger i valutakursen fører til endringer i Statnetts resultat og balanse. For å minimere valutarisikoen er alle lån som er tatt opp i utenlandsk valuta, konvertert til norske kroner gjennom valutabytteavtaler. De forpliktelser foretaket har påtatt seg i utenlandsk valuta i forbindelse med investeringsprosjekter, er terminsikret gjennom valutabytteavtaler. Per 31. desember 2013 er den eneste valutaeksponeringen som ikke er swappet eller avsatt til fremtidige betalinger, bankinnskudd i utenlandsk valuta tilsvarende 389 millioner kroner for morselskapet og konsernet. Utenlandske aksjefond og aksjer utgjør 29 millioner kroner i konsernet.

Morselskap (Beløp i mill. kr)		Endring i kronkursen %	Konsern (Beløp i mill. kr)	
2012	2013		2013	2012
-2	-3	+5	-4	-3
2	3	-5	4	3

Tabellen viser selskapets følsomhet for potensielle endringer i kronkursen, dersom alle andre forhold holdt konstant. Beregningen legger til grunn lik endring mot alle relevante valutaer. Effekten i resultatet skyldes verdiendring i pengeposter som ikke er fullt ut sikret. Øvrige pengeposter og all gjeld i utenlandsk valuta er sikret, og endring i verdi motsvares av verdiendring på derivatet.

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom låneporteføljen, likviditetsbeholdningen og finansielle sikringer. Videre er Statnett SF eksponert for rentenivå som legges til grunn for nettvirksomhetens inntektsramme (NVE-renten).

For å redusere renterisikoen og minske svingningene i resultatet, skal renten til Statnetts gjeld korrelere mest mulig med NVE-renten. NVE-renten beregnes med utgangspunkt i daglige snitt av fem års swap-rente. I tillegg består NVE-renten av et fast rente-element med tillegg av inflasjon og et tillegg for kredittrisiko. For å oppnå den ønskede rentebinding på foretakets gjeld benyttes rentebytteavtaler som er knyttet opp mot underliggende gjeld.

Rentesensitivitet

Følgende tabell viser morselskapet og konsernets følsomhet for potensielle endringer i rentenivået. Beregningen hensyntar alle rentebærende instrumenter og tilhørende rentederivater. Den viser effekt på resultat ved endring i rentenivået på 1 prosentpoeng den 31. desember 2013.

Effekt på resultat Morselskap (Beløp i mill. kr)		Endring i rentenivået %	Effekt på resultat Konsern (Beløp i mill. kr)	
2012	2013		2013	2012
-5	-7	+1	-12	-11
5	7	-1	12	11

Gjennomsnittlig effektiv rente

Tabellen under viser gjennomsnittlig effektiv rente for de enkelte finansielle instrumentene for årene 2012 og 2013 som helhet. Selskapet har hatt en lavere renteavkastning på innskudd som følge av nedgang i kortsiktige renter.

Morselskap			Konsern	
2012	2013		2013	2012
4,02 %	2,77 %	Obligasjoner og sertifikater	2,97 %	4,77 %
2,39 %	2,02 %	Innskudd	2,03 %	2,39 %
-	-	Aksjer og aksjefond	28,20 %	12,42 %
3,43 %	2,91 %	Lån	2,91 %	3,43 %

NOTE 11 SKATTER

Resultatskatt

Morselskap			Konsern	
2012	2013	(Beløp i mill. kr.)	2013	2012
221	-	Betalbar skatt	25	220
107	18	Endring utsatt skatt/skattefordel	3	105
-	-16	Endring i skattesats	-21	-
328	2	Sum skattekostnad	7	325

Avstemming av effektiv skattesats

Morselskap			Konsern	
2012	2013	(Beløp i mill. kr.)	2013	2012
1 177	14	Resultat før skattekostnad	89	1 162
329	4	28 % skatt	25	326
-7	9	Permanente forskjeller 28%	2	-2
6	5	Andel resultat i KS, FKV og TS	1	1
-	-16	Effekt av endring i skattesats *	-21	-
328	2	Sum skattekostnad	7	325
28 %	14 %	Effektiv skattesats	8 %	28 %

* Fra inntektsåret 2014 er skattesats på alminnelig inntekt i Norge redusert til 27 %. Eiendeler ved utsatt skatt og forpliktelser ved utsatt skatt er per 31. desember 2013 verdsatt ved å bruke den nye skattesatsen. Effekten på periodens kostnad ved skatt utgjør 16 millioner kroner i Statnett SF og 21 millioner kroner i konsernet.

Betalbar skatt i balansen

Morselskap			Konsern	
31.12.2012	31.12.2013	(Beløp i mill. kr.)	31.12.2013	31.12.2012
221	-	Årets betalbare skatt	25	221
-11	-	Betalbar skatt knyttet til konsernbidrag	-25	-11
210	-	Sum betalbar skatt i balansen	-	210

Utsatt skatt(-)/skattefordel i balansen

Morselskap				Konsern		
01.01.12	31.12.12	31.12.13	(Beløp mill. kr.)	31.12.13	31.12.12	01.01.12
-	-	-	Andre immaterielle eiendeler	-3	-4	-4
-515	-640	-768	Anleggsmidler	-809	-666	-537
42	50	57	Gevinst- og tapskonto	15	50	42
-	-19	-19	Fordringer	-	-3	10
-	-	-	Forsikringstekniske avsetninger	-64	-61	-63
315	155	131	Pensjoner *	131	155	315
-	9	-20	Verdipapirer og finansielle instrumenter (ekskl. kontantstrømsikring)	-21	7	-1
16	33	23	Kontantstrømsikring	23	33	16
17	21	70	Andre regnskapsmessige avsetninger	64	21	17
-2	-11	24	Skatteeffekt av avgitt konsernbidrag	24	-11	-2
-	-	82	Fremførbart skattemessig underskudd	83	14	17
-127	-402	-420	Sum utsatt skatt(-)/skattefordel (netto)	-557	-465	-190

* Fra 1. januar 2013 implementerte konsernet endringene i IAS 19 Ytelser til ansatte (vedtatt av EU i juni 2012 ("IAS 19R")) og endret basis for beregning av pensjonsforpliktelse og -kostnader. Konsernet har tidligere benyttet korridor metoden for regnskapsføring av uamortiserte etimattavvik. Etter IAS 19R er korridor metoden ikke lenger tillatt. Det vises til nærmere omtale i note 5 Pensjoner og pensjonsforpliktelser. Estimattavvik per 1. januar 2012 som utgjorde 771 millioner kroner, er nullstilt (144 millioner kroner per 1. januar 2013). Som følge av dette økte utsatt skatt med 216 millioner kroner per 1. januar 2012 (41 millioner kroner per 1. januar 2013).

Endringer i midlertidige forskjeller

(Beløp mill. kr.)

Morselskap	31.12.2012	Resultat- ført	Øvrige resultat- elementer	Konsern- bidrag	31.12.2013
Anleggsmidler	2 286	557	-	-	2 843
Gevinst- og tapskonto	-180	-31	-	-	-211
Fordringer	66	5	-	-	71
Pensjoner	-549	4	60	-	-485
Verdipapirer og finansielle instrumenter (ekskl. kontantstrømsikring)	-34	108	-	-	74
Kontantstrømsikring	-117	-	33	-	-84
Andre regnskapsmessige avsetninger	-75	-186	-	-	-261
Konsernbidrag	40	-	-	-129	-89
Fremførbart skattemessig underskudd	-	-303	-	-	-303
Sum	1437	154	93	-129	1 555

(Beløp mill. kr.)

Konsern	31.12.2012	Resultat- ført	Øvrige resultat- elementer	Konsern- bidrag	31.12.2013
Andre immaterielle eiendeler	13	-	-	-	13
Anleggsmidler	2 380	615	-	-	2 995
Gevinst- og tapskonto	-178	123	-	-	-55
Fordringer	8	-9	-	-	-1
Forsikringstekniske avsetninger	220	16	-	-	236
Pensjoner	-550	3	60	-	-487
Verdipapirer og finansielle instrumenter (ekskl. kontantstrømsikring)	-27	105	-	-	78
Kontantstrømsikring	-117	-	33	-	-84
Andre regnskapsmessige avsetninger	-76	-161	-	-	-237
Fremførbart skattemessig underskudd	-9	-299	-	-89	-397
Sum	1 664	393	93	-89	2 061

Det er i 2013 ytet konsernbidrag på 89 millioner kroner fra Nydalen Bygg C AS til Statnett SF som reduserer skattemessig fremførbart underskudd i Statnett SF.

NOTE 12 INVESTERINGER I DATTERSELSKAP, FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET OG TILKNYTTETE SELSKAPER

Statnett SF har følgende investeringer per 31. desember 2013:

Konsern

Per 31.12.2013	Type	Anskaffelsestidspunkt	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel	Bokført verdi (beløp i tusen kr)
Datterselskaper						
Statnett Transport AS	Datterselskap	1996	Oslo	100 %	100 %	108 021
Statnett Forsikring AS	Datterselskap	1998	Oslo	100 %	100 %	30 200
Nordlink AS	Datterselskap	2010	Oslo	100 %	100 %	500
Noreveien 26 AS	Datterselskap	2010	Oslo	100 %	100 %	114
NorGer AS	Datterselskap	2010/2011	Oslo	100 %	100 %	29 947
NorGer KS	Datterselskap	2010/2011	Oslo	100 %	100 %	143 897
Nydalshøyden Bygg C AS	Datterselskap	2013	Oslo	100 %	100 %	475 380
Sum datterselskaper						788 059
Tilknyttede selskaper						
Nord Pool Spot AS	Tilknyttet selskap	2002/2008	Bærum	28,2 %	28,2 %	36 320
eSett OY **	Tilknyttet selskap	2013	Finland	33,3 %	33,3 %	16 891
Sum tilknyttede selskaper						53 211
Totalt eierandel i døtre, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper						841 270

Konsernverdi for selskap bokført etter egenkapitalmetode

(Beløp i tusen kr)

	Konsernverdi 01.01.	Årets resultat	Utbytte	Konsernverdi 31.12.
2013				
Nord Pool Spot AS, 28,2% *	54 097	13 308	-3 647	63 758
eSett OY **	-	-	-	16 891
Sum Felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper	54 097	13 308	-3 647	80 649
2012				
Nord Pool Spot AS, 28,8 % *	53 667	15 430	-15 000	54 097
Sum Felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper	53 667	15 430	-15 000	54 097

* I forbindelse med rettet emisjon per 29. august 2013 ble Statnetts eierandel i Nord Pool Spot AS redusert fra 28,8% til 28,2%. Rettet emisjon i Nord Pool Spot AS ble vedtatt i generalforsamling per 29. august 2013. Statnetts eierandel er nå 28,2%. Årets resultat inkluderer gevinst ved redusert eierandel.

** eSett OY ble stiftet i november 2013.

Kjøp av datterselskap

Den 22. mai 2013 kjøpte Statnett SF 100 % av aksjene i Nydals høyden Bygg C AS, som eide Nydalen Allé 33. Nydals høyden Bygg C AS eide Statnetts hovedkontor og driver ikke annen virksomhet.

Oppkjøpet anses som kjøp av eiendel, og alle identifiserte merverdier er allokert til bygget.

På overtakelsestidspunktet er følgende identifiserbare eiendeler og forpliktelser innregnet i konsernregnskapet:

(Beløp i mill. kr)

Regnskapslinje	Virkelig verdi på overtakelses-tidspunkt
Eiendeler	
Varige driftsmidler	774
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	16
Forpliktelser	
Utsatt skatt	80
Langsiktig rentebærende gjeld	191
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	28
Kjøpesum	491

NOTE 13 NÆRSTÅENDE PARTER

Statnett SF var per 31. desember 2013 100 prosent eid av den norske stat ved Olje- og energidepartementet (OED). Statnett har relasjoner til OED både som eier og reguleringsmyndighet.

Reguleringsmyndighet

Det er Stortinget som lovgivende myndighet som vedtar lover, basert på forslag fra regjeringen. Forskrifter vedtas av Kongen i statsråd. OED forvalter sine ansvarsområder, og delegerer forvaltning av de fleste områder i energiloven til NVE. I medhold av forvaltningsloven kan ethvert enkeltvedtak fattet av NVE, klages inn for OED som overordnet instans.

Andre nærstående parter:

Regnskapslinje	Datterselskap	Tilknyttet
Statnett SF	Statnett Transport AS	Nord Pool Spot AS
	Statnett Forsikring AS	eSett OY
	Nydals høyden Bygg C AS	
	Noreveien 26 AS	
	Nord.Link AS	
	NorGer KS	
	NorGer AS	

Datterselskapene er alle 100 prosent eid av Statnett SF, dog slik at Statnett eier 100 prosent av aksjene i NorGer AS og 90 prosent eierandel i NorGer KS. I tillegg eier NorGer AS 10 prosent eierandel i NorGer KS, slik at Statnett SF inklusive indirekte eierskap også kontrollerer 100 prosent av eierandelene i NorGer KS.

Statnett SF har en eierandel i Nord Pool Spot AS på 28,2 prosent. Eierandelen ble redusert fra 28,8 prosent etter en rettet emisjon i august 2013. Statnett SF har en eierandel på 33,3 prosent i det nystiftede selskapet eSett OY.

Transaksjoner med nærstående selskaper

Statnett SF og datterselskaper har låneavtaler og avtaler om kjøp og salg av tjenester. Alle transaksjoner er foretatt som del av den ordinære virksomheten og til gjeldende markedspriser. De vesentligste transaksjonene er beskrevet nedenfor.

Statnett Forsikring AS har konsesjon til å dekke risiko vedrørende selskaper i Statnett-konsernet. Selskapet opererer både som direktetegnende personforsikrings- og skadeforsikringsselskap. Videre er selskapet reassurandør for Statnetts risiko dekket av andre forsikringsleverandører.

Statnett Transport AS driver tungtransport på land og sjø og leverer transporttjenester til Statnett SF, herunder beredskapstjenester for transport av tunge enheter på land og sjø samt kabelberedskap. Tjenestene er verdsatt av eksternt part.

Statnett SF kjøper overføringstap på Nord Pool Spot AS daglig. Omsetning skjer til kraftbørsens markedspriser.

Statnett SF utfører administrative tjenester for datterselskapene. Det er inngått avtaler som spesifiserer tjenestene, og de er priset til markedsmessige betingelser.

Statnett SF har i 2013 mottatt utbytte på totalt 3,6 millioner kroner fra datterselskaper og tilknyttet selskap.

Statnett SF har kjøpt Nydalen Alle 33 fra Nydals høyden Bygg C AS. Kjøpesummen er verdsatt av eksternt part.

Samarbeidsparter

TenneT TSO BV og Statnett SF har bygget en kabel for overføring av energi mellom Norge og Nederland, omtalt som NorNed-kabelen. Partene eier hver sin fysiske halvdel av kabelen. Statnett eier den nordre del, og TenneT eier den søndre delen av kabelen. NorNed-kabelen ble satt i drift i mai 2008. Kostnader og inntekter knyttet til drift av NorNed-kabelen deles likt mellom TenneT og Statnett.

Statnett SF eier Skagerrak-kabler 1-3, mens Energinet.dk har en langsiktig leieavtale om halve kabelkapasiteten. Driftskostnader og inntekter knyttet til drift av kablene deles mellom Energinet.dk og Statnett. Energinet.dk og Statnett har videre fått konsesjon til å bygge ytterligere en kabel for overføring av energi mellom Norge og Danmark, omtalt som Skagerrak 4. Partene skal eie hver sin fysiske halvdel av kabelen, hvor Statnett skal eie den nordre delen og Energinet den søndre delen av kabelen. Kabelforbindelsen er under bygging. Etter planen skal kabelen idriftsettes i slutten av 2014.

Statnett inngikk høsten 2012 en samarbeidavtale med tyske TenneT og KfW med sikte på å realisere en HVDC-sjøkabel mellom Norge (Tonstad) og Tyskland (Wilster). Prosjektet kalles NordLink, og overføringskapasiteten vil bli 1400 MW. Forbindelsen består av 53 km ledning på norsk side, 514 km sjøkabel og 55 km landkabel på tysk side. Eierskapet deles på tvers der Statnett eier den nordlige delen og TenneT og KfW eier den sørlige delen gjennom et felleseid tysk selskap. Kostnader og handelsinntekter deles likt mellom Tyskland og Norge. I 2013 søkte man norske myndigheter om konsesjon for tilrettelegging av kraftutveksling med Tyskland. Kabelforbindelsen planlegges satt i drift i løpet av 2018.

National Grid NSN Link Ltd (NLL) og Statnett prosjekterer en HVDC-sjøkabel mellom Kvilldal i Norge og Blyth i nordøst England, omtalt som NSN. Overføringskapasiteten vil bli 1400 MW. Partene skal etter planen eie hver sin fysiske halvdel, med Statnett som eier av den østre delen og NLL den vestre delen. Kostnader og handelsinntekter skal deles likt mellom NLL og Statnett. Partnerne er tildelt anleggskonsesjon i Norge og handelskonsesjon i England. I 2013 søkte man norske myndigheter om konsesjon for tilrettelegging av kraftutveksling med England og om anleggskonsesjon i England. NSN planlegges satt i drift i 2020.

Statnett SFs mellomværende med selskaper i samme konsern

(Beløp i mill. kr)

	Kundefordringer		Utlån		Innlån		Leverandørgjeld	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Datterselskaper	1	3	139	187	693	138	34	5

Renter

Rentesatsen på inn- og utlån er avtalt til 6 måneders NIBOR med et påslag i intervallet 0,7% - 1,75%.

Statnett SFs handel med selskaper i samme konsern

(Beløp i mill. kr)

	Salgsinntekter		Driftskostnader		Finansinntekter	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Datterselskaper	4	5	166	120	5	7

(Beløp i mill. kr)

	Kjøp av faste eiendommer	
	2013	2012
Datterselskaper	744	-

(Beløp i mill. kr)

	Finanskostnader		Mottatt utbytte	
	2013	2012	2013	2012
Datterselskaper	7	5	-	20

NOTE 14 YTELSER TIL LEDELSEN**Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.**

Erklæring vedrørende godtgjørelse til konsernsjef og konsernledelsen er utarbeidet i tråd med allmennaksjelovens regler, regnskapsloven, Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse samt retningslinjer for statlig eierskap, herunder holdning til lederlønn og i samsvar med Olje- og energidepartementets forventninger til oppfølging av disse i brev av 29. november 2011.

Styret har nedsatt et eget kompensasjonsutvalg, som består av to eieroppnevnte styremedlemmer og en ansatt representant. HR-direktør ivaretar sekretærfunksjonen for komiteen med mindre noe annet er avtalt. Kompensasjonsutvalget er rådgivende og saksforberedende organ for styret, og fremsetter forslag til lønnsjustering i samsvar med retningslinjene angitt nedenfor.

I tillegg til fast lønn har konsernledelsen firmabilordning og pensjonsavtaler. Det er ikke bonusordninger for ledende ansatte. Pensjonsalder er 65 år for konsernsjef og konsernledelse. Konsernsjef har avtale om 12 måneders etterlønn ved oppsigelse fra selskapets side. Ingen andre ledende ansatte har avtale om etterlønn.

Det førende prinsipp for konsernet har både i 2012 og 2013 vært at godtgjørelse og andre ytelser til konsernledelsen skal være konkurransedyktige slik at konsernet kan tiltrekke seg og beholde dyktige ledende ansatte. Den faste lønnen skal ikke være lønnsledende, men likevel konkurransedyktig i forhold til vår bransje og andre selskaper som rekrutterer i det samme marked som Statnett SF. Lønnen skal samtidig reflektere den enkeltes erfaring, ansvarsområde og oppnådde resultater.

Styret vedtar årlig lønnsjustering for selskapets konsernsjef, og vedtar en ramme som konsernsjefen disponerer for lønnsjustering av konsernledergruppen for øvrig.

De samme retningslinjer som angitt ovenfor vil bli lagt til grunn for kommende regnskapsår.

(Beløp i hele kr)

Ytelser til styret		Styre- honorar 2013	Styre- honorar 2012
Styret			
Kolbjørn Almlid	styrets leder	377 520	363 000
Per Hjørth	styrets nestleder	308 560	276 000
Thor Håkstad (til juni 2012)	styrets nestleder	-	126 300
Kirsten Indgjerd Værdal	styremedlem	210 720	198 000
Egil R Gjesteland (fra juni 2012)	styremedlem	260 720	96 500
Maria Sandsmark (fra januar 2013)	styremedlem	240 720	-
Synne Larsen Homble (fra juni 2013)	styremedlem	100 360	-
Kristin Lian (fra juni til desember 2012)	styremedlem	-	127 567
Grethe Høiland (til juni 2012)	styremedlem	-	118 300
Heidi Ekrem (til juni 2013)	styremedlem	102 860	198 000
Steinar Jøråndstad	styremedlem *)	240 720	233 000
Pål Erland Opgård	styremedlem *)	245 720	198 000
Kjerstin Bakke	styremedlem *)	200 720	193 000
Samlede godtgjørelser		2 288 620	2 127 667

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift.

Vararepresentanter og observatører i styret mottar ikke honorar.

Enkelte styremedlemmer har kompensasjon for deltakelse i revisjonsutvalget eller kompensasjonsutvalget, og styrehonorarene vil derfor variere.

*) For ansattes representanter oppgis kun styrehonorar.

(Beløp i hele kr)

Ytelser til ledende ansatte 2013		Lønn	Andre godtgjørelser	Pensjonskostnad	Samlet godtgjørelse
Konsernledelsen					
Konsernsjef					
Auke Lont		2 585 007	184 356	1 997 133	4 766 496
Konserndirektører					
Gunnar G. Løvås	Strategi og Samfunnskontakt	1 572 692	138 112	429 847	2 140 651
Håkon Borgen	Nettutbygging	1 803 668	151 034	459 021	2 413 723
Øivind Kristian Rue	Nettdrift	1 887 114	136 364	870 272	2 893 750
Bente Hagem	Kommersiell utvikling	1 622 279	140 995	791 922	2 555 196
Knut Hundhammer	Konsernstab, CFO	2 048 414	164 181	617 616	2 830 211
Peer Olav Østli	IKT	1 568 342	155 009	638 826	2 362 177
Samlede godtgjørelser		13 087 516	1 070 051	5 804 637	19 962 204

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift.

(Beløp i hele kr)

Ytelser til ledende ansatte 2012		Lønn	Andre godtgjørelser	Pensjonskostnad	Samlet godtgjørelse
Konsernledelsen					
Konsernsjef					
Auke Lont		2 391 762	184 735	2 908 851	5 485 348
Konserndirektører					
Gunnar G. Løvås	Strategi og Samfunnskontakt	1 510 869	137 719	998 547	2 647 135
Håkon Borgen	Nettutbygging	1 640 618	102 769	1 091 041	2 834 428
Øivind Kristian Rue	Nettdrift	1 769 371	102 363	1 637 291	3 509 025
Bente Hagem	Kommersiell utvikling	1 550 897	139 068	1 349 690	3 039 655
Knut Hundhammer	Konsernstab, CFO	1 937 613	159 572	712 824	2 810 009
Peer Olav Østli	IKT	1 474 289	149 462	995 325	2 619 076
Samlede godtgjørelser		12 275 419	975 688	9 693 569	22 944 676

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift.

Betingelser knyttet til konsernledelsen

Tittel/navn	Betingelser vedrørende pensjonsalder, førtidspensjon og alderspensjon
Konsernsjef Auke Lont	<p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 prosent av pensjonsgrunnlaget, det vil si av fast, ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år samordnes den årlige alderspensjon på 66 prosent med Statnett SFs Pensjonskasse og folketrygden.</p> <p>Ved død vil gjenlevende ektefelle og barn under 21 år motta pensjon.</p> <p>Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 65 år. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.</p>
Konserndirektørene: Håkon Borgen Bente Hagem Øivind Kristian Rue	<p>Pensjonsalder er 65 år, med rett til å fratruke med førtidspensjon på et hvert tidspunkt etter fylte 62 år. Ved fratreden mellom 62 og 65 år skal det utbetales en årlig godtgjørelse på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinære årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Dersom eventuell inntekt mottas fra andre og den sammen med utbetalt førtidspensjon fra Statnett overstiger sluttlønn, skal førtidspensjonen avkortes med 50 prosent av det beløp som overstiger sluttlønn.</p> <p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Dvs. av fast, ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år samordnes den årlige alderspensjon på 66 prosent med Statnett SFs Pensjonskasse og folketrygden.</p> <p>Ved død vil gjenlevende ektefelle og barn under 21 år motta pensjon.</p> <p>Personenes rett til pensjonsytelser utover fripoliser fra Statnett SFs pensjonskasse fra fylte 62 år bortfaller dersom de ikke lenger er ansatt i Statnett SF når de fyller 62 år.</p> <p>Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 65 år. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.</p>
Konserndirektørene: Gunnar G Løvås Peer Olav Østli	<p>Pensjonsalder er 65 år, med rett til å fratruke med førtidspensjon på et hvert tidspunkt etter fylte 62 år. Full opptjeningsstid er 30 år. Ved fratreden mellom 62 og 65 år skal det utbetales en årlig godtgjørelse på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget avkortet med ett prosentpoeng for hvert år mellom 62 og 65 år. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinære årslønnen på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Utbetaling av pensjon kan reduseres med eventuell lønn, pensjon eller honorar fra andre selskaper i Statnett konsern.</p> <p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinære årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år dekkes alderspensjon gjennom folketrygden og selskapets kollektive pensjonsordning, med et tillegg på 66 prosent av den del av pensjonsgrunnlaget som overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp forutsatt full opptjeningsstid (30 år).</p> <p>Ved død vil barn under 21 år motta barnepensjon.</p> <p>Ved fratreden før pensjonsalder vil det utstedes et rettighetsbevis som sikrer alderspensjonsutbetalinger fra fylte 65 år. Rettighetsbeviset reguleres med 75 prosent av økningen i folketrygdens grunnbeløp frem til pensjone-ring.</p> <p>Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 67 år, basert på pensjonsgrunnlaget på tidspunktet da uførhet inntrådte. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.</p>

Tittel/navn	Betingelser vedrørende pensjonsalder, førtidspensjon og alderspensjon
Konserndirektør: Knut Hundhammer	Pensjonsalder fra lederstilling er 65 år. I tillegg til ordinært medlemskap i foretakets kollektive pensjonsordning er det inngått en pensjonavtale. Pensjon er sikret gjennom opparbeidet sparesaldo inkludert renter som utbetaltes til Hundhammer, som skattepliktig inntekt. Statnett har rettighetene til Garantikontoen frem til utbetalingstidspunktet. Senest ved oppnådd pensjonsalder utbetales Garantikontoen til Statnett SF. Garantikontoen inkl. renter benyttes til finansiering av de avtalte ytelser som skal utbetales Hundhammer ved pensjonering. Pensjonsgrunnlaget er fast ordinær lønn. Statnett skal, hvert år frem til tidspunkt for pensjonering eller eventuell fratredelse, innbetale inntil 30 prosent av forskjellen mellom ordinær lønn og 12 ganger folketrygdens grunnbeløp til pensjonsspareordningen. Det er for 2013 innbetalt 306 480 kroner. For etterfølgende år justeres dette beløpet med prosentvis tilsvarende lønnsøkning, men minimum tilsvarende økningen i G. Ved død skal samboer/ektefelle ha utbetalt et beløp tilsvarende gjenværende sparesaldo inkl. renter fra Statnett SF. Engangsbeløpet vil være skattepliktig for ektefelle/samboer.

Ved oppsigelse fra den ansatte selv er oppsigelsestiden vanligvis 3 måneder, mens ved oppsigelse fra selskapets side er oppsigelsestiden 6 måneder etter en ansettelsestid på 2 år.

Det er ytet et rentefritt lønsslån til konserndirektør Konsernstab, CFO med gjenværende saldo på kroner 112 502 per 31. desember 2013. Lånet er gitt som en del av en generell låneordning til alle fast ansatte i foretaket, hvor det ikke kreves særskilt sikkerhet. Lånet nedbetales med trekk i lønn over 12 måneder.

Utover forannevnte er det ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til medlemmer av konsernledelsen eller styret.

NOTE 15 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Vi er ikke kjent med at det har inntrådt forhold etter balansedagen som er av vesentlig betydning for bedømmelse av regnskapet.

NOTE 16 PANTSTILLELSER, GARANTIANSVAR

Morselskapet har ikke anledning til å stille pant eller annen sikkerhet i foretakets eiendeler, bortsett fra å stille sikkerhet overfor finansinstitusjoner i forbindelse med daglige banktransaksjoner, samt å stille sedvanlige sikkerheter som ledd i den daglige driften.

NOTE 17 TVISTESAKER

Statnett har til enhver tid mindre tvister med grunneiere, kunder og andre om blant annet forståelsen av avtaler som er inngått, forståelsen av offentligrettslige forpliktelser, herunder eiendomsskatt, skjønn og uenighet om ansvar knyttet til ordinær drift og utbygging av kraftlinjer og kabelforbindelser. Dette anses som en del av den ordinære driften.

Leverandøren til et av Statnetts IKT-prosjekter har fremmet et krav om kompensasjon som bunner i ekstra kostnader leverandøren hevder å være påført grunnet forhold som de mener Statnett er ansvarlige for. Statnett vurderer at kravet ikke er dokumentert på en slik måte at det er grunnlag for å gjøre regnskapsmessige avsetninger.

NOTE 18 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Morselskap			Konsern	
2012	2013	(Beløp i mill. kr)	2013	2012
51	93	Leiekostnader	76	54
308	289	Innleie personell/ konsulenter	283	338
59	65	Forsikring	84	78
261	254	Materialer og underentreprenører	267	269
141	153	Eiendomsskatt	153	141
83	97	IT-kostnader	97	83
242	245	Øvrig	161	213
1 145	1 196	Sum andre driftskostnader	1 121	1 176

Operasjonelle leieavtaler (med forfall mindre enn ett år fra balansedagen)

Morselskap			Konsern	
2012	2013	(Beløp i mill. kr)	2013	2012
28	70	Bygninger	53	31
16	15	Innleie samband	15	16
7	8	Annet	8	7
51	93	Sum leiekostnader	76	54

Operasjonelle leieavtaler med forfall senere enn ett år fra balansedagen

Konsernet har en rekke mindre leieavtaler for bygninger, innleie av samband og øvrige driftsmidler i vårt langstrakte land knyttet til ordinær stedlig drift og gjennomføring av våre prosjekter. Leieforhold varierer fra noen måneder til 15 år. Leie blir betalt og kostnadsført i henhold til hver enkel kontrakt.

Honorar til revisor

Morselskap			Konsern	
2012	2013	(Beløp i mill. kr)	2013	2012
709	808	Lovpålagt revisjon	997	913
292	327	Andre attestasjonstjenester	327	333
147	104	Skatterelatert bistand	104	153
659	587	Annen bistand	587	659
1 807	1 826	Sum honorar (ekskl. mva.)	2 015	2 058

Honorarer er eksklusiv merverdiavgift.

NOTE 19 SAMMENLIGNINGSTALL FOR STATNETT KONSERN

Alle beløpmessige størrelser i resultat, balanse, kontantstrøm og tilleggsopplysninger er angitt med ett års sammenligningstall.

Under er angitt fem års utvikling for utvalgte beløpmessige størrelser for å vise endringer over en lengre tidsperiode.

Fra totalresultatregnskapet

(Beløp i mill. kr)

Statnett konsern	2013	2012	2011	2010	2009
Tillatt inntekt	5 361	4 025	4 296	4 803	3 722
Periodens mer-/mindreinntekt	-958	1 065	1 020	2 177	-1 059
Andre driftsinntekter	158	244	181	267	199
Sum driftsinntekter	4 561	5 334	5 497	7 247	2 862
Driftskostnader	4 215	3 901	3 869	3 968	3 265
Driftsresultat	346	1 433	1 628	3 279	-403
Inntekt i felleskontrollert og tilknyttede selskaper	10	9	5	11	24
Netto finansposter	-267	-280	-276	-232	-289
Resultat før skattekostnad	89	1 162	1 357	3 058	-668
Årsresultat	82	837	1 000	2 198	-480

Fra totalresultatregnskapet hvor mer-/mindreinntekt er trukket ut

(Beløp i mill. kr)

Statnett konsern	2013	2012	2011	2010	2009
Tillatt inntekt	5 361	4 025	4 296	4 803	3 722
Andre driftsinntekter	158	244	181	267	199
Sum driftsinntekter	5 519	4 269	4 477	5 070	3 921
Driftskostnader	4 215	3 901	3 869	3 968	3 265
Driftsresultat uten mer-/mindreinntekt	1 304	368	608	1 102	656
Inntekt i felleskontrollert og tilknyttede selskaper	10	9	5	11	24
Netto finansposter	-267	-280	-276	-232	-289
Resultat før skattekostnad uten mer-/mindreinntekt	1 047	97	337	881	391

Fra balansen

(Beløp i mill. kr)

Statnett konsern	2013	2012	2011	2010	2009
Immaterielle eiendeler	223	138	84	66	-
Anleggsmidler	28 734	23 378	21 057	19 413	17 858
Omløpsmidler	5 940	2 278	2 740	2 591	1 484
Sum eiendeler	34 897	25 794	23 881	22 070	19 342
Egenkapital	12 135	8 852	7 722	7 628	5 618
Rentebærende gjeld	19 909	14 390	13 276	11 757	12 340
Øvrige gjeldsposter	2 853	2 552	2 883	2 685	1 384
Sum egenkapital og gjeld	34 897	25 794	23 881	22 070	19 342

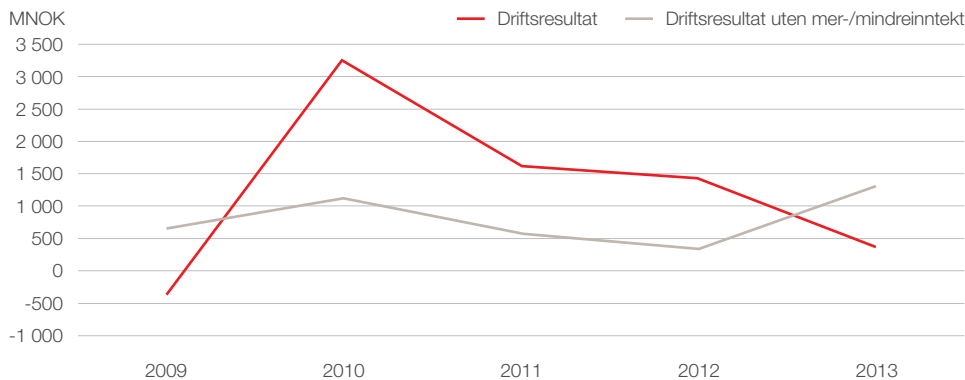
Fra kontantstrøm

(Beløp i mill. kr)

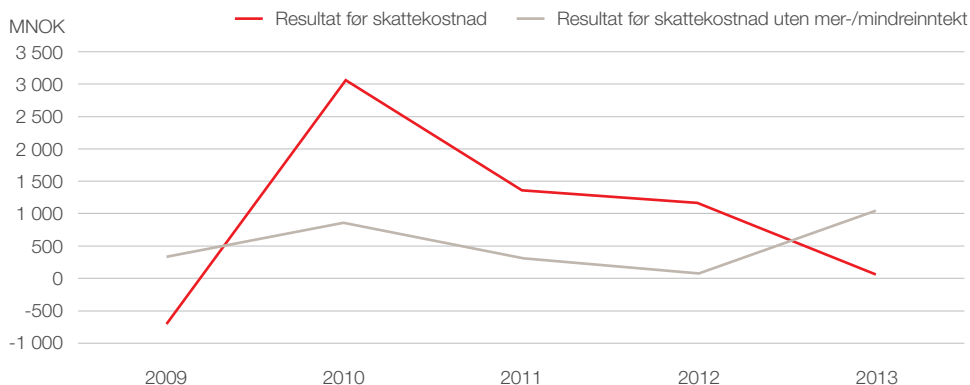
Statnett konsern	2013	2012	2011	2010	2009
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	1 304	1 426	1 523	3 804	-466
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-6 197	-3 085	-2 370	-1 740	-140
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	5 229	1 291	720	-1 277	388
Netto kontantstrøm for perioden	336	-368	-127	787	-218
Likvide midler	970	634	1 002	1 129	342
Utbytte for året til eier	-	117	315	132	499

Statnett SF har implementert endringene i IAS 19R, og tallene for 2012 og 2013 er omklassifisert med effekten av disse endringene.

Driftsresultat

Resultat før skattekostnad

NOTE 20 BESLUTTET, IKKE REGISTRERT INNSKUDDSKAPITAL

Den 17. desember 2013 ble det avholdt et ekstraordinært foretaksmøte i Statnett hvor det ble besluttet å øke Statnetts egenkapital med 3,25 milliarder kroner, samt å endre foretakets vedtekter i samsvar med dette. Endringen av kapital ble registrert i Foretaksregisteret den 18. januar 2014.

NOTE 21 NYE OG ENDREDE REGNSKAPSSTANDARDER

Standardene og fortolkningene som er vedtatt frem til tidspunkt for avleggelse av konsernregnskapet, men hvor ikrafttredelsestidspunkt er frem i tid, er oppgitt under. Konsernets intensjon er å implementere de relevante endringene på ikrafttredelsestidspunktet, under forutsetning av at EU godkjenner endringene før avleggelse av konsernregnskapet. Kun forhold som antas å være relevante for Statnett, er inkludert. Allikevel anses ingen av endringene under å medføre vesentlig endring i konsernets anvendelse av regnskapsprinsipper eller noteopplysninger.

Vedtatte IFRS-er og IFRIC-er med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt

IAS 19 Ytelser til ansatte

Endringen introduserer en mulighet til å innregne bidrag fra ansatte eller tredjeparter som en reduksjon i pensjonskostnaden i samme periode som bidragene er betalbare, hvis og bare hvis bidragene utelukkende er knyttet til de ansattes "tjenester" for samme periode.

IAS 27 Separat finansregnskap

Som en konsekvens av publiseringen av IFRS 10 Konsernregnskap, IFRS 11 Felleskontrollerte ordninger og IFRS 12 Opplysninger om interesser i andre foretak har IASB foretatt endringer i IAS 27. IAS 27 omhandler nå bare regnskapsføring i det separate finansregnskapet. Tittelen på standarden ble også endret i denne sammenheng. Endringene er EU-godkjent med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere.

IAS 28 Investeringer i tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet

Som en konsekvens av de nye standardene IFRS 11 Felleskontrollerte ordninger og IFRS 12 Opplysninger om interesser i andre foretak, er tittelen på IAS 28 endret til Investeringer i tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet, og IAS 28 beskriver nå anvendelsen av egenkapitalmetoden for investeringer i felleskontrollert virksomhet, i tillegg til tilknyttede foretak. Endringene er EU-godkjent med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere.

IAS 32 Finansielle instrumenter - presentasjon

IAS 32 er endret for å klargjøre innholdet i "currently has a legally enforceable right to set-off" og anvendelsen av IAS 32s motregningskriterier for oppgjørssystemer som eksempelvis clearing house-systemer som anvender mekanismer for bruttooppgjør som ikke skjer samtidig (simultaneously). Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere.

IAS 36 Verdifall på eiendeler

Endringen medfører at det må gis opplysninger om det gjenvinnbare beløpet på eiendeler som har blitt nedskrevet, dersom dette er fastsatt til virkelig verdi redusert for salgskostnader. Endringen må ses i sammenheng med IFRS 13 Måling av virkelig verdi. Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere.

IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling

IASB har vedtatt endringer i sikringsbokføringsreglene under IFRS. Endringene innebærer at man ikke vil måtte avslutte sikringsbokføringen i de tilfeller der derivater utpekt i sikringsforhold må overføres for å gjennomføre clearing med en sentral motpart (central counterparty - CCP) som følge av lov eller annen regulering, gitt at nærmere angitte kriterier er oppfylt. Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere.

IFRS 10 Konsernregnskap

IFRS 10 erstatter de delene av IAS 27 Konsernregnskap og separate finansregnskap som omhandler konsoliderte regnskaper, og SIC-12 Konsolidering – foretak for særskilt formål.

IFRS 10 bygger på én enkelt kontrollmodell som skal anvendes for alle foretak inkludert foretak med avgrenset formål (SPE). Endringene som er introdusert i IFRS 10 fordrer at ledelsen utøver vesentlig grad av skjønn for å avgjøre hvilke foretak som kontrolleres av morforetaket, hvor alle foretak som kontrolleres skal konsolideres. Avgjørende for om foretak skal konsolideres etter IFRS 10 er om det foreligger kontroll. Kontroll over et annet foretak foreligger når investoren er utsatt for, eller har rettigheter til, variabel avkastning fra sin involvering i foretaket, og evne til å bruke makt til å styre de aktivitetene i foretaket som i vesentlig grad påvirker avkastningen. Innenfor EU/EØS området gjelder IFRS 10 med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere.

IFRS 11 Joint Arrangements / Fellesordninger (uoffisiell oversettelse)

Denne standarden erstatter IAS 31 Andeler i felleskontrollert virksomhet, samt SIC-13 Felleskontrollerte foretak - ikke-monetære overføringer fra deltakere. IFRS 11 tar bort adgangen til å innregne felles virksomhet etter bruttometoden. Alle enheter som oppfyller definisjonen av felles virksomhet må innregnes i samsvar med egenkapitalmetoden. Innenfor EU/EØS området gjelder IFRS 11 med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere.

IFRS 12 Opplysninger om interesser i andre foretak

IFRS 12 gjelder for foretak som har interesser i datterselskaper, felleskontrollerte ordninger, tilknyttede foretak, eller ikke-konsoliderte strukturerte foretak. IFRS 12 erstatter opplysningskrav som tidligere fulgte av IAS 27 Konsernregnskap og separat finansregnskap, IAS 28 Investeringer i tilknyttede foretak, og IAS 31 Andeler i felleskontrollert virksomhet. I tillegg introduseres det en rekke nye opplysningskrav. Innenfor EU/EØS området gjelder IFRS 12 med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere.

Endringer ikke godkjent av EU

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IFRS 9 vil erstatte dagens IAS 39. IASB har delt opp prosjektet i flere faser, og ettersom de enkelte fasene av IFRS 9 ferdigstilles, vil de relevante delene av IAS 39 bli slettet. Konsernet vil evaluere potensielle effekter av IFRS 9 i samsvar med de øvrige fasene, så snart endelig standard, inkludert alle fasene, er publisert.

IFRIC 21 - Levies

IFRIC 21 er en tolkning av IAS 37 Avsetninger, betingede forpliktelser og betingede eiendeler. Standarden fastsetter kriteriene for innregning av forpliktelser og ett av disse er at selskapet har en eksisterende plikt som oppstår av tidligere hendelser, som også kalles for en forpliktende hendelse. Fortolkningen klargjør at den forpliktende hendelsen som gir opphav til avgifter som det offentlige pålegger (government levies) er aktiviteten som er beskrevet i den relevante lovgivningen som utløser betalingsforpliktelsen for avgiften. Fortolkningen omfatter også veiledning som illustrerer hvordan fortolkningen skal anvendes.

IASBs årlig forbedringsprosjekt 2010 – 2012

IASBs årlige forbedringsprosjekt 2010 – 2012 inneholder endringer i flere standarder:

IFRS 3 Virksomhetssammenslutninger

Betinget vederlag i en virksomhetssammenslutning som ikke er klassifisert som egenkapital skal i påfølgende måling måles til virkelig verdi over resultatet uavhengig av om det er innenfor virkeområdet til IFRS 9 «Financial instruments» eller ikke.

IFRS 13 Måling av virkelig verdi

IASB klargjør at kortsiktige kundefordringer og leverandørgjeld som ikke er rentebærende kan måles til fakturabeløp når effekten av diskontering er uvesentlig.

IAS 24 Opplysninger om nærstående parter

Endringen klargjør at et foretak som leverer ledelsestjenester («a management entity») og som leverer nøkkelpersonell til ledelsen er en nærstående part omfattet av opplysningskravene om nærstående parter. I tillegg skal et selskap som benytter seg av slike tjenester opplyse om kostnadene som er påløpt for ledelsestjenester. Endringene er foreløpig ikke godkjent av EU.

Årlig forbedringsprosjekt 2011 – 2013

IASBs årlige forbedringsprosjekt 2011 – 2013 inneholder endringer i flere standarder:

IFRS 3 Virksomhetssammenslutninger

Endringen klargjør at:

- Felleskontrollerte ordninger er utenfor virkeområdet til IFRS 3, ikke bare felleskontrollerte virksomheter
- Unntaket fra virkeområdet gjelder bare for regnskapsføringen i finansregnskapet til den felleskontrollerte ordningen

IFRS 13 Måling av virkelig verdi

Endringen klargjør at porteføljeunntaket i IFRS 13.52 kan anvendes for finansielle eiendeler, finansielle forpliktelser og andre kontrakter.

Revisors beretning

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Dronning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Oslo Atrium, P.O.Box 20, NO-0051 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00
Fax: +47 24 00 29 01
www.ey.no
Medlemmer av den norske revisorforening

Til foretaksmøtet i
Statnett SF

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Statnett SF, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og konsernsjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og konsernsjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og konsernsjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for foretakets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foretakets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon om selskapsregnskapet og vår konklusjon om konsernregnskapet.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Statnett SF avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets balanse per 31. desember 2013 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og konsernsjef har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings-skikk i Norge.

Oslo, 27. mars 2014
ERNST & YOUNG AS

Tommy Romskaug
statsautorisert revisor

Statnett

Statnett SF

Nydalen Allé 33, 0484 Oslo
PB 4904 Nydalen, 0423 Oslo
Telefon: 23 90 30 00
Fax: 23 90 30 01
firmapost@statnett.no